

LES VIOLÈNCIES SEXUALS EN CONCERTS

ANÀLISI DE LA PROBLEMÀTICA I DE LES MESURES ADOPTADES A CATALUNYA

NEUS GIBERT SANCHEZ
GRAU EN SEURETAT

TREBALL DE FINAL DE GRAU (juny 2021)

Tutora del TFG: Anna Aisa Biarnés

ÍNDEX

1.	Introducció	3
1.1	Introducció al problema.....	3
1.2	Objecte d'estudi	4
1.3	Objectius.....	4
1.4	Hipòtesis.....	5
1.5	Motivacions.....	5
1.6	Metodologia	6
2.	Marc teòric	7
2.1	Introducció del marc teòric.....	7
2.2	Organització social	7
2.3	Sexisme i identitat de gènere.....	9
2.4	Violència	11
2.5	Seguretat, inseguretat.....	13
2.6	Dones, espai públic i seguretat urbana	15
2.7	Oci nocturn i joventut	18
3.	Violència sexual i la seva tipificació penal	24
4.	Dades sobre les violències sexuals als concerts.....	28
5.	Marc normatiu	34
5.1	Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes	35
5.2	Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació	36
5.3	Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.....	36
5.4	Llei 5/2014, de 4 d'abril, de seguretat privada.....	38
5.5	Llei 11/2009, del 6 de juliol, de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives	41
6.	Accions realitzades per prevenir les violències sexuals en entorns d'oci, a Catalunya	45
6.1	Campanyes i punts liles	45
6.2	Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci, de la Generalitat de Catalunya	47
6.3	Protocol No callem de l'Ajuntament de Barcelona.....	55

6.4 Altres accions des de la seguretat privada.....	60
7. Conclusions i propostes de millora.....	62
8. Bibliografia.....	68
Annexes.....	74
Annex 1: taula d'evolució dels horaris de tornada a casa per sexe.....	74
Annex 2: termòmetre de tolerància a les agressions sexuals.....	74
Annex 3: dades sobre violència masclista i delictes contra la llibertat i la indemnitat sexual	75
Annex 4: percepció social de la violència sexual (CIS, 2017)	77
Annex 5: gràfics sobre els resultats de l'enquesta de l'Informe Noctambul@s 2017-2018...	77
Annex 6: quadre agressions sexuals Associació Drets Sexuals i Reproductius	79
Annex 7: enquesta sobre la violència sexual en concerts a Catalunya (abans de la pandèmia del Covid-19)	80
Annex 8: claus per la implementació d'un punt lila municipal (Diputació de Barcelona)	85
Annex 9: campanyes Observatori Noctambul@s.....	86
Annex 10: actuacions de vigilants de seguretat en violències sexuals (Protocol de la Generalitat).....	88
Annex 11: actuacions del personal de control d'accés quan no hi ha vigilants de seguretat ni membres dels cossos policials i es produeixi una violència sexual (Protocol de la Generalitat)	89
Annex 12: actuació dels cossos policials (Protocol de la Generalitat)	90
Annex 13: convenis d'adhesió al Protocol contra les violències sexuals en entorns d'oci, de la Generalitat	91
Annex 14: publicitat de la campanya "no en passem ni una", del Protocol contra les violències sexuals en entorns d'oci, de la Generalitat de Catalunya	107
Annex 15: llistat d'adhesions al Protocol de la Generalitat.....	108
Annex 16: mapa dels locals adherits al Protocol "No callem" de l'Ajuntament de Barcelona	109
Annex 17: cartells de difusió del Protocol "No callem", de l'Ajuntament de Barcelona	110

1. Introducció

1.1 Introducció al problema

Els concerts son un dels entorns d'oci que més aflluència de públic atrauen. Al nostre territori s'organitzen molts tipus de concerts. La música en directe és viscuda per al públic com un temps de festa i diversió, però sovint es donen conductes que no sempre permeten gaudir d'aquestes activitats. L'anonimat i els alts consums d'alcohol i/o drogues que es donen en aquests espais afavoreixen el sorgiment de conductes violentes, com son les violències sexuals.

Tots els estudis consultats en aquesta investigació coincideixen en què les dones son les principals víctimes d'aquestes violències i que els homes en son els principals agressors. Segons la Macroenquesta de Violència contra la Dona del Ministeri d'Igualtat del 2019, el 13,7% de les dones de 16 o més anys ha patit violències sexuals al llarg de la seva vida i, d'aquestes el 27,7% l'ha patit fora de les relacions de parella. El 98,4% de les violències sexuals en l'àmbit de la parella o ex-parella han estat exercides per homes i fora de l'àmbit de la parella els homes han estat els agressors en el 99,6% dels casos. Segons l'Enquesta de Violència Masclista de Catalunya de 2016, els "llocs d'oci" son l'espai on més agressions reben les dones per part d'homes que no son ni la seva parella ni ex-parella, amb un 2,9% de les agressions sexuals i un 29,99% dels tocaments sexuals.

En els darrers anys la societat ha començat a expressar rebuig i a exigir més mesures per eliminar les violències sexuals que pateixen les dones, sobretot en els espais públics i als espais de festa. Casos de gran gravetat i impacte mediàtic com la violació múltiple de "La Manada" a les festes dels San Fermes de 2016 han contribuït a introduir aquesta qüestió a l'agenda política d'alguns governs locals i regionals. Els moviments feministes han estat pioners en denunciar les violències sexuals dels entorns d'oci i han treballat per informar i sensibilitzar a la ciutadania i a les institucions públiques respecte l'abast i gravetat d'aquesta problemàtica. En aquesta investigació veurem algunes de les accions que s'han començat a dur a terme a Catalunya, tot i que cal remarcar que estem davant d'un fenomen que no entén de fronteres territorials i que és present en els entorns d'oci de la gran majoria d'estats democràtics.

En tant que afecta principalment a les dones i és exercida majoritàriament per homes, quan al llarg d'aquesta investigació es faci referència al concepte de "violències sexuals" s'entendran aquestes amb la connotació masclista que les reverteix, contemplant la possibilitat que també pot afectar als homes o a qualsevol persona en motiu de la seva identitat de gènere, aparença de gènere o orientació sexual.

1.2 Objecte d'estudi

L'objecte de la recerca és l'estudi de les violències sexuals als concerts que s'organitzen a Catalunya.

Es pretén fer una aproximació a la incidència d'aquesta problemàtica en el territori català i analitzar les respostes que s'estan duent a terme des de les entitats socials, les institucions públiques, el sector privat de l'oci musical i la seguretat pública i privada. Es realitzarà un anàlisi de la normativa legal associada, de les xifres oficials i de les accions implementades amb la finalitat de detectar si s'està donant una resposta adient o, si per contra, cal fer un abordatge diferent o més complet.

Al parlar de concerts s'inclouen esdeveniments musicals tant de caràcter privat com públic (independentment de si hi ha pagament d'entrada), organitzats en sales de concerts o altres tipus de recintes tancats interiors o en recintes a l'aire lliure tant si son oberts com tancats. En aquesta investigació es parlarà de concerts, espais de festa o entorns d'oci musical per referir-nos als concerts que s'organitzen tant en horari nocturn com diürn. Es pensa en concerts caracteritzats per la presència d'un públic majoritàriament jove, descartant-se l'anàlisi d'espais musicals teatrals i altres esdeveniments musicals amb públic més adult, com serien els concerts del conservatori, òpera, etc.

S'ha delimitat territorialment a l'àmbit geogràfic de Catalunya perquè és el territori de pertinença, des d'on s'ha elaborat el treball i a on s'ha realitzat la formació acadèmica del Grau en Seguretat.

1.3 Objectius

La pregunta d'investigació principal d'aquesta recerca és: *“S'està fent un correcte abordatge per prevenir i respondre davant les violències sexuals que sorgeixen als concerts que s'organitzen a Catalunya?”*.

Per donar-hi resposta, s'han marcat els següents objectius:

- a) Analitzar les xifres de denúncia oficial de les violències sexuals en concerts organitzats en els darrers anys a Catalunya.
- b) Conèixer el grau de percepció de seguretat que tenen les persones usuàries en aquests espais, especialment les dones.
- c) Analitzar la normativa legal actual.
- d) Descobrir com s'aborda la prevenció de les violències sexuals i masclistes en l'organització i planificació dels concerts i, especialment analitzar el paper que hi té la seguretat privada.
- e) Conèixer la resposta que fan els organitzadors, les institucions i la seguretat privada davant les violències sexuals als concerts.

1.4 Hipòtesis

La hipòtesis principal en la que es fonamenta aquesta recerca és que *“les actuacions planificades per la prevenció de les violències sexuals de tipus masclista que sorgeix en els concerts organitzats a Catalunya no son prou efectives per erradicar el problema”*.

Aquesta hipòtesis principal, es fonamenta en les següents subhipòtesis:

- Hi ha una falta de conscienciació general davant d'aquesta problemàtica per part tant d'organitzadors com del públic assistent, que sovint no sap identificar aquetes situacions.
- Malgrat cada vegada hi ha major denúncia, encara hi ha víctimes silenciades per desconeixement, vergonya o por.
- Les persones que perpetren actes de violència sexual en aquests indrets sovint passen desapercebuts o bé no reben les amonestacions adients per evitar que aquestes conductes es repeteixin.
- Hi ha una manca de formació en perspectiva de gènere i prevenció de violències sexuals i masclistes entre el personal que treballa en aquests esdeveniments, especialment en el personal de seguretat privada.
- Molts esdeveniments no estan dotats de plans d'actuació per evitar les violències sexuals i masclistes.
- No hi ha normativa legal que obligui a incloure la prevenció de les violències sexuals i masclistes en els plans de seguretat dels esdeveniments musicals a Catalunya.

1.5 Motivacions

Aquest treball es fonamenta en motivacions socials i també personals. Personalment s'ha optat per aquesta temàtica per la identificació personal amb el gènere femení, que tradicionalment és el gènere que més ha patit les violències sexuals i masclistes. La motivació social per la qual s'ha escollit estudiar la incidència d'aquesta problemàtica en els contextos dels concerts musicals és, per una banda, l'aflorament en els darrers anys de denúncies de dones que han patit violències i assetjaments sexuals de caire masclista en aquests entorns i, per altra, l'experiència personal que ha portat a observar de primera mà algunes de les dinàmiques i situacions de violència sexual i masclista que es donen en aquests indrets.

D'altra banda, tant la formació universitària prèvia, Treball Social, com l'actual, Seguretat, disciplines vinculades a les ciències socials, també han influït en l'interès per estudiar aquest tipus de comportaments que vulneren els drets i afecten a la seguretat de les persones que les pateixen, repercutint en el conjunt de la societat. Per últim, també hi ha una motivació científica derivada de la falta de literatura acadèmica existent al nostre territori sobre la temàtica.

1.6 Metodologia

Aquest treball consisteix en un anàlisi qualitatiu respecte l'objecte d'estudi.

Les paraules clau que formen el marc teòric d'aquesta investigació son: "violència masclista", "violència sexual", "patriarcat", "masclisme", "sexisme", "gènere", "seguretat", "inseguretat", "concerts" i "oci musical".

Per respondre a la pregunta d'investigació i verificar les hipòtesis plantejades primerament s'ha elaborat un marc teòric a partir de fonts documentals secundàries que integra els conceptes clau i permet exposar les causes de la problemàtica així com introduir algunes de les accions que s'han dut a terme per intentar lluitar contra aquesta problemàtica.

Per donar compliment a l'objectiu a) s'ha fet cerca a les fonts oficials del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya, a notícies de premsa i a fonts secundàries d'entitats que han fet recerca sobre el tema.

Per assolir l'objectiu b) s'han cercat estudis en fonts secundàries i també s'ha elaborat una enquesta a una mostra de 73 persones del territori català, mitjançant el mètode "bola de neu". Les limitacions d'aquesta enquesta son que la mostra d'estudi és molt reduïda, les preguntes s'han hagut de formular de manera senzilla per motivar la resposta i no s'ha disposat de cap eina per creuar les variables i fer un anàlisi en profunditat de l'enquesta. És per això que els resultats s'han utilitzat únicament per comparar-ho amb les principals idees de la bibliografia consultada.

Per conèixer la regulació legal de la qüestió i respondre a l'objectiu c) s'han analitzat les normatives estatals i autonòmiques sobre igualtat entre homes i dones, violència masclista, seguretat privada i la normativa respecte espectacles públics i activitats recreatives. Aquest anàlisi s'ha centrat en els preceptes que tenen relació més directa amb la problemàtica estudiada.

Per donar resposta als objectius d) i e) s'ha tingut en compte la normativa de seguretat privada i la normativa d'espectacles públics i activitats recreatives i s'ha fet cerca documental en fonts secundàries respecte les accions preventives i reactives que s'estan duent a terme al territori català. S'ha fet un anàlisi específic del Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci, de la Generalitat de Catalunya i del Protocol No callem contra les agressions i els assetjaments sexuals en espais d'oci nocturn privat, de l'Ajuntament de Barcelona. A més, també s'ha entrevistat a un dels professors de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya que

imparteix la formació sobre violències sexuals del Protocol de la Generalitat; a una tècnica del Departament d'Informació i Atenció a les Dones de l'Ajuntament de Barcelona que treballa en el marc del Protocol No callem; a l'Alcalde de l'Ajuntament de St. Quirze de Besora, en tant que municipi adherit al Protocol de la Generalitat; i a un Director de Seguretat Privada de grans concerts i gires musicals, amb la finalitat de saber com treballa aquesta temàtica des de la seva posició en la seguretat privada. Aquestes entrevistes, realitzades per telèfon i videoconferència, han estat preparades prèviament, realitzant un guió estructurat amb preguntes obertes, permetent el diàleg amb l'entrevistat i incloure o excloure algunes preguntes durant el seu desenvolupament. S'agraeix especialment la col·laboració de tots ells i ella, i també a les persones que han donat resposta a l'enquesta.

2. Marc teòric

2.1 Introducció del marc teòric

Per poder entendre què son i per què sorgeixen les violències sexuals en espais com els concerts és important entendre les qüestions culturals i estructurals de rerefons.

Aquest marc teòric repassa els orígens de les desigualtats de gènere que han portat a que les dones, majoritàriament, siguin les principals afectades per les violències sexuals i masclistes tant en l'àmbit públic com en el privat. Es veurà com els moviments feministes i els moviments en defensa dels drets de les persones LGBTI+ han estat claus per aconseguir polítiques més igualitàries i aconseguir el reconeixement dels drets de les dones i altres col·lectius discriminats i oprimits. També veurem com les desigualtats de gènere i el masclisme han impregnat totes les esferes socials i relacionals, manifestant-se també en els espais públics i lúdics.

2.2 Organització social

La societat es caracteritza per generar dinàmiques i relacions de desigualtat entre les persones. L'estructura dominant fa que no hi hagi un repartiment equitatiu en l'accés als recursos ni igualtat en la garantia dels drets fonamentals. En funció del gènere, però també de l'ètnia, la classe social, la nacionalitat, etc... les persones tenim més o menys dificultats per aconseguir una vida plena i satisfer totes les nostres necessitats humanes i socials en condicions d'igualtat (La Parra i Tortosa, 2003).

Les desigualtats de gènere afecten principalment a les dones. Parlem de societat "patriarcal" perquè integra i transmet uns valors cultural-normatius que beneficien al gènere masculí en detriment del gènere femení i altres gèneres no reconeguts. Per entendre com es va gestar això és convenient recordar l'origen de l'organització social humana.

Els humans ens veiem obligats a organitzar-nos social i normativament per poder sobreviure, desenvolupar-nos i reproduir-nos, atès vivim en col·lectivitat. Amb el Tractat de Westfalia de 1648 es va configurar una societat organitzada al voltant dels Estats-nació i dels respectius governs. Els Estats-nació van integrar comunitats de persones que compartien una entitat cultural i lingüística força homogènia en termes de llengua, ètnia o religió tot i que en alguns casos també es van agrupar comunitats més heterogènies. Els Estats-nació van néixer a través del què Rosseau anomena “contracte social”, quan els ciutadans, voluntàriament, van cedir uns poders a l'Estat. En aquest moment es va passar del què Hobbes denominava “estat de naturalesa” a l’“estat de civilització”. L'individu va deixar d'ocupar-se de la pròpia seguretat cedint aquesta funció a l'Estat o govern, que va crear unes normes de convivència i va disposar del monopoli de l'ús de la força legítima per mantenir l'ordre social.

L'organització estatal i l'exercici del poder per part dels governants ha estat molt divers. Al llarg de la història han sorgit Estats autoritaris, dictatorials, totalitaris, democràtics, etc... de diferents ideologies (feixisme, socialisme, comunisme, liberalisme, etc). Cadascuna d'aquestes organitzacions té característiques pròpies i singulars però en totes o la majoria d'elles els homes han ocupat els llocs clau de poder (tant en l'esfera privada com en l'esfera política, econòmica, religiosa, militar, etc) (Puleo, 2005). Això és el què es coneix com a “societat patriarcal”. És una organització històrica de la que se'n desconeix la causa, però que ha aconseguit arribar fins als nostres dies (Puleo, 2005). Celia Amorós (2005), citada per Alicia H. Puleo (2005), ho considera <<un sistema de dominació metaestable>>, ja que s'ha adaptat a les diferents etapes històriques i ha perdurat fins a l'actualitat.

El patriarcat s'ha expressat diversament. Alicia H. Puleo (2005) distingeix entre “patriarcats de coerció” i “patriarcats de consentiment”. Els primers són molt més rígids en quan als rols que s'atorguen als homes i a les dones, i la seva transgressió pot suposar càstigs molt greus, fins i tot la mort. Un exemple ho podria ser Afganistan. Els estats democràtics actuals són “patriarcats de consentiment”. En aquests les dones han adquirit major llibertat i autonomia, se'ls ha reconegut drets socials i polítics, però tot i així, encara mantenen certa subordinació o opressió (Daros, 2014).

L'estructura i els valors de la societat “heteropatriarcal” (mirada des de la heterosexualitat masculista) creen desigualtats entre homes i dones, la intensitat de les quals difereix segons territori i moment històric. Aquestes desigualtats s'han manifestat en totes les capes i esferes de la societat, configurant-se un sistema polític, econòmic i social dominat pels homes.

Aquesta cultura ha estat transmesa generacionalment, essent inconscientment assumida i integrada des de la petita infància, reproduint-se al llarg de tot el cicle vital. Diem que és patriarcal perquè al gènere masculí li atribueix elements que li permeten tenir majors privilegis i llibertats, com són la assimilar-hi la força física, la intel·lectualitat, la valentia, la victòria, el poder, etc... en canvi, a la feminitat s'associa la passivitat, l'emotivitat, la cura, la fragilitat i la feblesa. Així, les persones nascudes amb sexe masculí són educades i socialitzades perquè expressin i mostrin la seva força i valentia, el coratge, i amaguin la part més emocional i fràgil per poder ser victoriosos i poderosos. Contràriament, les persones nascudes amb sexe femení són educades per desenvolupar els rols més passius i emocionals. Aquest aprenentatge de transmissió cultural genera relacions de gènere asimètriques que perjudiquen especialment a les dones.

El menyspreu per les posicions i rols atribuïts a les dones (fer-se càrrec de la llar, de la família, expressar l'emotivitat, etc) és el que es coneix com a "masclisme". El masclisme genera expectatives de comportament al voltant dels homes que inclouen valors i actituds per erigir-se amb superioritat davant el sexe contrari i, per tant una jerarquitzaació cultural i social que desvalora les capacitats de les dones. Daros (2014) assegura que el masclisme ha estat present en moltes ideologies, tenint origen en les primeres construccions de civilitat humana. Les feministes parlen de "violència estructural de gènere" perquè priva a les dones de gaudir de les mateixes oportunitats que els homes.

El fet d'atribuir a les dones les tasques de cura de la llar i de la família va retardar el seu accés al mercat de treball i sobretot la possibilitat de poder ocupar els càrrecs de més responsabilitat i influència. També va limitar i retardar la seva presència a l'espai públic. Tot això s'ha traduït en menys independència econòmica i menys oportunitats per fer polítiques que tinguin en compte la visió de les dones. Conseqüentment, les normes que han regulat les relacions privades i públiques (negocis, política, etc...) van oblidar a les dones durant molt de temps.

Tot i que en les democràcies més avançades les dones ja gaudeixen de més presència a l'espai públic i de més influència social i política, es continuen reproduint dinàmiques masclistes, de manera més subtil, que encara ens situen lluny de la plena igualtat de gènere i respecte pels drets de les dones (Daros, 2014).

2.3 Sexisme i identitat de gènere

El concepte d'identitat s'ha construït per explicar el sorgiment de sentiments de pertinença dels individus a determinats grups o col·lectivitats. La identitat fa referència a un procés social gràcies al qual la consciència d'un "nosaltres" sorgeix per oposició a la consciència d'uns "altres" (Lara,

1991). És a dir, els humans creem diferents tipus d'identitats en funció d'uns elements compartits amb un grup i que a l'hora, ens distingeixen d'altres que no els comparteixen.

Hi ha identitats basades en l'ètnia, en el gènere, en l'edat, la classe social, etc. Cada una d'aquestes pot incloure diverses categories diferenciades, sovint antagòniques i excloents entre sí. Per exemple, en relació a l'edat, podem tenir la identitat de jove que és contrària a la identitat de la vellesa. Pel que fa a la identitat de gènere, la cultura patriarcal ha construït dues categories oposades i excloents: la identitat femenina i la identitat masculina (classificació bicategorial del gènere o sistema cis-gènere).

El sistema cis-gènere (identificació del gènere pel sexe de naixement) ha creat la identitat masculina, relativa als homes, i la identitat femenina, relativa a les dones. Ha considerat homes a les persones que presenten genitals masculins i que tenen els cromosomes XY, i ha considerat dones a les persones que presenten genitals femenins i que tenen els cromosomes XX. Es tracta d'una interpretació biologista que no reconeix a les persones amb assignacions genètiques diferents, les quals han estat tradicionalment estigmatitzades i considerades "anormals" per no complir amb la biologia majoritària (Giménez, 2020).

En tant que la identitat és apresada culturalment, els humans hem desenvolupat els rols i actituds corresponents al gènere que se'ns ha estat atribuït en funció del nostre sexe de naixement. Però en tant que la identitat també pot patir transformacions i és sentida també individualment, algunes persones han aconseguit transgredir-ho.

Cal tenir en compte que el masclisme i el sistema cis-gènere no perjudiquen exclusivament a les dones. També afecta a totes les persones que no compleixin amb els estereotips associats al sexe i al gènere masculí. El masclisme no concep la diversitat de la condició femenina ni masculina i exclou tot allò aliè a la masculinitat heterosexual (Daros, 2014).

L'antropologia social feminista ha aprofundit en el problema de la construcció social del gènere i ha qüestionat les suposades bases genètiques que diferencien els comportaments masculins i femenins. Els moviments feministes i LGBTI+ de les societats més occidentals lluiten per donar visibilitat a la opressió del discurs determinista biològic i trencar amb el sistema cis-gènere que no reconeix la diversitat humana (Daros, 2014). Cal destacar però, que parlem de feminisme(s) o de moviments feministes en plural perquè no hi ha una única forma d'entendre el gènere, ni una única forma d'entendre la lluita contra el sistema heteropatriarcal.

El "sexisme" és "una forma d'essencialisme que apel·la a la legitimació de les diferències socials de les persones, basant-se en la naturalesa del sexe biològic" (Lara, 1991, p.27). Reafirma diferències fonamentades en el sexe, promovent la hostilitat i el rebuig cap als grups considerats com a inferiors. Al estar immersos en una societat masclista, les víctimes del sexisme són les dones i totes aquelles persones que no formen part de la identitat masculina heteronormativa.

El sexisme exalta trets de la biologia femenina i especialment la capacitat reproductiva, i a partir d'aquí construeix un discurs intolerant d'exclusió, subordinació i dominació (cuidar el cos femení únicament per satisfer les necessitats sexuals dels homes, reproduir-se per donar continuïtat a l'espècie, etc). En contraposició, algunes corrents feministes han construït discriminacions positives "politzant el cos de la dona" (Bourdieu, 1990 citat per Lara, 1991) i fer-los més lliures. És a dir, han utilitzat la identitat de gènere per reclamar polítiques que redueixin les desigualtats que socials que pateixen les dones en multitud d'àmbits.

En les últimes dècades, s'ha tendit a reemplaçar el terme patriarcat pel de sistema de gènere (o de sex-gènere). Aquesta situació ha estat i és discutida en els àmbits de pensament feminista amb diverses i fonamentades raons (...). Per moltes persones (...) el concepte de gènere com a construcció cultural de les identitats i relacions de sexe pot ser d'utilitat per la comprensió de l'organització jeràrquica patriarcal si no s'abandona el talant crític feminista que posa de relleu la persistent desigualtat entre els sexes. (Puleo, 2005, p.3)

2.4 Violència

La violència és una acció intencional de l'ús de la força o el poder, per la qual una o més persones produeixen dany físic, mental, sexual o en la seva llibertat de moviment o mort a altres persones, o a sí mateixes, amb un fi predeterminat. Té 3 components bàsics: la intencionalitat de l'ús de la força o poder; la generació d'un dany; el fi perseguit, en el què subjau l'exercici d'alguna forma de poder, be sigui en l'àmbit de la llar, públic o del grup. (de la Cruz, 2008, p.223)

La societat patriarcal genera una violència estructural de gènere que afecta al conjunt de les dones però, a més, afavoreix el sorgiment de violències i discriminacions a nivell particular.

La violència estructural de gènere és la que situa als homes en una situació privilegiada respecte les dones i qualsevol altra persona amb identitat de gènere no binària (diferent a la masculina i a la femenina). La violència estructural no és tant visible com les diferents formes existents de violència directa, però això no significa que sigui menys greu. Al contrari, al tractar-se d'una violència fortament arrelada, crònica i legitimada socialment, pot resultar molt perjudicial i molt

difícil de combatre (La Parra i Tortosa, 2003) i afecta a tot el conjunt de les dones. En canvi, no totes les dones pateixen violències directes.

Es considera violència de gènere a totes aquelles situacions de violència que en particular o desproporcionadament afecten a les persones per ser dones u homes, per raó del seu sexe. Aquest tipus de violència es basa en les relacions desiguals de poder entre homes i dones, desigualtat que col·loca en situació de desavantatge a les dones, lo qual determina que una significativa majoria de les víctimes siguin dones. Això explica que moltes persones utilitzin el terme violència de gènere com a sinònim de violència contra les dones. També trobem, en menor número, violència de gènere exercida contra homes, com la que afecta als homes homosexuals o l'abús infantil cap a homes menors (...) es manifesta en totes les etapes del cicle vital de les dones i en algunes etapes del cicle vital dels homes, especialment en la infància i adolescència. (de la Cruz, 2008, p.223)

La violència estructural també genera violència de gènere institucional. Ortiz (2014) considera que la violència estructural de gènere es “la falta de resposta institucional i estatal davant la violència contra les dones” (Ortiz, 2014, p. 51).

És violència institucional utilitzar un llenguatge sexista o difondre imatges i publicitat que denigren el cos de les dones fomentant la violència sobre elles. També el tractament culpabilitzador o revictimitzador de molts mitjans d'informació i culturals, que “cosifiquen” a les dones quan es projecten com a elements passius al servei dels homes i sense capacitats de decisió o exercici dels propis drets. Veiem com culturalment s'incita a les dones a tenir especial cura del propi cos per ser atractives davant el gènere masculí (Puleo, 2005), creant-se uns canons de bellesa vinculats a una feminitat idealitzada (mantenir-se jove i guapa). La cosificació, unida a la sexualització fomenta la violència del cos de les dones i la seva dominació, fins i tot la mercantilització.

La violència masclista és una vulneració dels drets humans de les dones que les impedeix assolir la plena ciutadania, autonomia i llibertat. És una expressió de poder dels homes sobre les dones (...) fruit de la cultura patriarcal (Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, 2009). El factor principal de risc és el fet de ser dona. Violència masclista i violència de gènere és el mateix fenomen, però darrerament s'està apostant per emprar el terme de “violència masclista” ja que el concepte de “violència de gènere” s'ha associat a la violència de parella, que només és una de les diferents formes en què s'expressa la violència masclista. També hi ha qui utilitza el plural per parlar de violències masclistes, perquè aquesta inclou diverses formes (física, psicològica,

sexual, econòmica) i des de diversos àmbits (parella, familiar, laboral, social/comunitari) (Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, 2009).

La violència directa de tipus masclista són els actes que es perpetren contra una dona en concret, i que li poden provocar un dany o patiment físic, sexual o psicològic. “També les amenaces a tals actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, tant si es produeixen en la vida pública com en la vida privada” (NNUU, 1993 citat per Ortiz, 2014).

Algunes de les agressions més severes són les agressions sexuals, les mutilacions genitals o la prostitució forçada (Bodelón, 2009). També és violència masclista els crits, insults, el control (dels actes i de les relacions amb tercers), la humiliació, el contacte físic no desitjat, l'obligació a fer actes sexuals no desitjats, el tracte amb ignorància o fer creure incapacitats.

2.5 Seguretat, inseguretat

Tant la violència masclista estructural com la violència directa afecta a la seguretat de les dones. La seguretat és una de les necessitats humanes més bàsiques i prepotents. La teoria de Maslow diu que l'ésser humà, per sobreviure i desenvolupar-se a nivell individual i col·lectiu ha de satisfer un conjunt de necessitats, començant per les universals de tipus fisiològic (gana, set i altres necessitats biològiques) i les necessitats de seguretat, que tenen a veure amb obtenir estabilitat i protecció. Un cop assolides, es poden anar assolint altres necessitats. Satisfer necessitats de seguretat, sovint comporta conflictes d'interessos.

El concepte “seguretat” prové del terme llatí “seguritas”, que significa sentir-se segur. “Seguritas” prové del mot “securus”, que originalment significava cuidar/protegir i que posteriorment va incloure la idea de “no ser objecte de dany o accident”. Actualment el significat de la paraula “seguretat” pot ser molt ampli. Inclou la idea de desenvolupar-se en llibertat i exercir els drets fonamentals, i també estar protegit contra possibles danys.

Antigament la seguretat estava relacionada i entesa estrictament en termes estatals. S'entenia que la seguretat era quelcom que afectava a la sobirania i territorialitat dels Estats i que havia de ser garantida des de i per l'Estat, que tenia el monopoli de l'ús de la violència legítima. Amb els Estats democràtics s'amplia la concepció de la seguretat i s'entén que aquesta afecta a molts més àmbits de la vida humana, i no només a les qüestions estatals. Així, sorgeix el concepte de “seguretat humana” que engloba altres aspectes com la seguretat sanitària, la seguretat laboral, econòmica, mediambiental, etc.

Parlem de “paternalisme cultural” ja que tradicionalment s’ha associat com a “segur” tot allò que ens resulta conegut i familiar, i s’ha considerat “perillós” tot allò que ens resulta desconegut o que és diferent, aliè. Això explica la tendència a considerar a la família, a les persones properes i als espais propis i coneguts com un entorn segur i protector, i que tot allò desconegut es percebi com a hostil.

En termes estatals, la geopolítica realista ha estat paternalista perquè ha concebut com una amenaça tot allò provinent de l’exterior. A més, ha difós la idea de que la seguretat nacional només pot ser garantida des dels instruments de l’Estat (Sharp, 2005). El paral·lelisme amb el masclisme és que des del masclisme allò diferent és el que no reuneix les condicions de masculinitat normativa i que només els homes són els capaços i legítims per lluitar contra les amenaces.

El feminisme geopolític, igual que el feminisme social, no només contempla la diversitat humana de les comunitats, sinó que contempla la possibilitat que les amenaces també puguin provenir de l’interior, especialment quan és des de l’interior que es gesten els discursos d’odi cap a l’altre i quan és des de l’interior que es generen les desigualtats. Per tant, la visió feminista de la seguretat és molt més àmplia, tant en termes individuals com en termes estatals.

En l’àmbit europeu i internacional s’han promogut diverses cartes i declaracions de drets que assenyalen la necessitat d’incorporar la perspectiva de gènere en el dret a la seguretat. La Carta europea per a la igualtat de dones i homes en la vida local, elaborada i promoguda pel Consell de Municipis i Regions d’Europa, en el seu article 21 relatiu a la seguretat, especifica que: “totes les dones i tots els homes tenen dret a la seguretat de la seva persona i a la llibertat de moviments, drets que no poden ser plenament i igualment exercits tant en l’àmbit públic com en el privat, quan les dones i els homes són víctimes de la inseguretat o la veuen amenaçada”. A més, reconeix que: “les dones i els homes, en part a causa d’obligacions i de formes de vida diferents, sovint han d’afrontar problemes diferents relatius a la seguretat i que aquests han de ser tractats de forma conseqüent” (Bodelón, 2009).

El dret a la seguretat, construït des de la mirada de l’home, no va contemplar les inseguretats patides per les dones (Bodelón, 2009). La inseguretat, com la seguretat, pot ser objectiva o subjectiva. La inseguretat objectiva és quan una persona, una comunitat, un Estat o qualsevol element està mancat de seguretat real, és amenaçat o és vulnerable a patir agressions o danys (intencionals o accidentals). Per tant, és la manca de seguretat objectiva. La inseguretat subjectiva és una percepció humana, comunitària i/o política, que sorgeix quan considerem que no estem suficientment protegits davant les amenaces. Experimentar inseguretat subjectiva no

sempre significa que realment s'estigui en perill o amenaçat. Es pot percebre inseguretat quan no hi ha perills reals i percebre seguretat quan sí que n'hi ha.

La criminologia tradicional ha associat la inseguretat objectiva i subjectiva a la delinqüència, oblidant altres situacions que també generen inseguretat, i l'Estat ha intentat combatre-ho des del seus aparells repressius (Stanko, 2009).

En relació a les dones, aquestes han estat tradicionalment responsabilitzades tant de la inseguretat objectiva com de la inseguretat subjectiva que experimenten, convertint la seva por a la delinqüència en un problema de mèrits propis. No va ser fins els anys 80 que va començar a erigir un discurs que vinculava la por a la delinqüència de les dones i d'altres col·lectius a les desigualtats socials que pateixen (Stanko, 2009). A través de les enquestes delinqüencials o de victimització van intentar aflorar les experiències violentes "ocultes" que pateixen. Les enquestes sobre violència de gènere van mostrar uns nivells alts de violència física i sexual contra les dones, així com un alt nombre d'amenaçes i d'intimidacions que els provoquen inseguretats. Tot i així, Stanko (2009) considera que aquestes estratègies no van aconseguir reduir la inseguretat, ja que els Estats van mantenir la protecció institucional paternalista.

A Catalunya, tal i com es veurà més endavant, s'està treballant per anar implicant cada vegada més a les dones com a subjectes actives de la pròpia seguretat. Fa anys que s'elaboren enquestes sobre violència masclista i cada vegada es dona més veu als moviments feministes que promouen polítiques públiques més igualitàries i participen en el seu procés de desenvolupament.

2.6 Dones, espai públic i seguretat urbana

Com s'ha dit, les violències masclistes que pateixen les dones tant a l'espai públic com a l'espai privat són conseqüència d'una cultura que ho legitima i perpetua. Conseqüentment, sorgeix un sentiment d'inseguretat entre aquestes, reflectit en les enquestes de victimització.

Donat que aquesta investigació es focalitza en les violències sexuals en concerts, s'ha considerat oportú introduir algunes de les idees sobre els usos de les dones dels espais públics. Aquests usos, com veurem, es relacionen amb les seves percepcions de seguretat i d'inseguretat, vinculats als rols i als estereotips patriarcals.

Als anys 60 del segle passat, el sociòleg, geògraf i filòsof Henri Lefebvre va introduir la idea del "dret a la ciutat" per parlar del conjunt de drets de la gent als espais públics i privats de les ciutats. El "dret a la ciutat" té a veure amb la satisfacció de les necessitats individuals i col·lectives a

l'espai urbà, en condicions d'igualtat i seguretat. Considera que per assolir-ho, els ciutadans s'han de concebre com els principals protagonistes de la vida urbana i, per tant, han de poder participar activament, junt amb les institucions públiques, en l'elaboració de les polítiques que regulen els seus drets i les relacions socials (Falú, 2014). Però igual que el "dret a la seguretat", el "dret a la ciutat" també va ser construït des de la visió masculina, per tant, inicialment només els homes van considerar-se subjectes d'ús i gaudi dels espais i oportunitats que ofereixen les ciutats. Les dones van quedar oblidades (Falú, 2014).

Van ser les activistes i les acadèmiques feministes les que van visibilitzar les relacions de desigualtat de l'espai urbà i les que van proposar una reorganització i planificació del territori més inclusiva.

Aquestes aportacions (...) van contribuir a la comprensió de com les relacions de desigualtat entre homes i dones tenen expressió en les diferents escales de territori, l'habitatge, el barri, en les ciutats. Es tracta de les diverses escales de territoris en els que es construeix, reforça, i reproduïxen les asimetries entre barons i dones, essent el cos el primer territori en disputa a recuperar per les dones (Falú, 2014, p.13).

Al llarg del segle XX, els moviments feministes van aconseguir el reconeixement de diversos drets per a les dones, entre ells, el dret a la ciutat i el reconeixement del dret a viure lliures de violències. Tot i així, la realitat apunta que encara som lluny de fer-los plenament efectius (Falú, 2014).

La geografia feminista ha evidenciat diferències entre homes i dones a l'hora de sentir i moure's pels espais urbans. Les dones s'imposen autolimitacions de circulació en termes d'espais, horaris, i actituds (Muxi et al, 2011 citats per Echevarría, 2017). El principal factor limitador ha estat la violència de gènere (estructural i directa). Aquestes limitacions es tradueixen en menys presència femenina als espais públics i en una menor garantia dels seus drets polítics, socials i econòmics (Ortiz, 2014).

L'alt nivell d'inseguretat de les dones als espais públics no es correspon amb les xifres de delinqüència (que apunten a major victimització dels homes) (Stanko, 2009), però segons Ortiz (2014), això es deu a que la violència que pateixen les dones, generalment, és violència sobre els seus cossos, patida pel fet de ser dones, en canvi, els homes pateixen altres violències que no tenen a veure amb el gènere o sexe. Els atacs que reben les dones als espais públics solen ser agressions sexuals, assetjaments sexuals i fustigacions verbals sobre la seva aparença (Falú, 2014). Així doncs, les dones tenen més inseguretat perquè es conceben com a possibles víctimes només pel fet de ser dones. La frase "si ens toquen a una ens toquen a totes" adoptada

per molts moviments feministes, pretén visualitzar l'exposició universal de totes les dones a la violència sexual masculista i els efectes que la violència directa patida per una dona genera en les altres.

CAFSU7, una organització de dones del Canadà, va destacar els efectes de la inseguretat femenina: autorestriccions de mobilitat pels espais urbans; dificultats per participar en la vida social; augment de la seva dependència cap a la protecció externa (generalment d'homes); falta d'autoconfiança i desconfiança cap a desconeguts; sentiments de culpabilitat i de responsabilitat davant dels incidents; i transmissió del sentiment d'inseguretat cap a les nenes (Naredo, 2010).

Mares i pares reproduïen els valors patriarcals quan atorguen més permissivitat als seus fills barons per ocupar els espais urbans, com si fossin menys vulnerables davant les agressions sexuals. Atorguen més autonomia als nens, als que s'educa a ser valents i forts, i a les nenes se les ensenya a adoptar conductes d'autoprotecció limitadores per evitar ser violentades. En conseqüència, les dones creixen i es relacionen tant amb l'espai com amb les persones en actitud d'alerta (Stanko, 2009).

Les enquestes reflecteixen que les dones es senten especialment insegures en llocs amagats de l'entorn físic, als aparcaments, en escales, al transport públic, o en espais poc il·luminats (Stanko, 2009). Des del feminisme urbanista es reivindica un disseny de l'espai urbà que garanteixi alts nivells de seguretat objectiva i redueixi la inseguretat de les dones (Ortiz, 2014). L'estudi de les característiques físiques dels entorns urbans per reduir la delinqüència i la por al delictes ja va ser aplicada per algunes corrents de la criminologia ecològica, involucrant també a la comunitat. Es va demostrar que la inseguretat urbana genera canvis d'hàbits, com evitar transitar per les zones que es perceben perilloses, tornar a casa abans que es faci fosc, no sortir sol, etc... per "protegir-se" dels delictes i les agressions. En conseqüència, aquestes autolimitacions es tradueixen en una limitació del "dret a la ciutat" i sovint comporten la ruptura amb els vincles comunitaris (Vozmediano, Vergara i San Juan, 2010). Des de la criminologia feminista s'ha evidenciat com les dones, pel fet de concebre's com a possibles víctimes de violències i agressions sexuals són les que més adapten la seva conducta i limiten el seu trànsit en els espais urbans (Stanko, 2009).

Per generar espais més segurs per a les dones, de la Cruz (2008) aposta per elaborar diagnòstics de violència urbana des d'una "perspectiva de gènere" incloent a les pròpies dones en l'elaboració de polítiques de seguretat. Alguns exemples de participació col·lectiva de les dones els trobem amb el moviment de dones estatunidenc *Take Back The Night* que als anys 70 va reclamar l'apoderament femení dels carrers durant les nits (Ortiz, 2014) i també en les

auditories de seguretat feministes iniciades al Canadà, i posteriorment implementades en altres països. Aquestes auditories son marxés nocturnes de dones durant les quals avaluen les condicions urbanístiques que eleven la seva inseguretat. L'objectiu és aplicar millores i fer espais menys insegurs.

Des de l'organització CAFSU s'han definit uns criteris aplicables a aquestes auditories que permeten valorar els nivells de seguretat urbana per a les dones:

- Saber a on estàs i a on vas.
- Veure i ser vista.
- Escoltar i ser escoltada
- Escapar i aconseguir ajuda
- Viure en un entorn net i acollidor
- Actuar col·lectivament: centres de dones

Quan l'espai urbà compleix amb aquests criteris, es considera segur per a les dones.

El Col·lectiu Punt 6, en el seu treball per l'Institut de Ciències Polítiques i Socials de Catalunya, han valorat que els elements necessaris per crear entorns segurs son: visibilitat, vigilància, equipament, senyalització, vitalitat i comunitat (Col·lectiu Punt 6, 2011, citat per Ortiz, 2014).

És important tenir en compte l'origen estructural de les violències directes i també la connexió entre les violències masclistes de l'àmbit privat i les violències masclistes de l'àmbit públic, ja que en el fons, es tracta d'una mateixa violència que forma part d'un contínuum (llar-carrer-transport-institucions), que afecta al conjunt de totes les dones (Falú, 2014).

La violència masclista atempta contra totes les dones, tant les que adopten conductes més alineades amb els estereotips patriarcals com les que els transgredeixen (Stanko, 2009). La cultura patriarcal i masclista oprimeix el cos de les dones tant en l'espai públic com en l'espai privat i responsabilitza a les dones de les agressions patides. Per tant, és important entendre que la seguretat de les dones a l'espai públic no s'aconseguirà únicament amb una reordenació de l'espai físic urbà i amb la implementació de mesures preventives en entorns concrets. És necessari adoptar la perspectiva de gènere de manera transversal, no només des de la seguretat.

2.7 Oci nocturn i joventut

No és molta la literatura existent sobre l'objecte d'estudi, no obstant, sí que s'han trobat investigacions respecte el consum i ús de l'oci nocturn per part dels joves, que permet fer una aproximació a les violències sexuals i masclistes que s'hi desenvolupen. La majoria d'estudis

parlen d'oci nocturn, ja que les festes i concerts s'han organitzat normalment de nit, però cal tenir en compte que en els concerts i festes diürnes també es poden donar violències sexuals.

L'oci nocturn implica activitats relacionades amb la música com anar a bars, pubs, clubs, discoteques, concerts, festivals de música, festes privades, etc. Pot durar tota la nit i fins i tot més (Lazcano i Madariaga, 2016), tot i que cada vegada trobem més concerts i festes en horari diürn.

Pallarés i Feixa (2000) presenten un repàs sobre l'evolució que ha patit l'oci musical a Espanya des de l'època de la postguerra fins a l'actualitat i que permet entendre com s'arriba als entorns d'oci actuals. La tendència ha estat una transició d'espais públics amb molta supervisió formal i informal (polícies, serens i famílies), cap a espais privats sense supervisió, amb posterior incorporació de supervisió formal (seguretat privada).

Els horaris i les formes de relació també han patit transformacions. Les trobades de la postguerra (el passeig, balls o guateques), eren majoritàriament de dia. Cap a meitats dels anys 60 van aparèixer les primeres discoteques, que amb els anys es van anar especialitzant i retardant el seu horari de tancament. A finals del franquisme ja hi havia ciutats amb zones d'oci que albergaven diversitat de bars, pubs, discos, etc. Es coneixien com a "zones de vins". Als 80 es produeix una major especialització musical i estètica dels locals i als 90 van aparèixer les *macrodiscoteques*, generalment a la perifèria urbana (Pallarés i Feixa, 2000).

Així, en les darreres dècades s'ha donat un creixement del sector de l'oci, sobretot nocturn, que ha començat a atraure no només al públic local, sinó també al turisme estranger "de festa", que genera interessos econòmics molt importants (Duch, Calafat i Juan, 2016).

Aquest oci nocturn ha conviscut amb les festes i les berbenes populars dels pobles, que també atrauen a un públic important de caràcter més local. Així mateix, en els darrers anys també han proliferat els grans festivals de música, promoguts majoritàriament pel sector privat i també les festes il·legals que no tenen cap tipus de supervisió formal (raves).

Entre els joves s'ha estès la pràctica del "botellot", que consisteix en beure en grup abans d'anar a la festa. Sol fer-se als aparcaments, a la via pública o a les cases i locals d'amics. El "botellot" permet consumir alcohol a baix preu i arribar a la festa embriagats (Medina i Cembranos, 2002 citats per Lazcano i Madariaga, 2016). Aquesta pràctica comporta conflictes veïnals a causa del soroll i la brutícia.

Per tant, s'arriba al segle XXI amb una gran varietat d'espais i de temps per l'oci musical.

Com s'ha dit, la majoria de literatura acadèmica s'ha centrat en estudiar les dinàmiques que es generen en el sector d'oci nocturn, sobretot entre la joventut, ja que ha estat més recentment que s'ha tornat a promocionar un oci festiu diürn, arran dels grans festivals de música que duren diversos dies i més recentment amb la pandèmia del Covid-19.

Dels estudis consultats es destaca com els entorns d'oci son espais on s'acaben transposant els valors culturals, socials i econòmics dominants, inclosos els valors i rols patriarcals (Lazcano i Madariaga, 2016). Un estudi elaborat respecte els locals d'oci d'Oviedo, Santiago de Compostela i Palma de Mallorca va detectar que en aquests entorns hi ha més presència masculina que femenina, i la taula de l'annex 1 mostra com els homes solen allargar més les hores de festa que les dones.

Pel que fa als riscos de l'oci nocturn, també es detecten riscos que afecten especialment a les dones, com son les violències sexuals i masculistes o les pràctiques sexuals de risc (no utilitzar anticonceptius). Aquests riscos, sovint es relacionen amb l'abús d'alcohol i d'altres drogues il·legals que caracteritza aquests espais. Els alts consums no només generen efectes sobre la salut directa (intoxicacions etíliques, pèrdua dels sentits i dels reflexes), sinó que també augmenten la probabilitat que sorgeixin conflictes, violències i accidents (Duch, et al., 2016). S'ha detectat com els consums d'alcohol, tabac i drogues s'incrementen durant el transcurs de la nit o festa i que moltes d'aquestes conductes estan altament normalitzades per molts joves, que ho consideren quelcom inherent a les festes (Lazcano i Madariaga, 2016).

En relació al sexe, molts joves entenen la festa i la nit com un temps per lligar i mantenir relacions sexuals ocasionals (Megías et al., 2005 citats per Lazcano i Madariaga, 2016). L'informe sobre la joventut a Espanya de 2012 assenyala que la ingesta excessiva d'alcohol i/o de drogues és un dels motius al que els joves al·ludeixen per justificar el manteniment de relacions sexuals sense preservatius. També s'ha detectat correlació entre alts nivells d'alcoholèmia i la ingesta de drogues amb el fet de pagar a canvi de sexe o tenir diverses parelles sexuals durant la nit.

Alguns estudis ambientals han exposat que quan convergeixen alts nivells d'alcoholèmia o d'ingesta de drogues (substàncies que augmenten l'agressivitat i disminueixen la tolerància, la capacitat per resoldre els conflictes pacíficament i la percepció del perill), amb ambients permissius, mala higiene, grans aglomeracions i música molt forta que incita a més consum, els riscos augmenten (Homel, Tomsen i Thommeny, citats per Calfat et al, 2011).

També hi ha una forta relació entre el consum d'alcohol i de drogues, especialment de cocaïna, amb els casos d'abús sexual en aquests entorns (Duch et al., 2016). L'Observatori Noctambul@s, que estudia la relació entre el consum de drogues i les violències sexuals en els contextos d'oci nocturn a Espanya, remarca en el seu informe de l'any 2016-2017, que més de la meitat de les dones enquestades en el seu estudi van afirmar haver sofert algun tipus de violència sexual en entorns d'oci, i que es segueix utilitzant el consum, especialment d'alcohol, per justificar aquestes violències. Garcia, Ruiz i Romo (2019) alerten d'una alta normalització dels assetjaments sexuals en contextos d'oci, sobretot per part dels homes. Les feministes dels anys 70 van adoptar el terme de "cultura de la violació" per referir-se a la normalització, tolerància i justificació de les agressions sexuals i que ara veiem traslladada en aquests espais (Giménez, 2018).

Com veiem a l'annex 2, les pràctiques més freqüents són les agressions "de baixa intensitat" (comentaris ofensius, tocaments no desitjats o la insistència davant les negatives a mantenir relacions sexuals) que pateixen les dones per part d'homes (Giménez, 2018).

En l'estudi de Garcia et al. (2019), diversos dels nois van reconèixer que una de les raons per les que surten de festa és lligar i tenir algun contacte sexual, i que per aconseguir-lo fan insinuacions i comentaris a les noies, les xiulen o, fins i tot, els fan propostes explícites per tenir sexe als banys dels locals o al carrer. Alguns també reconeixen fer acostaments, acorralaments, tocaments o persecucions, fins i tot essent conscients que amb aquestes pràctiques estan exercint un poder sobre les noies. Altres van reconèixer que altres nois fan aquests assetjaments i que ells no fan res per aturar-ho. També s'han detectat violències sexuals exercides a nivell grupal, sobretot a través de la tàctica de l'acorralament (formant semicercles al voltant de les dones).

El ball, que és un dels principals atractius de molts locals d'oci, s'utilitza com a ritual de seducció per atraure a possibles parelles sexuals (que amb consentiment, consciència i protecció no ha de resultar quelcom negatiu) però sovint es donen nivells de ball poc moderats i no desitjats que resulten agressius per qui els pateix (Calafat et al., 2011).

Una estratègia molt comuna per agredir sexualment és a través del mètode de la submissió química, que consisteix en incitar el consum de les víctimes perquè s'emborratxin i es mostrin més desinhibides i receptives a les relacions sexuals. També la introducció de tòxics a les seves begudes. Dades de l'Hospital Clínic de Barcelona conclouen que el 19% de les víctimes de violacions que atenen són violades per submissió química, essent l'alcohol la substància més utilitzada per cometre aquests delictes. En menys mesura s'utilitzen relaxants musculars,

substàncies depressores del sistema nerviós central i substàncies estimulants com la cocaïna, l'*speed* o les begudes energètiques que, barrejades amb alcohol potencien els efectes depressors, l'amnèsia, la desorientació i la pèrdua de consciència, entre altres efectes. L'Informe Noctambul@s també alerta de la pràctica de la "vulnerabilitat química", que és quan l'agressor aprofita que la noia va beguda o sota els efectes d'altres tòxics (ingerits voluntàriament per aquesta), per abusar o agredir-la sexualment (Giménez, 2018). Aquestes pràctiques solen ser més difícils de provar a nivell judicial i, per tant, és més fàcil mantenir la impunitat. Conseqüentment, es construeix un discurs que culpabilitza a les víctimes per haver begut massa (Giménez, 2018).

Una altra pràctica habitual i origen de frases feministes com "no és no" o "només sí es sí" és la insistència davant la negativa a mantenir relacions sexuals. L'estudi de García et al. (2019) recull relats de joves que reconeixen haver pressionat a les noies per tenir sexe. Aquestes pràctiques es deriven d'una cultura masclista que empeny als homes a perseguir els seus objectius fins a aconseguir-los i que els concep amb el dret de ser satisfets sexualment:

"A lo mejor que un chico vaya con intenciones de ligársela a la chica y tal y ella que no quiere, y el Chico sigue y sigue (Sebastián, 28 años)"; "Ella puede decir que no, ahora que el otro lo acepte es otra cosa (Patricia, 17 años)"; "Le dije que se apartase de mí, que se fuese. [...] Entonces yo me sentí muy incómoda en ese momento, si te estoy diciendo que no, ¡es que no! (Lola, 16 años)"; "Si te insisten les pegas una hostia y se van. Otros no, otros te insisten, pero cuando ya están bebidos, no hay forma de que se vayan. [...] Te cogen para intentar llevarte a algún lado y yo <<que me dejéis en paz>>, yo en cuanto me cogen me lío a patadas, pero es que hay otras niñas que les cogen y es que ni siquiera se defienden y ya esta y si lo quieren hacer por no tener peleas, pues lo hacen, pero yo no. A mí que no me toquen, es que si yo no quiero, ¡yo no quiero! (Patricia, 17 años)" (García et al, 2019, pp. 339 i 340).

Per evitar ser agredides sovint les noies eviten els "punts negres" o perillosos dels trajectes cap a l'espai d'oci. Davant les insinuacions, també utilitzen expressions facials de rebuig, demanen ajuda a les amistats, s'agrupen entre elles o se situen d'esquena a les parets, s'autodefensen o l'abandonen els locals (García et al., 2019).

Per a les noies el grup amb el que surten de festa funciona com un agent protector, especialment els grups mixtes (amb nois i noies), ja que hi ha la creença generalitzada que els propis amics no poden ser agressors i que son figures protectores. Això genera falses sensacions de seguretat i contribueix a invisibilitzar les agressions per part de coneguts. Tots això corrobora

que en els entorns d'oci es repeteixen i reproduïxen les lògiques del poder patriarcal, encara que la joventut els percebi com a espais de diversió i llibertat. L'oci nocturn és un espai heteronormatiu (García, et al., 2016) on hi ha una alta sexualització i mercantilització dels cossos de les dones i una forta permissivitat cap a les violències sexuals. Per revertir aquesta situació cal promoure la idea de responsabilitat col·lectiva (Giménez, 2018).

Amb els anys s'han anat regulant alguns aspectes de l'oci nocturn, com la insonorització, l'aforament, la venda d'alcohol, la seguretat, el dret d'admissió... (Recasens i Rodriguez, 2007 citats per Lazcano i Madariaga, 2016). La seguretat s'ha anat reforçant amb un increment de policies a la via pública i implementant la seguretat privada als locals (Lazcano i Madariaga, 2016). A nivell comunitari també s'han engegat programes de sensibilització i conscienciació dirigits als joves perquè redueixin l'exposició a determinats riscos.

En relació a les violències sexuals i masclistes es va començar amb campanyes que incitaven a l'autoprotecció de les dones. Això ha estat fortament criticat des dels moviments feministes atès aquests missatges continuen responsabilitat a les dones de la violència que pateixen. D'altra banda, també s'han començat a plantejar millores urbanístiques per eliminar els "punts negres" dels espais públics i dels locals d'oci (García, et al., 2019).

Calafat, Becoña, Duch, Hermida i San Juan (2011) proposen eliminar les zones fosques dels locals amb més i millor il·luminació; instal·lar equipaments de videovigilància a les zones amb menys visibilitat; instal·lar més mobiliari per consumir assentat (afavoreix un consum més lent i, per tant, redueix els nivells d'alcoholèmia); formar al personal; i prohibir el consum d'alcohol al personal. Giménez (2018) proposa dissenyar espais neutres i aplicar models de negoci que contribueixin a erradicar les violències sexuals i masclistes entre els treballadors i el públic, ja que els models tradicionals de negoci d'aquest sector, originàriament concebut per la diversió masculina, fomenta la violència i la discriminació de les dones. En son exemple el repartiment de tasques fonamentat en el gènere (homes exercint la seguretat, punxant o tocant música, i les dones servint copes, ballant o netejant), la vestimenta (dones treballant amb roba provocativa i homes treballant amb roba més casual), la publicitat i promocions sexistes, etc (Giménez, 2018). Aquest model de negoci és el que s'està intentant eliminar.

També s'han començat a treballar en els entorns, per exemple, fomentant una major presència de taxis a les sortides o ubicant els espais de festa a prop de les parades de transport públic.

Cal tenir present que malgrat existeixin diversos riscos associats a l'oci musical (diürn i nocturn), aquest és un temps que també aporta beneficis als joves i a l'economia (Duch et al., 2016). En

relació als joves, fomenta la seva autonomia personal i la seva socialització, i contribueix a la configuració de la identitat personal i grupal (Lazcano i Madariaga, 2016). En relació a l'economia, genera molts llocs de treball. Així doncs, és important apostar per la continuïtat d'aquests espais, però millorant les condicions de seguretat que ofereixen.

3. Violència sexual i la seva tipificació penal

Les violències sexuals que son objecte d'aquesta investigació son les que es donen en el marc de la violència masclista i que afecta principalment a les dones però també a homes i a persones del col·lectiu LGBTI+, ja que es tracta d'una violència relacionada amb les normes de masculinitat patriarcal.

La violència de gènere o violència masclista inclou tant les agressions físiques, psíquiques i sexuals com les amenaces a tals actes, la coacció i la privació arbitrària de llibertat, tant si es produeix en el marc de la vida privada com en l'esfera pública (Nacions Unides, 2020).

La violència sexual és “qualsevol acte de naturalesa sexual comès contra la voluntat de l'altra persona, perquè no ha donat el seu consentiment o perquè no el pot donar al ser menor d'edat, tenir discapacitat mental o trobar-se greument intoxicada o inconscient per l'efecte de l'alcohol o les drogues”. El consentiment és un element rellevant a l'hora identificar la violència masclista. El consentiment “és un acord entre persones per la realització d'actes sexuals (...). S'ha d'atorgar de manera lliure i activa; una persona menor d'edat o que es trobi sota la influència de les drogues o l'alcohol, no pot donar el seu consentiment”. El consentiment és específic i reversible, és a dir, es pot revocar en qualsevol moment (Nacions Unides, 2020).

Segons les Nacions Unides, la violència sexual pot incloure:

- L'assetjament sexual: inclou el contacte físic no consensuat, per exemple, quan una persona agafa a una altra, la pessiga, l'abofeteja o li fa tocaments sexuals. També inclou violència no física com les esbroncades, comentaris sexuals sobre el cos o l'aspecte de la persona, sol·licitar favors sexuals, mirades sexualment suggerents, l'aguait o l'exhibició d'òrgans sexuals. Es pot exercir en persona o en línia, a través de mitjans digitals (ciberassetjaments, *sexting* i *doxing*).
- Violació: penetració vaginal, anal o oral no consentida per part d'una altra persona, utilitzant qualsevol part del cos o objecte.
- Violació correctiva: violació perpetrada contra una persona per la seva orientació sexual o identitat de gènere. La finalitat és obligar a la víctima a comportar-se heterosexualment o d'acord amb una visió normativa de la identitat de gènere.

La Fundación Salud y Comunidad identifica les següents 10 dinàmiques en entorns d'oci nocturn:

- Assetjament (al carrer, bars, discoteques, festes a casa, festes majors, festivals, metro, parking...): gestos i mirades obscenes, "floretes" i llenguatge sexual i ofensiu cap a dones, persecucions per llocs públics, acostaments sense respectar l'espai personal i tocaments al passar a prop.
- No acceptació d'una negativa per part de l'agressor (als bars, discoteques, festes a casa, raves, festivals, festes majors...): comencen amb apropaments amistosos i a mesura que avança la conversa i la ingesta d'alcohol el noi fa propostes sexuals a la noia. Davant la negativa d'aquesta, insisteix cada vegada amb més força, en alguns casos fins i tot amb agressivitat.
- Autoimposició per tenir relacions sexuals (als bars, discoteques i festes a casa): hi ha hagut flirteig i la noia sent que no es pot fer enrere, sentint-se obligada a tenir relacions sexuals quan no ho desitja.
- Amistat i assetjament/abús sexual en context d'oci i consum de drogues (majoritàriament a les festes a casa i en menor mesura a les discoteques): l'amic, des de la confiança i amb l'excusa del consum intenta assetjar o abusar de la noia.
- Consum de drogues i abús sexual en el marc de les relacions de parella (a casa o al cotxe): aprofitar el consum induït o voluntari de la noia per fer pràctiques sexuals tot i sabent que no les desitja o no les tolera quan ha consumit.
- Intercanvi de substàncies per sexe (als aparcaments, bars, discoteques i festes a casa).
- Pràctiques sexuals no consentides en el marc d'una relació sexual voluntària (als bars, discoteques, festes a casa, festivals, raves...): forçar pràctiques sexuals no desitjades o no consentides (gravacions dels actes sexuals, sexe en grup, sexe anal...).
- Persecucions i intents forçats d'allunyar a la víctima del seu espai segur per abusar-ne (als bars, discoteques, festivals, raves, festes majors, aparcaments o zones exteriors sense gent).

- Vulnerabilitat química (als bars, discoteques, festes a casa, festivals, raves, festes majors...): l'agressor aprofita la minva de capacitats de reacció de la dona que ha consumit alcohol o altres drogues per agredir-la o abusar-la sexualment.
- Submissió química (als bars, discoteques, festes a casa, festivals, raves, festes majors...): incitar al consum de tòxics o introduir algun tòxic en la beguda o menjar de la víctima per agredir-la sexualment.

El Codi Penal espanyol tipifica com a delictes contra la llibertat i indemnitat sexuals:

- L'agressió sexual: *El que atempti contra la llibertat sexual d'una altra persona, utilitzant la violència o intimidació, serà castigat com a responsable d'agressió sexual amb la pena de presó de 1 a 5 anys (Article 178).*
- La violació: *Quan l'agressió sexual consisteixi en l'accés carnal per via vaginal, anal o bucal, o introducció de membres corporals o objectes per alguna de les dues primeres vies, el responsable serà castigat com a reu de violació amb la pena de presó de 6 a 12 anys (Article 179).*

Son causes agreujants per agressió i violació quan *“la violència o intimidació exercides revesteixin un caràcter particularment degradant o vexatori; quan els fets es cometin per l'actuació conjunta de dos o més persones; quan la víctima sigui especialment vulnerable, per raó d'edat, malaltia, discapacitat o situació, excepte lo disposat a l'article 183; quan, per l'execució del delictes, el responsable s'hagi prevalgut d'un relació de superioritat o parentesc (...); quan l'autor hagi utilitzat armes o altres mitjans igualment perillosos, susceptibles de produir la mort o alguna de les lesions previstes als articles 149 i 150, sense perjudici de la pena que pogués correspondre per la mort o lesions causades; i si concorren dos o més de les anteriors circumstàncies, les penes s'imposaran en la seva meitat superior”* (Article 180 Codi Penal).

- L'abús sexual: *el que, sense violència o intimidació i sense que hi hagi consentiment, realitzi actes que atemptin contra la llibertat o indemnitat sexual d'una altra persona, serà castigat com a responsable d'abús sexual, amb la pena de presó d'1 a 3 anys o multa de 18 a 24 mesos. Es consideren abusos sexuals no consentits els que s'executin sobre persones que es troben privades de sentit o de les que s'abusés del seu trastorn mental, així com els que es cometin anul·lant la voluntat de la víctima mitjançant l'ús de fàrmacs, drogues o qualsevol altra substància natural o química idònia a tal efecte. La mateixa pena s'imposarà quan el consentiment s'obtingui prevalent-se d'una situació de superioritat manifesta que coarti la*

llibertat de la víctima. En tots els casos anteriors, quan l'abús sexual consisteixi en l'accés carnal per via vagina, anal o bucal, o introducció de membres corporals o objectes per alguna de les dues primeres vies, el responsable serà castigat amb la pena de presó de 4 a 10 anys. Les penes s'imposaran en la seva meitat superior si concorren la circumstància 3a o 4a de les previstes a l'apartat 1 de l'article 280 (Article 181).

Preveu penes superiors quan els abusos o les agressions sexuals es cometin contra menors de 16 anys (Article 183).

- *L'assetjament sexual: el que sol·liciti favors de naturalesa sexual, per sí mateix o per un tercer, en l'àmbit duran relació laboral, docent o prestació de serveis, continuada o habitual, i amb tal comportament provoqui a la víctima una situació objectiva i greument intimidatòria, hostil o humiliant, serà castigat com a autor d'assetjament sexual, amb la pena de presó de 3 a 5 mesos o multa de 6 a 10 mesos. Si el culpable hagués comès el fet prevalent-se d'una situació de superioritat laboral, docent o jeràrquica, o amb l'anunci exprés o tàcit de causar a la víctima un mal relacionat amb les legítimes expectatives que aquella pogués tenir en l'àmbit de la indicada relació, la pena serà de presó de 5 a 7 mesos o multa de 10 a 14 mesos. Quan la víctima sigui especialment vulnerable, per raó d'edat, malaltia o situació, la pena serà de presó de 5 a 7 mesos o multa de 10 a 14 mesos en els supòsits previstos en l'apartat 2, i de presó de 6 mesos a 1 any en els supòsits previstos en l'apartat dos d'aquest article (Article 184 Codi Penal).*

En el Capítol IV sobre delictes d'exhibicionisme i provocació sexual, castiga l'exhibicionisme davant menors d'edat o persones amb discapacitat (Article 185).

Per procedir pels delictes d'agressions, assetjament o abús sexual fa falta la denúncia de la persona agreujada, del seu representant legal o la querella del Ministeri Fiscal. Si la víctima és menor, només fa falta la denúncia del Ministeri Fiscal (Article 191).

L'article 194 diu que el delicte d'exhibicionisme en establiments o locals, oberts o no al públic poden comportar la clausura temporal (màxim 5 anys) o definitiva d'aquests.

Veiem doncs com hi ha conductes d'assetjament sexual que es poden donar en concerts, com ara les mirades intimidatòries, comentaris incòmodes o la insistència davant la negativa a la proposta de mantenir relacions sexuals, que difícilment seran castigats per les instàncies judicials si no es "sol·liciten favors de naturalesa sexuals" explícitament i sorgeixen entre el públic que no es troba en situació de relació laboral, ni docent ni de prestació de serveis.

4. Dades sobre les violències sexuals als concerts

En aquest apartat s'ha pretès posar xifres a les violències sexuals als concerts organitzats a Catalunya abans de la pandèmia del Covid-19. No obstant, no s'han trobat dades específiques.

Segons l'institut Català de les Dones i el Departament d'Interior de la Generalitat, al 2017 es van denunciar 1.330 fets de violència masclista en l'àmbit social o comunitari (s'inclouen agressions sexuals, agressions sexuals en víctimes menors de 13 anys, agressions sexuals amb penetració, abusos sexuals, abusos sexuals en víctimes menors de 13 anys, abusos sexuals amb penetració i assetjament sexual). El grup d'edat més victimitzat van ser les persones d'entre 11 i 20 anys, seguides de les persones d'entre 31 i 40 anys. La franja d'edat amb més agressors va ser la d'entre 31 i 40 anys seguits dels d'entre 21 i 30 anys. Al 2018 es van registrar 1.678 fets. Novament les principals víctimes tenien entre 11 i 20 anys, seguides de les persones d'entre 21 i 30 anys. La major part dels agressors estava en la franja d'entre 31 i 40 anys, seguit de la franja d'entre 21 i 30 anys. Al 2019 va continuar augmentant, amb un total de 1.899 fets denunciats. Les principals víctimes van ser persones d'entre 11 i 20 anys seguides de les d'entre 21 i 30 anys. Les franges d'edat amb més agressors van ser les d'entre 21 i 30 anys seguits dels joves d'entre 31 i 40 anys (veure annex 3).

L'enquesta de violència masclista de Catalunya de 2016 reflecteix que els llocs d'oci són els indrets de l'àmbit sociocomunitari on més violències per part de no parelles es pateixen. Tot i així, aquestes dades tampoc són exclusives dels concerts ja que engloba altres espais i activitats d'oci i no diferencia entre violències masclistes de tipus sexuals i no sexuals (veure annex 3).

Per altra banda, l'estudi sobre la percepció social de la violència sexual elaborat pel Centre d'Estudis Sociològics (CIS) al 2017 demostra que les "festes i festivals" són identificats com els espais on més violències sexuals es donen contra les dones (veure taula de l'annex 4).

Segons el *5è informe anual 2017-2018* de l'Observatori Noctambul@s (veure annex 5) les violències sexuals que més es donen en l'oci nocturn, són (tenir en compte que són dades del conjunt de l'estat espanyol i que inclou altres espais de festa apart de concerts):

- Comentaris incòmodes: el 97,1% de les dones enquestades van dir haver-ne patit durant el darrer any per part d'homes i de forma molt reiterada. Altres van referir patir-ho sovint o algunes vegades, però només un 20% dels homes va reconèixer haver fet comentaris incòmodes a dones.

- Insistències davant una negativa: un 8% de les dones va dir haver hagut d'aguantar insistències sexuals estant de festa per part d'un home. Algunes dones van referir haver-ho patit per part d'altres dones, però en menor mesura.
- Acorralament per varies persones: les dones van dir haver patit molt més aquesta situació per part d'homes que per part d'altres dones.
- Tocaments no consentits: el 80% de les dones va afirmar haver estat víctima d'aquesta violència en el darrer any de forma molt freqüent o ocasionalment. En relació al gènere agressor, només el 8% va reconèixer a les dones com a agressores de tocaments no consentits.
- Tocaments i forcejaments: el 42% de les dones va dir haver patit tocaments i forcejaments per part d'un home en el darrer any. Un 1% de les dones va dir patir-ho "sempre", el 4% "molt sovint" i el 12% "algunes vegades". Casi cap dona ha patit tocaments i forcejaments per part d'una altra dona en contextos d'oci nocturn.
- Actes amb penetració no consentits amb força: un 5% de les dones va dir haver patit una violació amb força per part d'un home en algun moment del darrer any (57 dones de les 1.129 que van participar en l'estudi). Casi el 100% van dir que "mai" havien rebut aquesta violència per part d'una altra dona.
- Actes amb penetració no consentits sense força física: el 17% de les dones van exposar haver-ho patit per part d'un home (198 dones del total de 1.129 dones enquestades).

La majoria de dones van assenyalar l'espai de desenvolupament de la festa com l'espai on més violències han patit, seguit del carrer i sobretot durant la nit. Algunes també van exposar que les havien patit al transport públic, en els trajectes d'anada i tornada dels espais d'oci, i també a les xarxes socials (relacionades amb l'oci nocturn).

Pel que fa a la demanda d'ajuda, més de la meitat de les dones van referir que en cas de patir alguna violència sexual demanarien ajuda a les amistats per davant de la família. Seguidament van destacar la policia i altres serveis mèdics, però un 12,8% va dir que mai acudiria a la policia i un 13,3% que mai aniria a un servei mèdic. Moltes dones van dir que els Punts Liles i els moviments feministes serien espais de referència (percentatges similars a la policia i als serveis mèdics) i un 6% de les dones va dir que no demanaria ajuda.

L'Hospital Clínic de Barcelona, centre sanitari de referència al nostre territori en l'atenció a les víctimes sexuals, no hi ha un perfil de víctima tot i que 9 de cada 10 persones agredides son dones (sigui violència en l'àmbit sociocomunitari o privat), però no hi ha un perfil concret en relació a l'edat, el lloc on han estat violentades, o si es produeixen en cap de setmana o de nit (Garrido, 2019).

L'Associació de Drets Sexuals i Reproductius va publicar un quadre amb les intervencions realitzades en els 29 espais festius de Catalunya on va muntar un Punt Lila entre setembre de 2016 i maig de 2018 (veure annex 6) que mostra que la majoria d'agressions detectades van ser assetjaments amb mirades, invasió de l'espai, acorralaments, persecucions, fregaments i tocaments sense consentiment, seguit dels comentaris ofensius, degradants, insults o humiliacions. La majoria les havien patit dones per part de persones desconegudes. En algun cas s'havien detectat agressions grupals i els espais on més van passar van ser l'espai de la festa, les seves rodalies i durant els trajectes.

Com s'ha dit, tot aquestes xifres només ens permeten una lleugera aproximació al nostre objecte d'estudi. Al no disposar de cap base de dades que quantifiqui les violències sexuals detectades als concerts organitzats a Catalunya es pot afirmar que hi ha una gran xifra negra sobre el fenomen. Per aproximar-nos-hi una mica més, s'ha elaborat una enquesta que ha respòs una mostra de 73 persones. Al tractar-se d'una mostra tant reduïda, els resultats no es poden prendre com a veritats absolutes, però sí que permeten comparar-ho amb tota la bibliografia citada (veure annex 7).

L'enquesta ha anat destinada a adolescents i joves d'entre 16 i 40 anys que hagin assistit com a públic a concerts dins del territori català (en sales de concert, festes majors, festivals de música), abans de la pandèmia del Covid-19. No obstant, només l'han respòs persones d'entre 20 i 40 anys. D'aquestes, el 67,1% son dones (49 persones), el 31,5% homes (23 persones) i un 1,4% (1 persona) que no s'identifica amb cap d'aquests gèneres.

Per conèixer la percepció de seguretat respecte les violències sexuals als concerts, s'ha preguntat si creuen que aquests son espais perillosos en relació a aquestes violències. La majoria diuen que Sí (54,8%), altres "només en part" (32,9%) i la resta diuen que No (12,3%). També se'ls ha preguntat si, en general, creuen que els concerts estan suficientment protegits davant les violències sexuals. El 43,8/ diu que No, el 43,8% creu que "només alguns" i un 12,3% diu que Sí. A les persones que han dit que No o Només alguns, se'ls ha preguntat com es podria millorar, oferint diverses opcions de resposta múltiple (posant més personal de seguretat privada, posant més policia, posant més punts lila o fent més campanyes de prevenció). La

majoria diu que es podria millorar posant més punts lila i fent més campanyes de prevenció (65,6% ambdues respostes), seguit de posar més seguretat privada (50%) i posar més policia (14,1%).

També s'ha preguntat si se senten segurs quan assisteixen a un concert en relació a les violències sexuals. Les opcions de resposta son (sí, no, sempre assumeixo que hi ha risc, depenent de amb qui hi vagi i depenent del tipus de concert). La majoria de persones diuen que sempre assumeixen que hi ha risc (49,3%), i un 27% diu que se sent segur i un altre 27% diu que “depèn del tipus de concert”. Un 8,2% dels enquestats (6 persones no se sent segurs davant aquest risc.

En relació als espais s'ha preguntat si consideren que hi ha zones dels concerts que son perilloses davant el risc de les violències sexuals. El 87,7% diuen que Sí (64 persones), i un 12,3% diuen que No (9 persones). Als que consideren que hi ha zones perilloses se'ls ha preguntat quines creuen que son les zones de més risc entre les següents opcions de resposta múltiple (pista, zones properes a les barres, zona de lavabos, aparcaments, carrers i places properes, transport públic o altres). El lloc més assenyalat com a zona de risc son els aparcaments (82,5%), seguits dels carrers i places properes (74,6%), la zona de lavabos (42%), el transport públic (39,7%), les zones properes a les barres (25,4%) i la pista (12,7%). A més, una persona ha afegit a l'opció d'altres, que identifica com a zona de risc “els moments d'olles”. Les olles son salts que fa el públic al mig de les pistes dels concerts en moments puntals (es forma una rotllana sense ningú al mig i en un moment de la cançó la gent comença a saltar barrejant-se entre sí, sovint donant-se cops i espentes). Amb aquestes preguntes es constata que una part important de la mostra identifica les violències sexuals com un risc inherent als concerts del nostre territori i la necessitat de continuar parlant “d'entorns d'oci”, ja que les zones percebudes com a més perilloses son justament les dels voltants de l'espai on es desenvolupen els concerts.

A la pregunta de si alguna vegada han patit algun tipus de violència sexual en un concert la majoria diu que No (41 persones, que correspon al 56,2%) i un 34,2% diu que Sí (25 persones). Per altra banda, el 9,6% (7 persones) responen no estar-ne segures. Això permet refermar algunes de les idees introduïdes al marc teòric i en tota aquesta investigació. Per una banda, la idea que sovint la seguretat subjectiva no es correspon amb la seguretat objectiva. En anteriors preguntes la majoria dels participants han reconegut els concerts com a espais insegurs davant les violències sexuals, però la majoria diuen que no n'han patit mai en primera persona. Això també es pot deure, com s'apunta al marc teòric, a que tenim moltes conductes normalitzades i, per tant, pot costar identifica algunes formes d'assetjament sexual. És a dir, és probable que

algunes de les persones que han respòs No en realitat sí que hagin pogut patir algun tipus d'assetjament i no ho han pogut detectar, o bé no ho volen reconèixer (malgrat l'anonimat de l'enquesta). Així mateix, el fet que algunes persones reconeixin no estar-ne segures confirma la idea de que certes conductes poden costar d'identificar com a violències sexuals. Per altra banda, aquests resultats permeten afirmar que els homes també pateixen violències sexuals, ja que l'enquesta ha estat contestada per 23 homes i son 25 persones les que afirmen haver patit violències sexuals en concerts. Al no disposar d'un programa especialitzat que permeti el creuament de variables no podem saber quants homes afirmen haver-ne patit, però és probable que hagin estat varis.

Les violències sexuals que més han patit les persones enquestades son: mirades obscenes (66,7%), l'assetjament sexual (tocaments) (59,3%), assetjament verbal (51,9%), acostaments indesitjats (48,1%), insistència davant la negativa a mantenir relacions sexuals (22,2%), acorralaments (18,5%) i persecucions amb finalitats sexuals (7,4%). Cap persona diu haver patit violacions ni agressions sexuals (les conductes més greus), però una persona afegeix que ha patit agressions físiques davant la negativa a mantenir relacions sexuals. Aquests resultats refuten les idees introduïdes al marc teòric i els resultats de l'Informe de Noctambul@s que també mostren que les violències sexuals més freqüents son les que provoquen menys lesions físiques i que no estan tipificades al Codi Penal.

Quasi ve per unanimitat s'ha identificat als homes com els principals agressors de les violències sexuals (96,4%). Només una persona (3,6%) diu haver patit violències sexuals per part de dones. Aquesta dada, que coincideix amb les xifres aportades pels documents bibliogràfics, permet confirmant l'existència d'una violència sexual de tipus masculista.

A la pregunta respecte si alguna vegada han pogut cometre algun tipus de violència sexual cap a una altra persona la majoria diuen que No (78,6%), 11 persones diuen no estar-ne segures (15,7%) i només 4 reconeixen haver-ne exercit (5,7%). Per tant, igual que en l'informe de Noctambul@s ens trobem amb un percentatge molt més alt de persones que es perceben víctimes que de persones que es perceben o reconeixen com a agressores. El fet de que varies persones responguin no estar-ne segures torna a demostrar que hi ha dificultats per poder reconèixer què és violència sexual i què no.

Amb l'objectiu d'analitzar les capacitats de detecció i reconeixement, s'ha preguntat si alguna vegada han presenciat violències sexuals entre altres persones en un concert. La majoria diuen que No (49,3%), el 30,1% Sí, i un 20,5% no n'estan segures. El 42,2% de les persones que afirmen haver presenciat violències sexuals en un concert diu haver reaccionat per intentar

aturar-ho. Un 46,2% diu que a vegades no ha fet res però que altres vegades sí que ha actuat per sí mateix o demanant ajuda a tercers per intentar aturar-ho. Un 7,7% reconeix no haver fet res.

Per detectar la confiança de les persones enquestades amb les forces de seguretat públiques i privades davant d'aquestes situacions, se'ls ha preguntat a qui acudirien a demanar ajuda en primera instància en cas de ser les víctimes. Les opcions de resposta son (amistats, vigilants de seguretat, policia, personal de barra, punt lila en cas que n'hi hagi, i "altres"). Cal dir que no sempre trobarem policia o vigilants de seguretat, però s'ha considerat no afegir el "si n'hi ha", perquè la intenció, com s'ha dit, és detectar el nivell de confiança vers aquests. La majoria de persones diuen que si patissin una situació de violència sexual acudirien en primer lloc a demanar ajuda a les amistats (67,1%). El 15,8% acudirien als vigilants de seguretat; el 9,2% als punts liles i el 5,3% demanaria ajuda a la policia. Ningú ha dit que acudiria a demanar ajuda al personal de barra en primera instància, però una persona afegeix a l'opció "altres" que demanaria ajuda "a algú que em pogués ajudar", i una altra persona "realment a qui em trobés primer". Aquestes dades demostren falta de confiança en els agents de l'autoritat davant d'aquest tipus d'agressions, tot i que hi ha més confiança cap a la seguretat privada que cap a la policia. És probable que algunes persones no hagin assenyalat a la policia perquè aquesta només està present en concerts a la via pública, i fins i tot en aquests és habitual trobar vigilants de seguretat privada. També pot ser que el fet que la gran majoria digui que els primers a qui demanarien ajuda son els amics sigui perquè aquests son els que estan més propers, o els més fàcils de contactar, però tot i així cal tenir en compte aquestes dades per reforçar la confiança cap als agents encarregats de garantir la seguretat d'aquests espais, ja que l'ajuda de les amistats ni serà professional per actuar amb les víctimes ni per actuar davant dels presumptes agressors.

En cas que l'agressió o assetjament l'hagi rebut una amestat, la majoria de persones diuen que els primers a qui acudirien a demanar ajuda és al punt lila en cas d'haver-n'hi (34,7%), en segon lloc als vigilants de seguretat (25,3%), després a les amistats (20%) i per últim la policia (14,7%). Una persona diu que demanaria ajuda al personal de barra i tres persones afegeixen que ho intentarien aturar ells. Amb aquestes respostes es torna a mostrar manca de confiança cap als garants de la seguretat, especialment cap a la policia, però es destaca una demanda d'ajuda més professional que en els casos de patir les violències en pròpia persona.

Les darreres preguntes tenen l'objectiu de detectar l'efectivitat de les campanyes i protocols d'actuació contra les violències sexuals i masclistes, de les que es parlarà en posteriors apartats. La gran majoria d'enquestats diuen que quan assisteixen a un concert no solen informar-se de

si disposa d'algun protocol contra les violències sexuals/masclistes (93,2%). Això significa que tot i que la majoria perceben aquests espais com indrets de risc per les violències sexuals podrien no estar-hi donant gaire importància al no informar-se respecte les mesures de seguretat implementades. També se'ls ha preguntat si consideren que es fan suficients campanyes i protocols de prevenció. La majoria diuen que No (67,1%), el 26% responen "no ho sé", i un 6,8% diu Sí. Per últim se'ls ha preguntat si alguna vegada han vist informació en alguna sala o espai de concerts respecte els protocols contra les violències sexuals/masclistes. La majoria ha dit que Sí (67,1%); un 19,2% diu que No; i el 13,7% no ho recorda. Això demostra que probablement no s'estiguin fent suficients campanyes ni protocols de prevenció, però que les que es fan sí que aconseguen arribar al públic. Cal tenir en compte que no s'ha analitzat la variable de l'assiduitat a concerts i que podria influir notòriament en aquestes respostes.

Així doncs, de l'enquesta realitzada es constata que la majoria de persones perceben risc davant les violències sexuals en els concerts i els seus entorns; consideren que no estan suficientment protegits per evitar aquestes violències i que tampoc es fan suficients campanyes ni protocols de prevenció. A més, es detecta falta de confiança cap a les figures encarregades de garantir la seguretat a l'hora de sol·licitar ajuda davant les violències sexuals.

5. Marc normatiu

L'objecte d'estudi d'aquesta investigació es fonamenta en la següent legislació:

- Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes
- Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació
- Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista (modificada en alguns aspectes per la Llei 17/2020, del 22 de desembre).
- Llei 5/2014, de 4 d'abril, de seguretat privada.
- Llei 11/2009, del 6 de juliol, de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives.
- Decret 112/2010, de 31 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives.

Destacar que part d'aquesta legislació es fonamenta amb altres normatives europees i internacionals, com la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (CEDAW) de les Nacions Unides, ratificada per l'Estat espanyol al 1983; el Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra les dones i la violència domèstica de 2011 (Conveni d'Estambul), ratificat per Espanya al 2014; o la Carta europea per la igualtat de dones i homes en la vida local, elaborada pel Consell de Municipis i Regions d'Europa. En aquesta es fa menció específica a les actituds estereotipades que sorgeixen en

l'àmbit cultural i reconeix que els homes i les dones enfronten problemes de seguretat diferenciats.

5.1 Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes

Llei de referència estatal que pretén aconseguir la màxima igualtat de gènere. Pel que fa al nostre objecte d'estudi, interessa tenir en compte que obliga a les administracions públiques i a les empreses a prendre mesures per evitar les discriminacions i les violències de gènere, així com les violències familiars i totes les formes d'assetjament sexual i d'assetjament per raó de sexe. Estableix la implantació d'un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu, així com en les relacions socials, culturals i artístiques. També prohibeix la publicitat discriminatòria i denigrant cap a les dones. Respecte l'àmbit cultural, obliga a les autoritats públiques a que treballin per aconseguir la igualtat de tracte i la igualtat d'oportunitats entre dones i homes tant pel que fa a la creació, a la producció i a la difusió artística i intel·lectual i contempla la possibilitat de promoure polítiques que incentivin i activin la creació i la producció cultural i artística de les dones.

Malgrat es tracti d'una llei molt genèrica algunes de les qüestions que regula permeten justificar que en els concerts s'adopti una visió de gènere i que es presti especial atenció a les discriminacions de sexe i gènere per reduir les violències sexuals i masclistes que poden patir tant les persones que hi treballen, les artistes com el públic.

Per altra banda, el fet d'obligar a les administracions públiques a posar mesures per erradicar les violències de gènere i totes les formes d'assetjament sexual i d'assetjament per raó de sexe significa que en la planificació i organització dels concerts on hi hagi presència de seguretat pública, caldrà contemplar mesures que evitin aquestes situacions. També quan el concert sigui organitzat per alguna administració pública o entitat que rebí fons públics. En aquests casos també caldrà vetllar per aconseguir paritat de gènere entre les artistes i les persones treballadores de l'esdeveniment. Aquesta no és una mesura pròpiament de seguretat, però tal i com defensen algunes de les autores del marc teòric, els espais amb més presència femenina redueixen la inseguretat objectiva i subjectiva de les dones. Per tant, atenent les xifres que mostren que les violències sexuals i masclistes son principalment exercides per homes, programar concerts amb més artistes dones i amb més treballadores dones contribueix, indirectament, a reduir aquest risc. En relació a la publicitat, si a més de no utilitzar un llenguatge sexista ni imatges denigrants per a la dona es difon un missatge d'intolerància davant les actituds sexistes i masclistes, s'estarà contribuint a la conscienciació i sensibilització.

5.2 Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació

Normativa específica de la Generalitat de Catalunya que contempla mesures per prevenir, eliminar i corregir les discriminacions de gènere tant en el sector públic com privat.

Proposa mesures per establir la igualtat de tracte a nivell transversal, en els diferents sectors laborals i, específicament en les administracions públiques. No fa referència explícita a les violències sexuals que tenen lloc als espais públics però sí que prohibeix el tracte discriminatori i les conductes d'odi i violència en els espectacles públics i les activitats recreatives per raó de sexe, gènere, orientació sexual, etc. Tot i així, no contempla mesures concretes per fer-hi front.

Obliga a determinats professionals públics a comunicar a les forces i cossos de seguretat les situacions de risc o sospita de discriminació o violència que coneguin durant l'exercici de les seves funcions, i obliga a les forces i cossos de seguretat a respectar el dret a la igualtat de tracte en les seves actuacions, així com evitar qualsevol abús o discriminació per raó de sexe, gènere, orientació sexual, etc. A més, els obliga a participar en programes de sensibilització i formació sobre el dret a la igualtat de tracte i a la no-discriminació. També obliga a les administracions públiques a prestar atenció integral a les víctimes d'accions discriminatòries, d'intolerància i odi. Per tant, no regula l'objecte d'estudi d'aquesta investigació. No menciona específicament les violències sexuals, situacions més enllà de les discriminacions i actes d'intolerància, i tampoc fa referència explícita al personal privat que pot atendre o detectar aquest tipus de situacions.

5.3 Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista

La Generalitat de Catalunya té competència exclusiva per regular mesures i instruments per fer sensibilització, detecció i actuacions davant les violències masclistes¹. Aquesta llei regula la qüestió de la violència masclista de manera general i transversal. Tot i així, fa un abordatge més complet que la Llei estatal 1/2004, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, la qual no es comenta perquè es limita les violències en l'àmbit familiar i de parella. La Llei 5/2008 sí que reconeix la violència masclista en l'àmbit sociocomunitari i institucional, i moltes més formes en què aquesta s'expressa. Tot i així, continua posant molt èmfasis a l'àmbit laboral i no dona gaires eines per l'abordatge concret d'aquestes situacions. No determina processos d'actuació ni mesures de prevenció, de resposta ni de recuperació (tampoc ho fa en la seva modificació per la Llei 17/2020).

Obliga a tots els professionals que hagin d'intervenir en el procés d'atenció, assistència, protecció i recuperació de les víctimes de violència masclista a rebre formació especialitzada.

¹ També es poden denominar violències de gènere, violències sexistes, violències patriarcals, etc.

Parla d'una formació bàsica i d'una formació més especialitzada des del lloc de treball que s'ocupa, adreçada especialment al personal que imparteix educació en matèria de violències masclistes, personal judicial, professionals de la seguretat, personal sanitari i personal de serveis socials. Al fer referència a "personal dels cossos de seguretat" i menció específica als cossos policials sembla que exclou al personal de seguretat privada, per tant, qui faci una interpretació restrictiva de la llei, els podria deixar de banda.

Atenint-nos a les xifres comentades en apartats anteriors, els concerts són entorns amb una incidència important de violències sexuals i masclistes. Per tant, el legislador els hauria de tenir en especial consideració. De tot el personal que aquesta llei obliga a formar-se i a especialitzar-se en matèries de violències masclistes, als concerts només hi trobarem personal sanitari de les ambulàncies (atenció a la víctima) i personal dels cossos de seguretat (funcions preventives i atenció a les víctimes i als agressors), tot i que ni uns ni altres hi seran sempre, dependrà de les característiques de l'esdeveniment.

Quan la llei diu que "*les dones en risc o en situació de violència masclista tenen dret a rebre de forma immediata, una protecció integral, real i efectiva*" està fent referència a les violències més cronificades tot i que també diu que s'ha de donar atenció a les violències puntuals. Tenint en compte la teoria exposada en anteriors apartats, es pot afirmar que en un concert totes les dones estan exposades a aquest risc tant dins del recinte com en els entorns. Per tant, si volguéssim interpretar extensivament aquesta llei, s'entendria que és obligatori que aquests espais ofereixin atenció immediata *in situ* a les víctimes. Això no ha de significar disposar d'un Punt Lila, però sí disposar de mecanismes per reaccionar immediatament quan es detecti o reporti una situació d'aquest tipus. Quan no hi hagi ni Punt Lila ni vigilants de seguretat, s'interpreta que els organitzadors i promotors hauran d'atendre a la persona i, si cal, trucar a la policia, als serveis mèdics o als serveis que correspongui per donar aquesta protecció immediata.

Així doncs, incorporar personal o mecanismes per respondre *in situ* davant de les violències sexuals en concerts quedarà a expenses de la voluntat i de la interpretació que els organitzadors d'aquests esdeveniments facin d'aquesta llei.

Per últim, s'obliga als ens locals a desenvolupar programes i activitats per a erradicar la violència masclista o pal·liar-ne els seus efectes. Els protocols de seguretat contra les violències sexuals i masclistes en els entorns d'oci musical podrien respondre a aquesta obligació. El problema és que només s'obliga a les institucions públiques, i a més no especifica en quines circumstàncies ni quin tipus de programes o activitats han de desenvolupar per fer-ho efectiu.

5.4 Llei 5/2014, de 4 d'abril, de seguretat privada

Una altra llei que afecta al nostre objecte d'estudi és la llei estatal 5/2014, de seguretat privada. En els concerts és habitual trobar vigilants de seguretat i altre tipus de personal o mesures de seguretat privada per donar-hi protecció, encara que tampoc hi seran sempre, tal i com es veurà en el següent apartat.

La seguretat privada, com a *“mesura d'anticipació i prevenció davant els possibles riscos, perills o delictes”*², també s'haurà d'ocupar de les violències sexuals. A l'article 2 es defineix la seguretat privada com *“el conjunt d'activitats, serveis, funcions i mesures de seguretat adoptades, de manera voluntària o obligatòria, per persones físiques o jurídiques, públiques o privades, duts a terme o prestats per empreses de seguretat, despatxos de detectius privats i personal de seguretat privada per fer front a actes deliberats o riscos accidentals, o per fer investigacions sobre persones i béns, amb la finalitat de garantir la seguretat de les persones, protegir-ne el patrimoni i vetllar per l'acompliment normal de les seves activitats”*.

En relació al nostre objecte d'estudi, ho veurem com un servei que és contractat voluntària o obligatòriament pels usuaris de seguretat (promotors i organitzadors dels concerts, o els Directors de seguretat, si n'hi ha), per protegir a les persones durant l'esdeveniment.

Majoritàriament es contractarà el servei que durà a terme l'activitat de vigilància i protecció³ però també podem trobar locals o recintes privats que han contractat el servei de videovigilància⁴ en el seu interior. La vigilància i protecció física serà exercida pels vigilants de seguretat privada de l'empresa de seguretat proveïdora⁵, dins dels locals o recintes on es desenvolupi l'activitat. No obstant, es preveu la possibilitat que puguin prestar el servei fora d'aquests espais, fins i tot en espais públics, en algunes situacions concretes, com per exemple, quan detectin la comissió d'un delicte flagrant en relació amb les persones o bens objecte de protecció. Per tant, principalment s'encarregaran de prevenir i actuar davant les violències sexuals que sorgeixin a l'interior dels recintes on es desenvolupin els concerts, però en cas que detectin una situació de violència sexual constitutiva de delicte a les afores, també podran actuar.

També hi ha possibilitat de contractar el servei de vigilància i protecció pels concerts a la via pública o en un espai públic d'ús comú, però en aquests casos els vigilants hauran d'actuar en coordinació i col·laboració amb les forces i cossos de seguretat pública. Aquest seria el cas dels

² Preàmbul de la Llei 5/2014, de 4 d'abril, de seguretat privada.

³ Definida a l'article 5 de la Llei 5/2014, de 4 d'abril, de seguretat privada.

⁴ Article 42 de la Llei 5/2014, de 4 d'abril de seguretat privada.

⁵ Els vigilants de seguretat privada han d'estar habilitats i les empreses de seguretat privada han d'estar degudament habilitades i registrades.

concerts de festes majors que organitzen els ajuntaments o altres institucions públiques. Igualment, en casos de concerts en recintes privats on només hi ha personal de seguretat privada, aquests estan obligats a col·laborar amb les forces i cossos de seguretat pública sempre que sigui necessari, i seguir-ne les seves instruccions.

El personal de seguretat privada ha d'informar a les forces i cossos de seguretat de qualsevol circumstància rellevant per la seguretat ciutadana, o de qualsevol fet delictiu, per tant, també dels delictes de violència sexual que detectin en un concert. Si això passa, s'haurà de facilitar a la policia tota la informació necessària⁶ i posar a disposició policial tant als presumptes delinqüents (si s'han pogut detenir) com els instruments requisats i que puguin servir com a prova del delicte (per exemple, les imatges enregistrades per les càmeres de videovigilància del local). Cal tenir en compte que en l'exercici de les seves funcions, el personal de seguretat privada haurà de tenir en especial consideració el respecte pel dret a l'honor, a la intimitat personal o familiar o a la pròpia imatge tant dels presumptes agressors com de les víctimes, i haurà de complir amb els principis d'actuació establerts en l'article 30: legalitat, integritat, dignitat en l'exercici de les seves funcions, correcció en el tracte amb els ciutadans, congruència amb l'aplicació de les mesures de seguretat, reserva professional sobre els fets de que tingui coneixement i col·laboració amb les forces i cossos de seguretat.

De totes les funcions dels vigilants de seguretat contemplades a l'article 32, davant les violències sexuals en concerts es destaquen:

- Vigilància i protecció de totes les persones (públic, persones treballadores i artistes), podent portar a terme les comprovacions, registres i les prevencions necessàries (dels presumptes autors, però també de les víctimes si estan incapacitades per identificar-se i estan en situació de risc).
- Controls d'identitat, d'objectes personals, paqueteria (...), a l'accés o a l'interior dels concerts, sense que, en cap cas, puguin retenir la documentació personal, però sí impedir l'accés. La negativa a exhibir la identificació o a permetre el control dels objectes personals, de paqueteria, mercaderia (...) faculta per impedir als particulars l'accés o per ordenar-los l'abandonament del recinte que protegeixin. Per tant, els vigilants de seguretat poden requerir al presumpte agressor sexual a identificar-se personalment tant a dins del recinte com en el seu accés, anotar-ne les dades personals per informar a les autoritats policials i expulsar-lo o prohibir-li l'entrada.

⁶ Estan emparats en els articles 15 i 21 de la Llei 5/2014, de 4 d'abril, de seguretat privada.

- Evitar els delictes de violència sexual o els assetjaments i agressions sexuals no delictius però que poden constituir infraccions administratives i fer les comprovacions necessàries per prevenir-los o impedir-ne la consumació, així com oposar-s'hi i intervenir quan ho presenciïn o sigui necessària la seva ajuda.
- Detenir i posar immediatament a disposició de les forces i cossos de seguretat competents els delinqüents i els instruments, els efectes i les proves dels delictes, així com denunciar els qui cometin infraccions administratives.

Quan en un concert hi hagi la figura del Director de Seguretat, aquest haurà de complir amb les funcions de l'article 36 que, concretament en l'àmbit de les violències sexuals significarà tenir-les presents i contemplades a l'hora d'organitzar i dirigir el dispositiu de seguretat. És a dir, fer-ne la identificació, anàlisi i avaluació del risc que suposen les violències sexuals per a totes les persones presents al concert. El Director de Seguretat és qui contractarà l'empresa proveïdora i podrà inspeccionar i administrar els serveis i recursos de seguretat privada disponibles per comprovar que s'està treballant per evitar i respondre adequadament davant aquestes situacions. Per altra banda, és qui haurà de comunicar a les forces i cossos de seguretat les violències sexuals que sorgeixin, especialment si són constitutives de delictes. La Llei també diu que és el Director de Seguretat qui fa la interlocució i enllaç amb l'Administració (especialment amb les forces i cossos de seguretat) respecte la funció de seguretat integral de l'entitat, empresa o grup que els tingui contractats, en relació amb el compliment normatiu sobre la gestió de riscos. Això significa que a l'hora de rendir comptes amb l'administració respecte les accions dutes a terme en l'àmbit de les violències sexuals, també serà el Director de Seguretat del concert qui ho hagi de fer. Pels casos de concerts organitzats per una administració pública, el Director de Seguretat (sempre que n'hi hagi), participarà també en les reunions prèvies de planificació i en les reunions posteriors d'avaluació.

Els Caps de seguretat⁷ estan integrats en la plantilla de l'empresa de seguretat proveïdora. A l'hora de treballar en esdeveniments, hauran de contemplar les violències sexuals en el seu anàlisi de riscos i en la planificació i programació de les actuacions dels serveis de seguretat privada que organitzin; hauran de proposar sistemes de seguretat pertinents per evitar-les o controlar-les; controlar que el personal de seguretat privada que depèn d'ells disposa de la formació permanent i també pot demanar que hagin fet formació específica en matèria de violències sexuals i masclistes. Els Caps de seguretat també hauran de col·laborar amb els

⁷ Article 35 de la Llei 5/2014, de 4 d'abril, de seguretat privada.

serveis de seguretat (per exemple el Director de Seguretat del concert, si n'hi ha) i amb les forces i cossos de seguretat pública.

Per últim, l'article 29 diu que el Ministeri de l'Interior ha d'elaborar els programes de formació prèvia i especialitzada corresponent al personal de seguretat privada, en el contingut dels quals s'han d'incloure matèries específiques de respecte a la diversitat i a la igualtat de tracte i no-discriminació. No obstant, en el programa de formació⁸ dels vigilants de seguretat només veiem una referència concreta a la violència de gènere en un mateix tema on també es parla de les detencions il·legals, els segrestos, les amenaces i les coaccions. Això pot donar indicis de que el tema no és suficientment ni correctament abordat per aconseguir la sensibilització i coneixement necessari per a garantir una correcta actuació, fent necessàries formacions específiques complementàries per garantir una millor praxis.

5.5 Llei 11/2009, del 6 de juliol, de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives

Els concerts estan regulats per la llei autonòmica d'espectacles públics i activitats recreatives i pel Decret 112/2010, de 31 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives. La llei ubica als concerts dins la categoria d'"activitats recreatives", que defineix com *"activitats musicals que congreguen un públic amb l'objectiu principal de fer-lo participar en l'activitat o d'oferir-li el consum de productes o serveis amb finalitats d'oci, entreteniment o diversió"*.

Les activitats recreatives "ordinàries" són les que es duen a terme de manera habitual en establiments oberts al públic, és a dir, en locals, recintes o instal·lacions dedicats a aquestes activitats (tinguin estructura fixe o desmuntable, i tan si són tancats com coberts), i que disposen d'autorització, llicència o comunicació prèvia per funcionar (per exemple, les sales de concerts); o bé poden ser "extraordinàries", que són les que es duen a terme en establiments oberts al públic que disposen d'autorització, llicència o comunicació prèvia per a una activitat diferent de la que es vol dur a terme, o en espais oberts al públic o en altres establiments no regulats per aquesta llei (aquest seria el cas dels concerts organitzats en un pavelló o en una plaça).

L'article 2 d'aquesta llei diu que els principis generals i les finalitats últimes regeixen el seu desenvolupament i aplicació són: la convivència entre els ciutadans, la seguretat, la no-discriminació, la preservació de la dignitat de les dones i dels homes, la llibertat i la indemnitat sexuals, la no transmissió d'estereotips sexistes i la qualitat dels establiments.

⁸ Resolució del 12 de novembre de 2012, de la Secretaria d'Estat de seguretat, per la que es determinen els programes de formació del personal de seguretat privada. Tema 3 del Mòdul de Dret Penal.

Regula els drets i deures de totes les persones relacionades amb les activitats recreatives (espectadors i usuaris, titulars i organitzadors, artistes, la resta de personal i persones que viuen a prop d'aquests indrets) i determina que les autoritats, les administracions competents, i els responsables d'aquestes establiments o activitats han de garantir, entre d'altres, *“la convivència pacífica i ordenada entre els espectadors, els participants i usuaris; i la seguretat i la salut dels espectadors, els usuaris i el personal, la prevenció dels riscos i la integritat dels bens públics i privats”*.

Dona dret als organitzadors i titulars a *“adoptar les mesures que considerin pertinents per garantir el funcionament de l'activitat en condicions de seguretat i qualitat”* i a *“rebre suport de les forces i els cossos de seguretat per a garantir l'ordre a l'exterior de l'establiment o l'espai obert al públic, i en el cas que es produeixin incidents que puguin posar en perill la seguretat de les persones, també a l'interior”*⁹. A més, els obliga a *“disposar d'un servei de vigilància atès per personal amb la formació establerta per reglament, el qual ha d'estar capacitat, com a mínim, per a practicar primers auxilis i evacuacions en casos d'emergència; facilitar l'accés a les forces i cossos de seguretat, als serveis de protecció civil, sanitat, agents de l'autoritat, funcionaris, (...) que exerceixin funcions de control, vigilància, observació o inspecció; fer controls tècnics periòdics obligatoris d'acord amb la normativa vigent i adoptar les mesures de seguretat (...) establertes amb caràcter general, o especificades per la llicència o l'autorització”*.

Per tant, contractar serveis de seguretat privada no sols és un dret, sinó que en algunes ocasions pot ser obligatori.

L'article 5 reconeix el dret dels usuaris a *“gaudir de llibertat i indemnitat sexuals i a rebre un tracte respectuós i no discriminatori per part de totes les persones presents en el desenvolupament de l'activitat”*. També reconeix com a dret dels artistes *“éssers tractats amb respecte pels titulars, els organitzadors, el públic i els usuaris; i rebre la protecció necessària per a executar l'espectacle o l'activitat recreativa, i també per accedir a l'establiment o a l'espai obert al públic i per a abandonar-lo”*.

Per altra banda, els usuaris estan obligats a *“complir els requisits i les condicions de seguretat que els titulars o organitzadors estableixin, a seguir les instruccions dels empleats i del personal de vigilància i de seguretat, tant a l'interior com a l'entrada i a la sortida; comportar-se cívicament i evitar accions que puguin crear situacions de perill o incomoditat per a la resta d'espectadors*

⁹ Article 6 Llei 11/2009. Del 6 de juliol, de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives.

o usuaris o pel personal al servei de l'establiment o espectacle, o que puguin impedir o dificultar que l'activitat es dugui a terme; donar un tracte respectuós i no discriminatori a totes les persones presents i no dur a terme, ni incitar que es duguin a terme, actes que atemptin contra la llibertat i la indemnitat sexuals; i abstenir-se de dur i exhibir públicament símbols, indumentària o objectes i d'adoptar conductes que incitin a la violència, pugin ésser constitutius d'algun dels delictes d'apologia establerts pel Codi Penal, o siguin contraris als drets fonamentals i les llibertats públiques reconeguts per la Constitució, especialment si inciten a qualsevol tipus de discriminació o atempten contra la llibertat i la indemnitat sexuals”.

A l'article 22 es prohibeix qualsevol forma de promoció o de publicitat dels concerts que *“inciti a la violència, al sexisme, al racisme, a l'homofòbia o a la xenofòbia, o faci apologia d'activitats contràries als drets fonamentals reconeguts per la Constitució”* o que *“sigui sexista o vexatòria per als homes o les dones”*. Per tant el concert no podrà ser publicitat ni promocionat amb missatges o imatges que puguin incitar a les violències sexuals i a les discriminacions, ni podran donar publicitat d'altres productes o serveis que utilitzin imatges o missatges sexistes, masclistes, racistes o discriminatoris.

En relació a la seguretat, el Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives que desenvolupa aquesta llei diu que per a activitats amb més de 150 persones d'aforament s'ha de disposar d'una “memòria de seguretat” que formarà part de la documentació a presentar per obtenir la llicència o autorització. La memòria ha de contenir una avaluació dels riscos per a les persones i mesures per afrontar-los; protocols d'intervenció que garanteixin la reacció òptima dels vigilants de seguretat; concretar els elements constructius i les instal·lacions que compleixen funcions preventives; establir els sistemes de comunicació ràpida i eficient amb la policia de Catalunya; i determinar els dispositius d'assistència sanitària de l'establiment. No s'especifica qui l'ha d'elaborar, però per les qüestions que demana, hauria de ser redactada pel Director de Seguretat de l'establiment o activitat o, en cas d'un concert extraordinari en què no hi hagi aquesta figura, l'hauria de redactar el Cap de Seguretat de l'empresa prestadora del servei. En relació al nostre objecte d'investigació, serà important que tinguin en compte els riscos davant les violències sexuals.

Respecte el servei de vigilància i protecció, el Reglament determina que, *“les activitats recreatives musicals, els espectacles públics musicals i les activitats o espectacles musicals extraordinaris, han de disposar durant tot el seu horari de funcionament, d'una persona vigilant de seguretat privada, a partir de les 500 persones d'aforament autoritzat i dues persones vigilants de seguretat privada a partir de 1.000 persones d'aforament autoritzat”*. Per cada 1.000

persones més d'aforament autoritzat, han de disposar d'un altre vigilant de seguretat privada¹⁰. Per tant, en un concert de 3.000 persones hi haurà d'haver, com a mínim, 4 vigilants de seguretat privada. Si l'aforament és de 499 persones o menys, no és obligatori que n'hi hagi.

Els concerts organitzats per un ens local no estan obligats a tenir seguretat privada si la seguretat dels usuaris queda degudament garantida per la Policia Local i està acreditat a la memòria de seguretat.

Les funcions i obligacions dels vigilants son les que determina la Llei 5/2014, de seguretat privada. Segons el Reglament, si durant el desenvolupament de l'activitat es produeixin alteracions de l'ordre, el personal de l'establiment ha de comunicar-ho immediatament als vigilants de seguretat privada, sense perjudici, quan la urgència ho requereixi, de les actuacions necessàries que el personal de l'establiment pugui dur a terme a fi de vetllar per la integritat física de les persones¹¹. Això significa que, en cas de detectar una situació de violència sexual, qualsevol treballador haurà d'avisar als vigilants de seguretat (si n'hi ha), però també podrà actuar per intentar impedir-ne la continuïtat o consumació. Per tant, és important tenir a tot el personal format per detectar i actuar davant les violències sexuals.

A partir de les 150 persones d'aforament també s'ha de disposar de personal de control d'accessos. Entre 150 i 500 persones caldrà tenir dos controladors d'accessos; entre 501 i 1000 persones hi ha d'haver tres controladors d'accessos. A partir de les 1001 persones de públic s'ha de disposar de quatre controladors d'accessos i un més per cada 1000 persones més d'aforament. Les seves funcions son l'admissió i control d'accés a l'interior del recinte o establiment. Pel cas que detectin alguna alteració de l'ordre a l'entrada, hauran d'informar als vigilants de seguretat privada, *“sense perjudici de les actuacions que puguin dur a terme per vetllar per la integritat física de les persones i els béns, quan la urgència ho requereixi. Si no hi ha vigilants de seguretat privada, han d'informar directament a la policia”*. En cas necessari, també poden *“auxiliar les persones que requereixin assistència sanitària i trucar al telèfon d'emergències corresponent”*, però *“en cap cas el personal de control d'accés pot assumir o exercir les funcions pròpies dels vigilants de seguretat privada”*. Per tant, si detecten una situació de violència sexual en els accessos avisaran als vigilants de seguretat i si no n'hi ha, podran trucar a la Policia. També poden intentar aturar l'agressió, d'acord amb l'article 490 de Llei

¹⁰ Article 43 Decret 112/2010, de 31 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives

¹¹ Article 44 Decret 112/2010, de 31 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives

d'Enjudiciament Criminal, que permet detenir al que hagi intentat cometre el delictes o se l'hagi enxampat in fraganti.

Els concerts de règim especial (subjectes a un horari especial que els permet obrir al llarg del dia, per exemple, els festivals que duren tot un dia o més) sempre hauran de disposar d'un vigilant de seguretat privada, i si tenen un aforament d'entre 501 i 1000 persones n'hauran de tenir mínim dos. Entre les 1001 i les 2000 persones d'aforament hauran de tenir almenys tres vigilants i per cada 1000 persones més, un altre vigilant. També hauran de tenir almenys un controlador d'accessos (contractat directa o indirectament pels titulars o organitzadors). Per aforaments d'entre 151 a 500 persones n'hi haurà d'haver com a mínim dos. Entre 501 i 1000 persones hi haurà tres controladors d'accessos i entre 1001 i 2000 persones n'hi haurà d'haver almenys quatre. A partir de les 2000 persones s'haurà de disposar d'un altre controlador d'accés per cada 1000 persones més.

S'ha de disposar d'una infermeria per prestar primers auxilis a partir d'un aforament de 1.000 persones. Aquesta pot ser substituïda per una farmaciola i la presència de vehicles medicalitzats. El servei d'infermeria pot oferir una primera atenció sanitària in situ en cas d'agressions sexuals que ho requereixin.

El Reglament estableix les condicions d'higiene i salubritat, i entre elles, certes condicions que han de complir els banys. En els locals els banys han d'estar diferenciats entre homes i dones, allunyats i separats de la sala, ben il·luminats, ventilats, amb senyalització, llums d'emergència, etc... en canvi, pel cas d'activitats recreatives fora d'establiments només regula les quantitats mínimes de lavabos portàtils, segons l'aforament. Per tant, permet als organitzadors decidir-ne la ubicació, si els distingirà per gèneres o no, etc. Tenint en compte que els banys poden ser escenari d'especial risc davant les violències sexuals, els Directors de Seguretat o Caps de Seguretat que treballin en l'organització de concerts en espais exteriors o en estructures desmuntables, hauran de planificar la seva ubicació, emplaçament i ús de la manera que considerin més segura. Així mateix, també hauran de preveure la il·luminació necessària i la distància màxima respecte els vigilants de seguretat o altres espais o agents detectors.

6. Accions realitzades per prevenir les violències sexuals en entorns d'oci, a Catalunya

6.1 Campanyes i punts liles

Els col·lectius feministes han estat els impulsors de les campanyes de sensibilització i denúncia de les violències sexuals i masclistes als espais i entorns d'oci, iniciatives a les que

progressivament s'hi han anat sumant les administracions públiques i també, cada vegada més, el sector de l'oci privat.

L'objectiu d'aquestes campanyes és denunciar les actituds sexistes, masclistes i violentes però també donar-hi visibilitat per saber-les prevenir.

Una de les iniciatives més esteses és la instal·lació de Punts Lila en concerts i espais de festa. Els Punts Lila ofereixen atenció in situ a les persones que pateixin una situació de violència sexual o masclista al concert. També fan assessorament i donen informació respecte el tema. Normalment estan gestionats per col·lectius feministes locals però també poden encarregar-se'n els Ajuntaments o altres institucions. Pels municipis de menys de 20.000 habitants la Diputació de Barcelona¹² cedeix carpes i material per organitzar-los. Un dels requisits per aquesta concessió és que els Ajuntaments estableixin un circuit d'actuació amb els agents implicats, sobretot els cossos de seguretat, abans del desenvolupament de les festes, i elaborar una memòria d'actuació del Punt Lila quan finalitza el concert o festa (veure annex 8).

No existeix un protocol únic d'actuació dels Punts Lila però tota la documentació consultada coincideix en que han d'estar ubicats en llocs visibles i accessibles, oferir seguretat, comoditat i bona acústica (Avilés, 2018). Tampoc hi ha cap normativa legal que obligui a implementar-los, per tant, no està regulat el perfil professional de les persones que els conformen, però generalment se'ls requereix disposar d'una formació mínima en l'àmbit de les violències sexuals i masclistes.

En alguns concerts també s'han activat "parelles itinerants" d'aquests Punts Lila que es mouen per l'espai de la festa i pels entorns més immediats fent tasques de detecció i sensibilització. Normalment porten un distintiu o armilla per distingir-los.

L'Associació de Drets Sexuals i Reproductius recomana allargar la tasca del personal del Punt Lila més enllà del moment de finalització de la festa, fins i tot realitzar acompanyaments al domicili en cas de detectar persones molt vulnerables. En línies similars, la Diputació de Barcelona proposa que després de les festes es pugui "*oferir suport a les dones que ho requereixin o que s'hagin quedat soles, per si volguessin restar un temps més a l'espai o volguessin trucar perquè les acompanyin a casa*".

¹² Enllaç de la Diputació de Barcelona per sol·licitar el Punt Lila: <https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/fitxa?id=20275>

En algunes festes populars s'ha activat un número de telèfon amb WhatsApp per poder denunciar, demanar ajuda i/o acompanyament i que està actiu les 24h mentre duren les festes (Noctambul@s, 2020).

La majoria de documentació consultada destaca la necessitat de garantir l'acció coordinada dels Punts Lila amb tots els actors dels concerts o festes (professionals de la seguretat pública, seguretat privada, personal de barra, personal de l'Ajuntament, etc). L'Associació de Dret Sexuals i Reproductius, així com la Diputació de Barcelona, proposen mètodes i instruments d'avaluació i seguiment de les intervencions d'aquests espais.

A Catalunya hi ha l'Observatori Noctambul@s de la Fundación Salud y Comunidad, que realitza forces campanyes de prevenció i sensibilització; col·labora amb Ajuntaments en l'elaboració de protocols (van participar en l'elaboració del Protocol de la Generalitat); elaboren estudis sobre la problemàtica; i han publicat una guia per ajudar a construir un pla d'actuació davant les violències sexuals en espais festius¹³. També imparteixen formacions i tallers per a joves, professionals i tècnics municipals i personal d'entitats socials (veure annex 9).

Totes aquestes propostes son compatibles amb altres accions que ja s'estan implementant al nostre territori, com per exemple, el Projecte Q – de festa, nits de qualitat¹⁴, de la Subdirecció General de Drogodependències de la Generalitat, que treballa per involucrar a diferents agents del territori per aconseguir espais de festa més segurs i saludables, sobretot en relació al consum d'alcohol i drogues.

6.2 Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci, de la Generalitat de Catalunya

A l'abril de 2019 es va publicar al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya el Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci, del Departament d'Interior.

El seu objectiu és establir pautes d'actuació preventives i reactives i millorar l'atenció a les víctimes. Es té en compte tant la seguretat objectiva com la seguretat subjectiva i planifica una actuació coordinada de tot el personal de l'activitat.

S'aplica als entorns d'oci previstos i regulats per la Llei 11/2009, del 6 de juliol, de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives (bars musicals, discoteques,

¹³ Guia 7 pasos para construir un plan de abordaje de las violencias sexuales en espacios festivos: <https://drive.google.com/file/d/1oTF7bf5N9HrkBvXsQqWYneewLfnbgPb-/view>

¹⁴ <https://www.qdefesta.cat/>

concerts, festes majors, revetlles populars, etc), tan si son organitzats per una entitat pública o privada. També s'aplica a les activitats i esdeveniments que es duiguin a terme en llocs públics a on les forces i cossos de seguretat puguin aplicar la Llei Orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana (concerts, espectacles i activitats d'oci a la via pública i en llocs públics). No té en compte l'horari en què es desenvolupin aquestes activitats, però la seva adhesió és voluntària. S'hi poden adherir entitats públiques o privades que organitzen concerts i festes a qualsevol indret de Catalunya, així com també empreses de seguretat privada i de controladors d'accés. L'adhesió es formalitza amb la signatura d'un conveni amb el Departament d'Interior (s'adjunten els models a l'annex 13) i es pot complementar amb altres protocols o mesures que també pretenguin evitar o respondre davant les violències sexuals.

El Protocol es pot activar tant pels casos de violències sexuals delictives (agressió sexual, violació, abús sexual, assetjament sexual i exhibicionisme), com pels casos d'assetjaments sexuals no tipificats (assetjaments sexuals fora de les relacions laborals, docents o de prestació de serveis). De fet, es fa especial èmfasi en aquestes darreres donada la seva alta incidència i difícil detecció. Considera que *“els comportaments verbals, no verbals i/o físics d'indole sexual, no volguts per la persona receptora, o bé un sol incident que, pel seu caràcter summament ofensiu, pot constituir per si sol un cas d'assetjament sexual”* es podran denunciar i sancionar d'acord amb la Llei Orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana i amb la Llei 11/2009, del 6 de juliol, de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives. També concep com a infraccions administratives: l'exhibicionisme obscè davant de persones adultes i la masturbació en espais públics o oberts al públic davant de persones adultes (per llei només és delictes davant de menors i persones amb discapacitat i necessitades d'especial protecció); la injúria sexual; el seguiment puntual i obscè; captar imatges de parts íntimes del cos d'una persona; l'acorralament amb finalitat sexual i altres conductes que impliquin vexació sexual. Els requisits per poder denunciar administrativament aquestes conductes son que la víctima vulgui denunciar i donar la seva identitat, i que el presumpte autor estigui identificat o sigui identificable.

El Protocol s'activarà independentment del gènere de les víctimes i dels agressors, de la seva edat, o de si mantenen o no algun tipus de relació personal entre ells. Tot i això, s'adreça especialment a les dones, ja que solen ser les que més pateixen aquestes situacions.

El Protocol considera com a professionals de seguretat a: la Policia de Catalunya (Mossos d'Esquadra i Polícies Locals), les policies portuàries, els professionals de seguretat privada, el

personal de control d'accessos¹⁵ i els vigilants municipals. Aquests es coordinaran amb altres actors que també tenen incidència en l'àmbit de la seguretat i de l'oci (càrrecs electes i tècnics municipals), amb els organitzadors i/o titulars de l'activitat, i altres professionals (personal de sala, de barra, del guarda-roba, dels punts d'informació i atenció a les persones afectades en l'àmbit de les violències sexuals¹⁶, auxiliars de serveis, etc). És a dir, a tots ells els serà aplicable el Protocol si l'activitat o local s'hi ha adherit. És per això que s'exigeix que tot el personal faci una formació bàsica sobre les violències sexuals i masclistes, impulsada des del Departament d'Interior, i una formació específica pels professionals de seguretat i els tècnics municipals i càrrecs electes. Aquesta és canalitzada per l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya. La formació dels controladors d'accés s'imparteix mitjançant els seus centres de formació.

Pel que fa a les actuacions davant els casos de violències sexuals, s'estableix:

- Els organitzadors i promotors privats han de fer les següents actuacions preventives:
 - o Formar al seu personal.
 - o Difondre el protocol: a través del distintiu facilitat pel Departament d'Interior; instal·lant cartells que informin de la seva existència i cartells específics que informaran del lloc que atén les situacions de violència sexual (veure annex 14).
 - o Mesures de prevenció situacional: analitzar els espais de les instal·lacions i els espais públics de l'entorn per identificar possibles zones de risc (apartades, amb poca visibilitat, manca d'il·luminació o que dificultin demanar ajuda). Es recomana fer-los amb el suport o assessorament del seu personal de seguretat (la Llei de Seguretat Privada assigna la funció d'anàlisi de les situacions de risc a la figura del Cap de Seguretat o al Director de Seguretat, en aquest cas, quan no hi hagi Director, ho haurà de fer el Cap de Seguretat de l'empresa proveïdora). Quan sigui possible hauran d'adoptar mesures compensatòries dels riscos detectats i durant l'activitat el personal de seguretat hi haurà de fer controls específics.
 - o Si es detecta a una persona en situació d'especial vulnerabilitat (per exemple, perquè està afectada per un consum excessiu d'alcohol o drogues), se li oferirà un espai segur on pugui romandre fins a recuperar-se, o bé assegurar que marxa en condicions de seguretat. Si s'observa una persona amb una actitud poc respectuosa amb la llibertat sexual d'altres, s'han d'adoptar les mesures preventives previstes respecte dels presumptes agressors.

¹⁵ Legalment els controladors d'accessos no son personal de seguretat, però el Protocol explica que els incorpora com a personal de seguretat davant les violències sexuals, per la seva capacitat preventiva i de detecció, sobretot quan no hi ha vigilants de seguretat privada.

¹⁶ Els punts d'informació i atenció a les persones afectades en l'àmbit de les violències sexuals son els Punts Lila

- Els organitzadors i promotors privats adoptaran les següents actuacions reactives:
 - o Designar a una persona responsable d'atendre a les persones afectades per violències sexuals, que serà l'encarregada d'activar el Protocol.
 - o Disposar d'un lloc o punt concret segur a on reportar/denunciar les agressions i des d'on donar atenció.
 - o Garantir espais "segurs" dins del local o recinte, on víctima i presumpte agressor mantinguin distàncies.
 - o En cas d'una situació de delictes contra la llibertat o indemnitat sexual s'haurà d'avisar a la persona responsable d'atenció a les violències sexuals i acompanyar a la víctima a l'espai habilitat per aquests casos. Se li haurà de demanar si té alguna persona de confiança a la sala que la pugui acompanyar i se la informará que pot rebre assistència mèdica d'urgència i que pot denunciar els fets. El responsable d'aquesta atenció ha de trucar al 112 per sol·licitar els serveis policials i, si s'escau, els serveis mèdics. Ha de recollir el màxim d'informació possible sobre la víctima per traspassar-la a la policia, que es desplaçarà al lloc dels fets. La policia actuarà d'acord amb els seus protocols interns. Si la persona no vol ser atesa pels serveis mèdics d'urgència, se li explicarà que té l'opció de rebre suport emocional i mèdic ordinari i se l'informará del centre hospitalari de referència. Si no pot ser informada ni decidir adequadament, s'ha d'avisar als serveis mèdics. A més, se li ha de donar informació per escrit sobre els recursos de la xarxa especialitzada de violència del seu municipi o, com a mínim, de la Línia d'atenció contra la violència masculista de l'Institut Català de les Dones, amb el telèfon 900 900 120.
 - o Per assetjaments sexuals constitutius d'infracció administrativa també s'avisarà al responsable d'atenció a les víctimes que atindrà i acompanyarà a la persona afectada a l'espai habilitat. També preguntarà si té alguna persona de confiança al local que la pugui acompanyar i en cas que vulgui denunciar, si es pot identificar al presumpte agressor, els professionals de seguretat han de fer la corresponent denúncia administrativa. Si no hi ha vigilants de seguretat, s'ha de trucar al 112 perquè ho faci la policia. Si la víctima és menor d'edat, a l'acta de denúncia s'inclouran les dades de contacte del seu tutor o representant legal al que se li haurà de comunicar la interposició de la denúncia abans que sigui tramesa a l'òrgan sancionador. En cas que no es donin els requisits per denunciar s'ha d'intentar que la víctima marxi acompanyada per una persona de confiança i si vol continuar en el local o recinte se li ha de poder oferir un espai segur. En cas que la víctima presenti un elevat consum d'alcohol o altres substàncies se li oferirà un espai segur on poder romandre fins a recuperar-se. En aquests casos també se li donarà informació per

- escrit dels recursos de la xarxa especialitzada de violència del seu municipi o, com a mínim de la Línia d'atenció contra la violència masclista.
- Pel que fa als presumptes agressors, si no hi ha personal de seguretat s'informarà a la policia a través del 112 tant pels fets delictius com per les infraccions administratives denunciades. Si no es donen els requisits per denunciar igualment s'expulsarà al presumpte agressor. Si cal s'avisarà a la policia per efectuar l'expulsió forçosa. Si hi ha personal de seguretat, s'actuarà conforme al que disposa el Protocol per aquest personal (veure pàgina 52 i annex 10).
- Actuacions preventives dels organitzadors i promotors públics:
- Formar al personal (inclosos els càrrecs electes i tècnics municipals implicats).
 - Campanyes d'informació i sensibilització: donar a conèixer l'existència i aplicació del Protocol; mostrar visiblement en els espais d'oci el rebuig a les actituds violentes i masclistes (amb cartells, projeccions, falques publicitàries, etc); i informar de l'existència i ubicació dels Punts Lila.
 - Mesures de prevenció situacional: analitzar els espais de les seves instal·lacions i els espais públics de l'entorn per identificar zones de risc. Es recomana fer-ho amb el suport o assessorament del seu personal de seguretat i adoptar mesures de reducció del risc. Durant la prestació de serveis el personal de seguretat hi farà controls específics.
 - Implementar Punts Lila: distribuïts per llocs estratègics. Si l'activitat dura més d'un dia, hauran d'estar als mateixos llocs. Els seus responsables han de tenir el número de telèfon del responsable policial. Es recomana que hi hagi almenys entre 2 i 3 tècnics amb titulacions en psicologia, pedagogia, treball social, educació social, criminologia o similars, formats específicament en matèria de gènere i violències masclistes. Es preveu la possibilitat que també hi participin voluntaris amb formació. Es poden complementar amb parelles d'agents itinerants.
 - Participació i coordinació en les reunions: s'han d'organitzar reunions prèvies i a posteriori entre els responsables dels Punts Lila i els professionals de seguretat. En les reunions posteriors valoraran el funcionament del Protocol, les intervencions i els serveis realitzats, analitzaran les agressions detectades, etc.
 - El circuit d'actuació amb les víctimes serà el mateix que per les activitats i locals privats, tant pels casos de delictes sexuals com d'infracció administrativa.
 - Amb els presumptes agressors també s'aplicarà el mateix procediment que en les activitats de caràcter privat.

Com s'ha dit, per poder interposar una denúncia per infracció administrativa (assetjaments sexuals no previstos al Codi Penal), cal que la víctima estigui identificada, vulgui denunciar i que el presumpte autor estigui identificat o sigui identificable. Tot i així, pot resultar rellevant disposar d'un testimoni "qualificat", com poden ser els vigilants de seguretat, els controladors d'accés, o altres treballadors de l'activitat, fins i tot altres clients que es puguin considerar tercers imparcials, o que hi hagi imatges enregistrades relatives als fets, captades per l'establiment o per qualsevol assistent.

Les tasques preventives dels professionals de seguretat consisteixen sobretot en el seguiment visual de persones amb actituds sospitoses, fer-los advertències o impedir el seu accés (tant si l'activitat és de caràcter públic com privat).

Pel que fa als controladors d'accés, ja s'ha dit que el Protocol els incorpora com a "personal de seguretat" perquè la seva posició els permet observar els comportaments i ajudar a fer detecció. Quan no hi hagi vigilants de seguretat i es sospiti o tinguin coneixement d'una situació constitutiva de delictes sexuals, els controladors d'accés hauran d'intervenir per evitar que es produeixi o se segueixi produint, tant si és a l'interior com a l'entrada, i hauran de trucar al 112 per avisar la policia. També prohibiran l'accés al presumpte agressor i activaran el Protocol respecte a la víctima. En cas d'assetjament sexual no delictiu també impediran l'accés. Si hi ha vigilants de seguretat, seguiran fent la seva tasca i els donaran el suport necessari (veure esquema de l'annex 11).

Les funcions dels vigilants de seguretat privada seran les establertes a la llei de seguretat privada. Preventivament, davant d'indicis raonables de que alguna persona té intenció de cometre un delictes o infracció administrativa contra la llibertat sexual, faran observació del sospitós i, si ho consideren oportú, s'hi adreçaran per avisar-lo i demanar que canviï d'actitud. Com a última mesura poden impedir-li l'entrada o expulsar-lo. Davant d'un cas constitutiu de delictes, si es compleixen els requisits de l'article 490 de la Llei d'enjudiciament criminal, hauran de valorar la detenció de l'agressor i avisar a la policia a través del 112 (la Llei de Seguretat Privada diu que qui comunica els fets delictius a les forces i cossos de seguretat és el Director de Seguretat, però al Protocol no es contempla aquesta figura perquè no sempre hi serà). També activaran el Protocol respecte a la víctima si els altres treballadors no ho han fet. En cas d'assetjament sexual constitutiu d'infracció administrativa, intentaran identificar al presumpte agressor i si s'identifica a totes les parts, el vigilant denunciarà la infracció. Si la víctima vol denunciar però el presumpte agressor no accepta identificar-se, el vigilant trucarà a la policia. En qualsevol d'aquests casos també s'activarà el Protocol respecte l'atenció a la víctima. Si la víctima no pot o no vol denunciar ni ser identificada igualment s'ordenarà l'expulsió del

presumpte agressor. Si no marxa, el vigilant avisarà a la policia. Els vigilants de seguretat també poden denunciar els fets si n'han estat testimoni o els han presenciats directament (veure annex 10).

Respecte als cossos policials, el Protocol els assigna accions preventives abans, durant i després dels esdeveniments (l'actuació reactiva queda a expenses dels seus protocols interns):

- Donar a conèixer el Protocol al sector de l'oci musical i a sales de festes.
- Fer inspeccions i requeriments als locals i espais.
- Tenir en compte les violències sexuals a l'hora de planificar i organitzar les activitats recreatives.
- Participar en trobades o reunions amb el sector de l'oci i amb col·lectius de dones o d'assistents.
- Participar en reunions de seguretat prèvies al desenvolupament dels concerts.
- Difondre consells de seguretat.
- Durant l'esdeveniment:
 - o Fer presència en les zones de risc
 - o Observació, control i seguiment de persones amb actituds sospitoses
 - o Observar, detectar i assessorar a possibles víctimes
 - o Mantenir el contacte amb la resta d'actors del Protocol (especialment amb el personal dels Punts Lila, responsables de l'activitat, vigilants de seguretat privada, etc) per intercanviar informació sobre incidències
 - o Control de l'entorn en l'horari de finalització.
 - o En casos d'assetjaments o violència sexuals a l'interior dels locals o esdeveniments, efectuar expulsions dels presumptes agressors i aixecar acta de denúncia o de sanció (veure annex 12).

Tal i com s'ha comentat en l'apartat de metodologia, per l'elaboració d'aquesta investigació s'ha entrevistat a un dels professors de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya i membre de la Direcció General d'Administració de Seguretat que imparteix la formació al personal dels locals i empreses adherides al Protocol. Segons aquesta persona, el Protocol de la Generalitat intervé especialment en les violències que constitueixen infraccions administratives perquè són les més normalitzades entre la ciutadania, per això en la formació es donen eines per ajudar a identificar-les i aconseguir que arribin a ser sancionades. Segons aquest professor, el fet de no haver-se desplegat encara el Reglament que ha de desenvolupar la Llei de Seguretat Privada, ha fet que no s'hagi concretat la manera com els vigilants de seguretat poden fer les denúncies administratives. Aquest Protocol, que preveu unes actes de sanció amb un número d'atestat que

els vigilants omplen pels casos d'assetjament sexual no penal (posteriorment enviades als Mossos d'Esquadra), ha estat pioner en aquesta funció.

Pel que fa a les hores de formació (2h pel personal general i 4h pel personal de seguretat, organitzadors i tècnics municipals), aquest professor exposa que el motiu de la seva concreció és perquè es tracta d'una formació que la majoria de personal no ho fa per interès propi, sinó perquè és la seva empresa que s'hi ha adherit. A més, exposa que si s'hagués proposat un nombre excessiu d'hores, hagués desincentivat l'adhesió de moltes empreses. En aquestes formacions es fa un repàs dels conceptes més importants de la Llei 5/2008 i de la Llei 17/2020, es treballa la prevenció situacional, el diagnòstic previ de punts conflictius i també es fa sensibilització.

Destacar que el Departament d'Interior no ha fet encara cap publicació respecte el nombre d'incidències detectades des que es va començar a implementar el Protocol. El professor entrevistat va informar que s'estava començant a fer monitorització respecte les incidències però en cap dels portals públics de la Generalitat s'ha trobat informació al respecte. Únicament s'ha trobat el llistat d'empreses i entitats adherides al Protocol (veure annex 15). Com es pot veure, la majoria d'adhesions l'han formalitzat Ajuntaments, tot i que també hi ha algunes empreses de seguretat privada, empreses de controladors d'accés, i entitats públiques com els Ferrocarrils de la Generalitat o Col·legis professionals. Destacar que trobem poques empreses del sector de l'oci musical o promotores de festivals de música.

També s'ha entrevistat a l'Alcalde de l'Ajuntament de St. Quirze de Besora, ens adherit al Protocol el passat mes de desembre de 2020. Segons l'Alcalde, degut a la pandèmia del Covid-19, en el moment de realitzar l'entrevista el personal de l'Ajuntament encara no havia rebut la formació, per tant, no havien pogut posar en pràctica el Protocol. L'adhesió es va fer per acord unànime de l'equip de govern i del partit a l'oposició i tots els membres dels partits realitzaran la formació. També la faran el vigilant municipal i els membres de l'Associació de festes del poble, que son els qui se solen encarregar del servei de barres.

Respecte la motivació per l'adhesió, l'Alcalde va exposar que no ha estat pel coneixement de cap fet concret, sinó que ha estat per sensibilització de l'equip de govern i de la comissió de festes, els quals consideren que, aquests fets també poden estar succeint en els seus espais de festa. Segons l'Alcalde, tot i no haver detectat cap situació de gravetat en el passat, estan segurs que en les festes del poble també sorgeixen actituds que no permeten gaudir de la festa a tothom per igual. A més, va apuntar que al tractar-se d'un poble tant petit on quasi ve tothom es coneix (2.154 habitants al 2020) és probable que moltes víctimes no informin de les violències patides.

Fa un parell d'anys una cambrera va ser molestada per un assistent, de manera que van designar a una persona encarregada d'atendre aquestes situacions, però fins ara mai han implementat cap protocol contra les violències sexuals. La suspensió de tot tipus d'actes per la pandèmia del Covid-19 va interrompre aquest treball, però tot i així des de l'Ajuntament es va decidir adherir-se al Protocol de la Generalitat per poder afrontar millor aquestes situacions de cara a les futures festes. Per la Festa Major d'enguany es va sol·licitar la carpa del Punt Lila de la Diputació de Barcelona però s'ha denegat la petició ja que la Diputació no disposa de suficient material per a les dates sol·licitades, de manera que ja ho estan sol·licitant pels propers anys.

En relació a la seguretat dels concerts i esdeveniments, l'Ajuntament de St. Quirze de Besora treballa actualment amb l'empresa Protecta Vigilància Integral, SL, empresa que també està adherida al Protocol de la Generalitat, ja que l'objectiu de l'equip de govern és que tot el personal dels seus actes estigui format en la matèria.

6.3 Protocol No callem de l'Ajuntament de Barcelona

Al 2018, un any abans de la publicació del Protocol de la Generalitat, la Regidoria de Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona va publicar el Protocol No callem contra les agressions i assetjaments sexuals en espais d'oci nocturn privat.

Una de les principals diferències amb el Protocol de la Generalitat és que aquest s'adreça exclusivament al sector privat de l'oci nocturn de la ciutat de Barcelona, de manera que té una aplicació molt més restrictiva (discoteques, sales de concerts, bars, bars musicals, festivals, etc de Barcelona). El Protocol de la Generalitat té una aplicació més extensa perquè està adreçat a locals i esdeveniments públics i privats de tot el territori català i fa referència no només als promotors i organitzadors, sinó que també dona instruccions al serveis de seguretat pública i privada, als controladors d'accessos i als càrrecs municipals.

El Protocol No callem també és aplicable pels casos de violències sexuals tipificades al Codi penal i pels assetjaments sexuals no tipificats. En el document escrit exposa que només s'activarà quan els agressors son homes (independentment del gènere de la víctima), però la tècnica del Departament d'Informació i Atenció a les Dones de l'Ajuntament de Barcelona entrevistada per aquesta investigació va especificar que sí que es contempla l'activació del protocol en el cas que una persona fos agredida per una dona. Els motius pels quals en el document diu que s'activarà quan l'agressor sigui un home és perquè solen ser els principals agressors.

Les accions preventives que contempla el Protocol No callem son:

- Evitar criteris d'accés discriminatoris o sexistes i visibilitzar la intolerància cap als comportaments assetjadors i violents
- Fer una bona comunicació i difusió del Protocol: a través de cartells informatius sobre l'adhesió i amb missatges dissuasius (veure annex 17)
- Prohibir la organització d'activitats i la difusió d'imatges i publicitat sexistes i discriminatòries per a les dones.
- Promocionar la paritat entre dones i homes en l'accés a càrrecs de responsabilitat.
- Promoure la diversitat sexual i de gènere dels artistes.
- Protegir la seguretat de les persones treballadores en finalitzar la seva jornada laboral.
- Avaluar les zones fosques o amagades i fer-ne una vigilància específica. Aquesta mesura també és contemplada al Protocol de la Generalitat, però en el cas de l'Ajuntament de Barcelona fa referència únicament als locals o al recinte on es desenvolupa el concert o festa, en canvi, el Protocol de la Generalitat fa referència també als entorns d'aquests espais.

Per donar una resposta més completa, també exigeix:

- Disposar d'una adreça electrònica on les persones usuàries puguin denunciar les situacions d'agressió o d'assetjament sexual no denunciades al moment. La tècnica entrevistada de l'Ajuntament de Barcelona va explicar que son pocs els casos que s'han reportat a través d'aquest canal. La majoria de persones han fet la denúncia a la pròpia sala o posteriorment als serveis policials. Aquesta pot ser una eina útil per conèixer les situacions que no s'han detectat ni denunciat al moment. Si les sales reben notícia d'alguna situació de violència sexual per aquest canal, solen contactar amb la víctima per interessar-se per ella i saber què va passar. També des de l'Ajuntament fan aquest contacte amb la persona si la sala els avisa del succés.
- Disposar d'una persona formada en matèria de violències sexuals i masclistes per fer la primera atenció a les víctimes i disposar d'un espai adequat per fer aquesta atenció.
- Formació del personal: l'objectiu és capacitar-los en la detecció de les violències sexuals i conèixer el circuit de derivació intern i el rol de cada professional de la sala. La persona designada com a responsable d'atendre aquestes situacions ha de fer una formació de 4h. La resta de personal fa una formació de 2h. Segons la tècnica entrevistada, els vigilants de seguretat privada també participen en aquestes formacions, però al document escrit únicament parla del sector de l'oci nocturn privat. La formació és impartida per l'entitat feminista SURT. Des de la implementació del Protocol ja han fet segones edicions de la formació pels nous treballadors dels locals i festivals adherits.

Pel que fa a les actuacions, el Protocol estableix que quan un treballador detecti que una persona pot estar essent molestada per una altra persona, preventivament s'hi haurà d'acostar i preguntar si s'està sentint molestada. També podran donar un avís als possibles assetjadors.

Quan es confirmi una situació de violència sexual, ja sigui perquè l'ha detectat un professional o perquè la pròpia víctima o alguna altra persona assistent ho ha posat en coneixement de l'establiment, s'activarà el Protocol. Les actuacions que es preveuen difereixen en funció de si la conducta és constitutiva de delictes (agressió sexual, violació o abús sexual); assetjament o abús sexual lleu amb aprofitament de vulnerabilitat química; o una conducta d'assetjament sexual o abús sexual lleu sense aprofitament de vulnerabilitat química.

Pels casos d'agressió sexual, violació o abús sexual greu el Protocol estableix que s'ha d'atendre a la víctima el més aviat possible i avisar a la persona responsable d'aquestes situacions que l'atendrà a l'espai habilitat. Se li demanarà si té alguna amical a la sala perquè l'acompanyi; li preguntarà si vol sol·licitar l'assistència dels serveis mèdics d'urgència o dels Mossos d'Esquadra i en cas de requerir assistència sanitària urgent es trucarà al 112. Si la víctima rebutja els serveis d'urgència i l'atenció dels Mossos, se li explicarà que té l'opció de rebre suport emocional i mèdic i se li oferirà demanar un taxi per anar al centre mèdic de referència de la ciutat. Si la persona no vol els serveis socials d'urgència ni els Mossos, se li preguntarà si vol presentar una denúncia per la via penal i se li entregarà un tríptic informatiu en qualsevol cas (veure annex 17). Si decideix denunciar fora del local, la persona responsable s'haurà d'assegurar que no marxa sola i, si cal, se li facilitarà un taxi (es trucarà a la companyia vinculada al protocol amb el codi de trucada específic) intentant que hi vagi amb algun amic o amiga. En cas que la persona agredida no estigui en condicions de ser informat, caldrà trucar al 112 per sol·licitar els serveis mèdics d'urgència.

L'agressor d'un delictes sexual podrà ser detingut per qualsevol ciutadà o membre de l'equip del local sempre que se'l trobi *in fraganti* o a punt de cometre el delictes. El Protocol diu que les funcions dels vigilants de seguretat privada seran els previstos a l'article 32 de la Llei 5/2014, de seguretat privada i diu que "*la persona encarregada de la seguretat té l'obligació de detenir l'agressor, però també pot detenir un sospitós per posar-lo immediatament a disposició dels Mossos*". Si no es troba l'agressor *in fraganti* o a punt de cometre el delictes, però l'agredit o agredida pot facilitar-ne una clara descripció, se'l buscarà pel local per posar-lo a disposició policial. Això només es farà si se'l pot identificar i trobar fàcilment i si es disposa de prou personal per mantenir a la persona agredida acompanyada i correctament atesa en tot moment. Aquest és l'únic apartat on fa referència als vigilants de seguretat privada, però des de l'Ajuntament de

Barcelona informen que els vigilants també podran fer les altres funcions preventives que preveu el protocol, motiu pel qual també participen en les formacions.

Pels casos d'abús sexual lleu i assetjament sexual amb vulnerabilitat química estableix que cal buscar i avisar als amics de la víctima; avisar a la persona responsable de l'atenció de la sala, que li oferirà un espai on ser atesa i recuperar-se. Se li oferirà, si cal, una beguda sense alcohol. El Protocol diu que una vegada s'hagi trobat als amics acaba l'actuació. En cas de no trobar-los o que no se'n facin càrrec, es permetrà a la víctima quedar-se a l'espai fins a recuperar-se. Si és necessari i ho vol, se l'acompanyarà a sol·licitar un taxi o se li oferirà poder fer una trucada perquè la vinguin a buscar. Segons la persona entrevistada, quan hi hagi vulnerabilitat química sí que es contempla avisar als serveis mèdics si la persona està en condicions de donar el seu consentiment i així ho desitja. També en aquests casos se li proporciona el tríptic informatiu encara que en el document del Protocol tampoc ho especifiqui.

En relació als assetjadors primer es donarà un avís perquè canviïn d'actitud i se'ls vigilarà. Si es detecta persistència o noves denúncies se l'expulsarà i s'evitarà que torni a entrar. L'expulsió la duran a terme els vigilants de seguretat, els controladors d'accés o el responsable del local. En cas de negativa es pot requerir la presència dels Mossos. Un cop fora del local es procurarà que l'assetjador no exerceixi més violència o amenaces als entorns immediats.

Davant dels casos d'abús sexual lleu i d'assetjament sexual sense vulnerabilitat química, el Protocol diu que és preferible que les víctimes siguin ateses per la persona encarregada d'aquesta funció però que també ho pot fer la resta de personal format i que conegui el Protocol. En aquests casos es procedirà a preguntar a la víctima si està sola i si és així, se li oferirà ajut i se l'acompanyarà a buscar als seus amics. Si no es localitzen i vol marxar, se li oferirà poder trucar a un taxi o trucar a alguna altra persona. Si es troba afectada pel consum d'alcohol o altres drogues, se li oferirà beguda sense alcohol i un lloc on poder recuperar-se. El document no ho diu però la persona entrevista per aquesta investigació va explicar que també en aquests casos es proporciona el tríptic informatiu.

En relació als agressors s'actuarà igual que en els casos d'abús sexual lleu i d'assetjament sexual lleu amb vulnerabilitat química.

Per últim, el Protocol No callem estableix que cal fer un seguiment i una avaluació de la implementació. Les sales que s'hi adhireixin hauran de fer 3 reunions de seguiment i valoració durant el primer any d'implementació. A partir del segon any i en endavant, es farà una sessió de seguiment anual, en la que es valoraran els casos detectats i atesos, els materials disponibles

i altres elements clau. A partir d'aquí, l'Ajuntament de Barcelona, conjuntament amb la sala, en determinarà la continuació. En el cas dels festivals, cada any es farà una valoració prèvia i una altra just després d'acabar-lo.

L'adhesió es pot fer a través d'aquest correu electrònic: protocolocinocturn@bcn.cat. El conveni signat amb les sales té una temporalitat aproximada d'uns dos anys.

La persona entrevistada del Departament d'Informació i Atenció a les Dones de l'Ajuntament de Barcelona va informar que l'avaluació de la implementació del Protocol és favorable, tant per part de l'Ajuntament com per part dels locals adherits. Els responsables de l'oci nocturn han pogut posar més atenció a aquestes situacions i s'ha aconseguit que el públic també n'estigui més al cas. Moltes persones s'adrecen als espais contra les violències sexuals i masclistes dels festivals, en forma d'estands, per demanar informació. S'ha detectat que hi ha persones que hi acudeixen a preguntar com han d'actuar si mai es troben en aquesta situació.

Des de l'Ajuntament solen rebre informació de les sales respecte les intervencions realitzades, però segons la tècnica entrevistada aquesta informació els sol arribar amb cert retard. Els espais d'oci solen informar semestralment o anualment dels casos detectats. Els festivals de música també solen informar al cap d'un temps.

L'Ajuntament ha fet públic el llistat de locals i festivals adherits al Protocol, que actualment en són 36 (veure annex 16), però no hi ha informació respecte les intervencions realitzades des de la posada en marxa del Protocol. Segons la persona entrevistada, l'Ajuntament de Barcelona va fer un recull de tots els incidents que els són notificats, però encara no s'ha elaborat una base de dades pròpia que reculli i sintetitzi tots els casos. S'han trobat amb dificultats per part de les sales o organitzadors per distingir si les conductes detectades han estat constitutives d'assetjament sexual o abús sexual, o no ho han estat, i aquest fet, els dificulta tenir un recompte real dels successos detectats i reportats.

Per altra banda, des de l'Ajuntament es realitzen visites en horari d'activitat d'aquests locals i esdeveniments amb l'objectiu de verificar que es compleixen les mesures previstes al Protocol. En aquestes visites es fa inspecció dels espais per veure si s'han aplicat les recomanacions, si hi ha instal·lada la cartellera, si hi ha la persona designada per atendre les situacions de violència sexual, etc. En cas que els locals no estiguin fent una bona aplicació del Protocol es donen orientacions per aplicar les millores corresponents. La voluntat del Protocol no és sancionar ni penalitzar, sinó intentar millorar l'actuació.

Des de l'Ajuntament de Barcelona informen que el seu Protocol pot ser copiat i aplicat per altres Ajuntaments o institucions que vulguin donar una millor resposta davant les violències sexuals dels seus locals i espais d'oci.

6.4 Altres accions des de la seguretat privada

La no adhesió a un protocol de seguretat com els esmentats anteriorment no significa que no es pugui o que no s'estiguin implementant mesures preventives i reactives per fer front a les violències sexuals en concerts. Els organitzadors i promotors, els Directors de seguretat d'aquests esdeveniments i les empreses de seguretat privada (sempre que n'hi hagi), també poden implementar actuacions per iniciativa pròpia.

En aquesta investigació s'ha realitzat una entrevista a un Director de Seguretat privada de grans festivals i gires d'artistes per conèixer com treballa aquest tema des de la seva posició. Aquest professional va especificar que, a l'hora de planificar el dispositiu de seguretat dels concerts, sempre s'ha de contemplar el risc de les violències sexuals. Cal adoptar una concepció global de la seguretat i preveure que estem davant d'un risc que pot afectar tant al públic, com a les artistes, com a les persones treballadores. Considera que cal conscienciar a tots ells respecte aquests riscos i destaca la importància que tots participin en la prevenció de les violències sexuals. Així mateix, diu que tothom ha de saber a qui dirigir-se en cas de ser víctimes. Destaca que el foment de la cultura de prevenció de tot el personal és una de les funcions més importants del Director de Seguretat dels concerts. Abans de cada concert fa una xerrada de conscienciació a tot el seu equip.

Per complir amb aquest objectiu, explica que com a Director de Seguretat sempre exigeix a les empreses de seguretat contractades que proporcionin vigilants amb formació específica en la matèria, encara que el festival o concert no s'hagi adherit a cap protocol que ho requereixi.

Per tenir espais més segurs, destina un equip de dos binomis de vigilants dedicat a les violències sexuals. Un dels binomis s'encarrega d'atendre a les víctimes i l'altre actua amb els agressors. Mentre no son avisats de cap situació, aquests dos equips van fent rondes per l'espai per fer detecció. Aprofiten les rondes per detectar altres riscos o incidències però la seva tasca fonamental son les violències sexuals. Quan son avisats d'una situació de violència sexual, inicien la cerca del presumpte agressor/s. Si el troben, sempre es procedeix a l'expulsió, encara que la conducta no hagi estat delictiva.

Totes les actuacions son recollides i informades al Director de Seguretat les quals les trasllada a la memòria de seguretat de l'esdeveniment. La memòria de seguretat serveix per fer l'anàlisi

del funcionament del dispositiu de seguretat i tenir en compte les incidències de cara als propers concerts. Per aquest professional, l'anàlisi quantitatiu i qualitatiu de les mesures de seguretat implementades és molt important a efectes d'avaluació.

Una altra eina que recomana utilitzar, si se'n disposa, són les càmeres de videovigilància. Considera que, tenint en compte que estem davant de situacions que podrien ser delictives, és important revisar els enregistraments de les càmeres de videovigilància per fer totes les comprovacions necessàries i, en cas de possibles delictes, reportar-ho als Mossos d'Esquadra. El problema que detecta és que moltes d'aquestes situacions succeeixen en espais on no hi ha videovigilància, com els lavabos.

Precisament perquè aquestes agressions sovint passen en llocs on no hi ha vigilància humana ni electrònica, el professional entrevistat va informar que s'està treballant amb altres eines que puguin ajudar a les víctimes a demanar auxili i a ser localitzables més fàcilment. Una de les eines que s'estan desenvolupant és una aplicació mòbil anomenada MisitLife¹⁷ que es podrà descarregar amb un codi QR que es mostrarà en el tiquet d'entrada del concert i que, a banda de proporcionar informació de seguretat general sobre l'esdeveniment, també tindrà incorporat un botó per avisar immediatament en cas de patir algun tipus de violència sexual. Segons aquest Director, l'eina ja ha estat provada en altres països per detectar altres tipus de riscos i al 2019 es va fer una prova pilot sobre la funció d'avís de violències sexuals, donant una efectivitat força alta.

L'aplicació evitarà que la víctima o qualsevol persona que detecti una violència sexual hagi de recórrer fins al Punt Lila o fins al primer vigilant que vegi per reportar la situació. Per altra banda, permetrà geolocalitzar el mòbil que sol·liciti l'ajuda, de manera que els vigilants de seguretat podran arribar més ràpid i més fàcilment al lloc dels fets. També facilitarà tenir constància de totes les demandes d'ajuda sol·licitades des de l'aplicació i saber els llocs concrets on ocorren aquestes situacions, de cara a les avaluacions posteriors i servirà també com a canal de comunicació amb el públic per informar de les incidències detectades.

S'ha contemplat la possibilitat que sorgeixin "falsos positius" que vulguin fer mofa d'aquestes situacions, motiu pel qual s'informarà que els usos indeguts poden comportar l'expulsió del recinte. Tot i així, s'ha apostat per tirar endavant amb la prova d'aquesta aplicació perquè es valora que davant de fets tant greus com són les violències sexuals, és preferible tenir més falsos positius que situacions reals no detectades.

¹⁷ <http://www.misitlife.com/>

7. Conclusions i propostes de millora

Les violències sexuals són un risc global que afecta principalment a les dones i que es pot manifestar tant en els espais privats com en els espais públics.

Les fonts consultades en aquesta investigació han demostrat que als concerts, com a espais de pública concurrència, també sorgeixen aquestes situacions, i que poden donar-se tant entre persones conegudes i desconegudes, ja siguin part del públic, del personal o els artistes. Per tant, els organitzadors i promotors i el personal de seguretat (quan n'hi hagi), hauran de contemplar aquest risc i implementar mesures per prevenir-lo i reduir-lo a efectes de garantir la seguretat integral de totes les persones. Així mateix, també s'hauran de preveure mesures reactives per quan no s'hagi pogut evitar.

Pel que fa a la pregunta d'investigació principal, s'ha pogut comprovar que les violències sexuals són un risc cada vegada més contemplat a l'hora d'organitzar concerts i festes. Hem vist diverses accions que es van implementant, com ara la instal·lació de Punts Lila o l'elaboració i adherència a Protocols específics contra les violències sexuals. Això demostra que cada vegada hi ha més conscienciació sobre la problemàtica i que hi ha voluntat de posar-hi solució, almenys al nostre territori. Per tant, no podem verificar la primera subhipòtesis. És cert que tant la bibliografia consultada com la informació extreta de l'enquesta i de les entrevistes demostren que encara hi ha forces dificultats per identificar determinades conductes d'assetjament i d'abús sexual i que el públic, especialment, manté percepcions d'inseguretat importants en relació a les violències sexuals, però sí que hem vist com cada vegada es fan més campanyes de sensibilització i que tant els organitzadors públics com privats, en termes generals, van adoptant mesures per fer-hi front. Cal destacar que hi ha molts tipus d'organitzadors de concerts: des d'associacions locals, fins a Ajuntaments, propietaris de sales de concerts, promotors de festivals, etc. Per tant, depenent de l'organitzador, del pressupost i de les característiques de cada concert l'abordatge no serà el mateix. Segurament en esdeveniments molt petits no hi ha cap mesura de seguretat, però sí que s'ha evidenciat una tendència global en anar incorporant mesures per fer-hi front, sobretot en els esdeveniments més importants.

En relació a la hipòtesis principal, és important remarcar que, en tant que les violències sexuals dels concerts són fruit de la violència estructural de gènere, serà molt difícil o impossible poder-les erradicar. Per això seria necessari eliminar la violència de rerefons. D'altra banda, cal recordar que mai podem garantir nivells de seguretat completa. Tota activitat comporta cert risc, i les mesures de prevenció o reducció mai poden eliminar el risc al 100%. Per tant, tot i la necessitat d'implementar més mesures de seguretat per reduir al màxim possible les violències sexuals dels concerts, cal tenir present que mai tindrem espais 100% segurs.

En aquesta investigació hem comprovat que les actuacions que s'estan duent a terme per fer front al problema es poden millorar i complementar per ser més efectives. Instal·lar un Punt Lila pot resultar insuficient si no es duen a terme altres accions o es treballen millor aquests espais. Els Punts Lila són molt útils a nivell d'informació i difusió de campanyes de sensibilització. També poden afavorir a incrementar la sensació de seguretat de les dones i altres col·lectius i permeten que tothom sàpiga a on poden sol·licitar ajuda si pateixen o detecten una violència sexual. Tot i així, tal i com veiem a una fotografia de l'annex 8, sovint aquests espais són una carpa amb unes taules amb material informatiu que no reuneix les condicions d'intimitat, seguretat, qualitat acústica, etc. D'altra banda, el personal que els forma no sempre són professionals especialitzats en la matèria ni en donar atenció a les persones. En concerts en què ho gestiona una entitat social segurament sí que trobarem personal conscienciat, que ho fa per vocació i que ha rebut formació, però en casos de locals i esdeveniments privats ens podem trobar amb personal que s'hi veu obligat pels seus caps. A més, cal destacar que les hores de formació contemplades en els dos protocols analitzats són molt limitades. Per tant, és recomanable professionalitzar més aquests espais per donar una millor resposta.

L'adherència a protocols contra les violències sexuals és important perquè obliga a implementar mesures i coordinar l'actuació per fer front al problema, tot i que no és indispensable adherir-se a un protocol per treballar sobre aquest risc. Respecte als dos protocols analitzats, destacar que el Protocol No callem va ser pioner en treballar sobre la matèria i és molt potent a efectes de sensibilització. No obstant, és un protocol dirigit al sector de l'oci nocturn privat de la ciutat de Barcelona, de manera que té una aplicació molt restrictiva. A més, no coordina accions entre el personal d'aquests espais i la seguretat privada, a la que fa escàs esment. El Protocol de la Generalitat fa més incidència en l'actuació coordinada de tots els professionals dels concerts (organitzadors i promotors, personal de seguretat pública i privada, personal dels Punts Lila, personal sanitari, personal de barra, etc) i preveu que tots ells facin una formació de base sobre violències sexuals. A més, obliga als professionals que considera "de seguretat", a fer una formació específica. Per tant, fa un abordatge més complet.

Tenint en compte que l'adherència o implementació de protocols contra les violències sexuals és voluntària, que les hores de formació que contempnen són molt limitades, i que en la formació per ser vigilant de seguretat privada la perspectiva de gènere només és contemplada com un subtema d'un únic mòdul, podem afirmar que aquest personal no està suficientment format per conèixer i actuar davant d'aquest problema.

Així mateix, no hi ha cap normativa que obligui a adherir-se o desenvolupar protocols contra les violències sexuals en concerts. Per tant, es pot afirmar que no hi ha cap normativa legal que

obligui a incloure la prevenció d'aquest risc en els plans de seguretat dels concerts. Això també verifica la hipòtesis de que molts esdeveniments no estan dotats de plans d'actuació per evitar les violències sexuals i masclistes.

No obstant, tot i no disposar de cap normativa concreta que faci obligatori incorporar mesures de seguretat específiques, l'articulació de l'aparell legislatiu analitzat podria fer entendre que sí que cal treballar sobre aquest risc. La Llei 3/2007 obliga a les administracions públiques i a les empreses a prendre mesures per evitar les discriminacions i les violències de gènere i especifica que en l'àmbit cultural s'ha d'aconseguir la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes. La Llei 19/2020 prohibeix el tracte discriminatori i les conductes d'odi i violència per raó de sexe, gènere, orientació sexual (i altres motius) en els espectacles públics i les activitats recreatives, i obliga a determinats professionals públics a comunicar les situacions de risc o de sospita de que tinguin coneixement durant l'exercici de les seves funcions. La Llei 5/2008 obliga a que els professionals que hagin d'intervenir en el procés d'atenció, assistència, protecció i recuperació de les víctimes de violència masclista rebin formació especialitzada, però sembla que faci referència als professionals de la Xarxa d'atenció i recuperació integral, que sol atendre violències més cronificades. També diu que cal protegir de forma immediata a les dones en risc o en situació de violència masclista, però sembla que parli en termes de risc particular, sense contemplar l'exposició universal que poden tenir les dones en determinats indrets com son els concerts. El problema és que la Llei 11/2009 i el Decret 112/2010 no obliguen a tots els concerts a disposar de mesures de seguretat. En concerts de menys de 500 persones no és obligat que hi hagi vigilants de seguretat privada. A més, les quotes de vigilants per aforament, quan se superen les 500 persones, son molt petites. Tenint en compte que els vigilants han de protegir a les persones i béns de tot el recinte o local de qualsevol fet que pugui afectar a la seva seguretat, si no s'amplien les quotes de vigilants establertes pel Reglament, difícilment podran detectar totes les violències sexuals que s'hi desenvolupin. A més, tenint en compte que la figura del Director de Seguretat només és obligada a partir de 24 vigilants o més, és probable que aquest només el trobem en els concerts més multitudinaris. Això significa que en molts esdeveniments amb un aforament important no es comptarà amb un anàlisi de riscos i abordatge específic del risc de les violències sexuals. Quedarà a expenses del Cap de Seguretat de l'empresa proveïdora, en cas d'haver-hi vigilants, i dels organitzadors de l'esdeveniment, que voluntàriament podran decidir si incrementen els nivells de seguretat contractant més vigilants i/o contractant un Director de Seguretat, el fet de tenir un espai més segur contra les violències sexuals. També serà voluntat d'aquests implementar altres mesures, com per exemple càmeres de videovigilància (en locals privats), Punts Lila, etc.

No s'ha pogut verificar si hi ha major denúncia d'aquestes situacions perquè no s'ha trobat cap base de dades que ho reculli. Les dades obtingudes fan referència o bé a les violències sexuals en termes generals, o bé a les violències sexuals en determinats contextos d'oci nocturn de tot l'estat espanyol. La no disposició de dades específiques dificulta conèixer la incidència real de la problemàtica. La quantificació i disposició de les dades permetria generar més consciència entre els legisladors, el sector de l'oci musical, la seguretat pública i la seguretat privada, i també entre la ciutadania, i aconseguir que s'implementin més mesures per erradicar el problema.

Cal tenir en compte que els estudis consultats i l'enquesta elaborada en aquest treball verifiquen que hi pot haver víctimes silenciades per desconeixement, por o vergonya. A més, es demostra que les dones d'edats més joves són les que més violències sexuals podrien estar patint en aquests espais, i que els homes adults-joves serien els principals agressors. Sobre els espais, s'ha demostrat que és necessari posar el focus en el lloc de desenvolupament dels concerts, especialment la zona de lavabos, però també els entorns immediats, sobretot als aparcaments i transports públics. En locals o recintes amb grans aglomeracions és fàcil que els agressors passin desapercebuts. També quan la violència s'exerceix a les afores, a on no sol haver-hi tanta vigilància formal. La no detecció comporta menys sancions i amonestacions i, per tant, afavoreix que es vagin repetint aquestes conductes.

Al llarg d'aquesta investigació s'han anat citant algunes estratègies i mesures concretes ja implementades en alguns indrets. A mode de resum, per garantir major seguretat davant les violències sexuals als concerts es proposa:

- Incrementar la consciència i sensibilització dels organitzadors i promotors (públics i privats) respecte el risc de les violències sexuals. Aquest és el primer pas per implementar mesures específiques. Les entitats socials i l'administració poden contribuir en generar aquesta consciència i col·laborar a l'hora d'establir estratègies per prevenir el risc i per actuar-hi.
- En concerts organitzats per un ens local, adjudicar el servei de vigilància i protecció a una empresa adherida a un protocol de seguretat contra les violències sexuals o, si no es pot obligar a complir aquest requisit, almenys ponderar-ho en el concurs públic d'adjudicació. També requerir a les empreses subcontractades, que aportin un certificat negatiu d'antecedents penals per delictes sexuals de tots els treballadors que donaran servei durant el concert.
- En la mesura del possible, contractar més vigilants de seguretat dels que s'obliga per Reglament i que estiguin formats en matèria de violències sexuals i masclistes.

- Per concerts a la via pública, preveure un nombre de policies suficient per garantir la seguretat integral de totes les persones i, si no és possible, contractar vigilància privada.
- En la mesura del possible, contractar un Director de Seguretat Privada que faci l'anàlisi de riscos, la planificació del dispositiu de seguretat, el seguiment de l'esdeveniment i la posterior avaluació final. Aquest pot tenir en compte les idees aportades per la criminologia ecològica i els moviments feministes urbanístics a l'hora d'intentar reduir el risc de les violències sexuals tant pels espais de desenvolupament de la festa com pels entorns.
- Si no s'ha fet, adherir-se al Protocol de la Generalitat i/o al Protocol No callem (esdeveniments i sales de Barcelona), o elaborar-ne un de propi i complementar les mesures que preveuen amb d'altres que ajudin a millorar la seguretat contra les violències sexuals.
- Analitzar l'espai del concert i també els seus entorns abans del desenvolupament de la festa aplicant la perspectiva de gènere, i establir les mesures correctores o preventives pertinents. Hem vist l'exemple de les marxades nocturnes. És important que hi participin dones i el personal de seguretat pública i privada (si n'hi ha). Es recomana ubicar els concerts a l'aire lliure o en estructures desmuntables (siguin o no cobertes) en indrets no molt allunyats dels centres urbans o bé garantir que tenen parades de transport públic properes. Aplicar la perspectiva de gènere també a l'hora de decidir la distribució i emplaçament dels diferents espais que integren el concert (escenari i pista, seients, barres, camerinos, lavabos del públic i lavabos de personal i d'artistes, ubicació del Punt Lila, ubicació del servei sanitari, ubicació dels vigilants de seguretat, etc) i la il·luminació pertinent.
 - o Ubicar els lavabos a prop d'alguna barra o d'algun vigilant. Si es decideix instal·lar lavabos mixtes (independentment de que també n'hi pugui haver de no mixtes), emplaçar-los formant un semicercle.
 - o En la mesura del possible, disposar de més barres, que siguin més llargues i amb més personal. La dispersió de barres per l'espai afavorirà la detecció. El fet que aquestes tinguin més espai i més personal reduirà la proximitat i el temps d'espera del públic a l'hora d'obtenir begudes o aliments i, per tant, també reduirà el risc que es produeixin tocaments i acostaments indesitjats en aquesta zona.
- Intentar formar a tot el personal que treballa en els esdeveniments i que per la seva funció pugui detectar possibles situacions de violència masclista o haver-hi d'actuar, sobretot si no hi ha vigilants de seguretat. Pel cas del personal que hagi d'actuar directament amb les víctimes o agressors, promoure que facin una formació més extensa per millorar la qualitat de l'atenció.

- Instal·lar un Punt Lila visible i accessible però que ofereixi intimitat i privacitat i una atenció el més professionalitzada possible. Aquest servei s'haurà de coordinar amb el personal de seguretat, personal sanitari o amb qualsevol altre personal que sigui necessari per garantir la seguretat de tothom.
- En la campanya de publicitat del concert i en el tiquet d'entrada, especificar que no es toleraran les actituds masclistes, sexistes ni violentes.
- Instal·lar cartelleria amb missatges que rebutgin les violències sexuals i masclistes sense responsabilitzar a les víctimes. Instal·lar-los als accessos, zona de pista, barres i lavabos, com preveuen els Protocols analitzats. Es recomana traslladar les campanyes de sensibilització a les afores instal·lant també cartells als aparcaments públics, a les parades d'autobús, metro i taxi més properes, així com a dins del transport públic. També seria recomanable aconseguir la participació i col·laboració dels bars i locals que són llocs de pas.
- Instal·lar cartells que informin de la ubicació del Punt Lila i del telèfon d'atenció a les violències masclistes¹⁸ als accessos, a la zona de pista, a les barres i lavabos. Es recomana que al tiquet d'entrada també s'especifiqui aquest telèfon.
- Abans, durant i en finalitzar els concerts, informar per megafonia que no es toleraran les actituds masclistes i sexistes i que aquestes seran "denunciades" i comportaran l'expulsió del recinte.
- Informar durant l'esdeveniment de les situacions que es detectin o reportin, mitjançant un videomarcador, l'anunci per megafonia o bé a través d'altres eines com les aplicacions mòbils, les xarxes socials de l'esdeveniment, etc. Això respectant sempre el dret a la intimitat i l'honor de les persones implicades.
- Recollir totes les incidències detectades i reportades en una memòria de seguretat, siguin o no constitutives de delictes. Tenir dades sobre el perfil de les víctimes, el perfil dels agressors, la tipologia de conducta agressiva, el lloc on ha succeït, etc... permetrà tenir més coneixement sobre la problemàtica, facilitarà l'avaluació posterior i millorar les actuacions de cara a futurs actes. És important que aquest recompte es reporti al Director de Seguretat, si n'hi ha, als organitzadors i promotors, a la resta de personal i a les institucions públiques. Les institucions públiques han de començar a estudiar el dimensionament de la problemàtica

¹⁸ Línia d'atenció contra les violències masclistes: 900 900 120

i ser transparents amb la ciutadania, que també ha de poder conèixer els riscos d'aquests entorns.

- Incrementar les mesures de seguretat en l'entorn dels concerts, per exemple, incrementant la presència de taxis, o contemplant la possibilitat d'ajudar a les víctimes sol·licitant-los taxis per tornar a casa o anar als centres mèdics o comissaria (previst al Protocol No callem).
- Quan sigui possible, promoure i fer ús de les mesures de videovigilància que hagin pogut captar possibles conductes agressives, i tenir en compte els fets detectats per aquests mitjans de cara a futurs esdeveniments.
- En la mesura del possible, expulsar sempre als presumptes agressors/assetjadors i, si no hi ha testimonis o no es pot provar, intentar fer vigilància específica sobre la persona acusada.
- Promoure la paritat de gènere entre tot el tipus de personal que treballi en l'activitat i intentar programar actuacions que on també hi hagi representació artística de les dones.

Segurament serà molt difícil poder aplicar totes aquestes mesures simultàniament. Els recursos de cada activitat en poden limitar moltes d'elles. A més, sempre s'hauran d'adaptar a les característiques de cada espai i acte concret. Tot i així, és important que tothom sigui conscient que les violències sexuals també succeeixen als concerts i que encara que les dones siguin les principals víctimes, poden afectar a tothom. Per això és necessari aplicar la visió de gènere a l'hora d'organitzar concerts. A més, cal tenir present que l'abordatge d'aquesta problemàtica ha d'incloure tant a les institucions públiques, com el sector privat, a la seguretat pública i privada, a les associacions i moviments en defensa dels drets socials i de les dones, i a tota la ciutadania en general.

8. Bibliografia

- Ajuntament de Barcelona. (2018). *Protocol "No callem" contra les agressions i els assetjaments sexuals en espais d'oci nocturn privat*. https://ajuntament.barcelona.cat/bcnantimasclista/sites/default/files/protocol_oci_nocturn_cat_0.pdf
- Avilés, A. (2018). Salir de fiesta sin miedo: datos que obligan a combatir la violencia sexual nocturna. *EIDiario.es*. https://www.eldiario.es/castilla-la-mancha/yo-pongo-el-limite/salir-obligan-combatir-violencia-sexualnocturna_132_1972762.html

[ncia_masclista_dones/dades_dones_anys_anteriors/anys_anteriors/Dades-VM_2018.pdf](#)

- Departament d'Interior. (2020). *Dades sobre violència masclista – 2019*. https://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/seguretat/violencia_masclista_i_domestica/estadistica_sobre_violencia_masclista_i_domestica/dades_violencia_masclista_dones/dades_dones_anys_anteriors/anys_anteriors/Dades_VM_2019.pdf
- Departament de Salut. Generalitat de Catalunya. (2009). Protocol per a l'abordatge de la violència masclista en l'àmbit de la salut a Catalunya (978-84-393-8319-2). https://violenciagenero.igualdad.gob.es/profesionalesInvestigacion/protocolosAmbitoAutonomico/sanitario/docs/Protocolo_Cataluna.pdf
- Diputació de Barcelona. (2018). *Claus per la implementació d'un punt lila municipal*. <https://www.diba.cat/documents/232140/249833193/Recomanacions+implementaci%C3%B3+punt+lila+municipal.pdf>
- Duch, M. A., Calafat, A., Juan, M. (2016). Prevención y reducción de riesgos en el ocio nocturno: el papel de las corporaciones locales. *Revista española de drogodependencias*, 2, 120-134. <http://www.codajic.org/sites/www.codajic.org/files/Prevenci%C3%B3n%20y%20reducci%C3%B3n%20de%20riesgos%20en%20el%20ocio%20nocturno%20el%20papel%20de%20las%20corporaciones%20locales%20.pdf>
- Echevarría, M. (2017). Violència masclista i oci nocturn. Anàlisi de les principals campanyes de prevenció i protocols d'actuació a nivell municipal. [TFM, Universitat de Barcelona]. <https://www.drogasgenero.info/wp-content/uploads/TFM-Marina-Echevarr%C3%ADa-.pdf>
- Falú, A. (2014). El derecho de las mujeres a la Ciudad. Espacios públicos sin discriminaciones y violencias. *Vivienda y Ciudad*, 1, 10-26. <https://revistas.unc.edu.ar/index.php/ReViyCi/article/view/9538/10864>
- Fundación Salud y Comunidad., Observatorio Noctambul@s. (2016). *Observatorio cualitativo sobre la relación entre el consumo de drogas y los abusos sexuales en espacios de ocio nocturno*. https://www.bienestaryproteccioninfantil.es/imagenes/tablaContenidos03SubSec/Informe-Noctambulas_2013.pdf
- García, M. A., Ruiz, C., Romo, N. (2019). Acoso sexual juvenil en los espacios de ocio nocturno. Doble vulnerabilidad femenina. *Lectora: revista de dones i textualitat*, 25, 329-351. <https://revistes.ub.edu/index.php/lectora/article/view/29849/30282>

- Garrido, G. (2019, 22 de novembre). Creix el nombre de dones ateses per agressió sexual a Barcelona. *Ara*. https://www.ara.cat/societat/dones-hospital-agressio-sexual-menys-intencio-denunciar-clinic-barcelona_1_1081973.html
- Generalitat de Catalunya (2016). *Enquesta de violència masclista 2016*. https://interior.gencat.cat/web/.content/home/010_el_departament/publicacions/seguret at/estudis_i_enquestes/enquesta_de_violencia_masclista/Presentacio-EVMC_23_07.pdf
- Giménez, N. (2018). Propuesta de formación en prevención y actuación ante las agresiones sexuales dirigida al personal que trabaja en los espacios de ocio nocturno. [TFM, Universitat de les Illes Balears]. https://dspace.uib.es/xmlui/bitstream/handle/11201/149039/tfm_2017-18_MVI2_lgm010_1219.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Giménez, M. (2020, 25 d'octubre). La intersexualitat és una mostra de diversitat. *Onada Feminista*. <https://www.onadafeminista.cat/la-intersexualitat-es-una-mostra-de-diversitat-intersexual/>
- Gómez, R. (2019). *Ressignificant els punts lila: Aprenentatges i nous reptes per a contribuir a l'eradicació de les violències masclistes*. Associació Drets Sexuals i Reproductius. Centre jove d'atenció a les sexualitats. <https://lassociacio.org/wp-content/uploads/2019/01/CAT-Publicaci%C3%B3-RESIGNIFICANT-ELS-PUNTS-LILA.pdf>
- Institut Català de les Dones. (2020). *Violències masclistes 2020. Dossier estadístic*. https://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/Observatori/03_dossiers_estadistics/Dossier_estadistic_VM_2020.pdf
- Institut de Seguretat Pública de Catalunya. (2007). *Projecte Daphne II. Unió Europea*, 1-8. <https://recercat.cat/bitstream/handle/2072/222018/DAPHNE-II-ESP.pdf?sequence=1>
- Lara, S. (1991). Sexismo e identidad de género. *Alteridades*, 1 (2), 24-29. <https://www.redalyc.org/pdf/747/74745539004.pdf>
- Lazcano, I., Madariaga, A. (2016). El ocio nocturno de la juventud en España. *La marcha nocturna ¿Un rito exclusivamente español? Centro Reina Sofía sobre Adolescencia y Juventud. Fundación de Ayuda contra la Drogadicción (FAD)*, 34-95. [file:///C:/Users/neus_/Downloads/Dialnet-EIOcioNocturnoDeLaJuventudEnEspana-6149003%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/neus_/Downloads/Dialnet-EIOcioNocturnoDeLaJuventudEnEspana-6149003%20(3).pdf)
- Llei d'igualtat de tracte i no-discriminació. (2020, 30 de desembre). *Llei 19. D'igualtat de tracte i no-discriminació*. DOGC 8307. <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/8307/1829843.pdf>
- Llei de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista. (2020, 22 de desembre). *Llei 17. De modificació de la Llei 5/2008, del dret de*

les dones a eradicar la violència masclista. DOGC 8303.
<https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/8303/1828756.pdf>

- Llei de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives. (2009, 6 de juliol). *Llei 11. De regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives*. BOE 186. <https://www.boe.es/boe/dias/2009/08/03/pdfs/BOE-A-2009-12856.pdf>
- Llei de seguretat privada. (2014, 4 d'abril). *Llei 5. De seguretat privada*. BOE 83. https://www.boe.es/boe_catalan/dias/2014/04/05/pdfs/BOE-A-2014-3649-C.pdf
- Llei del dret de les dones a eradicar la violència masclista. (2008, 24 d'abril). *Llei 5. Del dret de les dones a eradicar la violència masclista*. DOGC 5123. https://dibaaps.diba.cat/vnis/temp/CIDO_dogc_2008_05_20080502_08115106.pdf
- Llei per la igualtat efectiva de dones i homes. (2007, 22 de març). *Llei Orgànica 3. Per la igualtat efectiva de dones i homes*. BOE 71. <https://www.boe.es/buscar/pdf/2007/BOE-A-2007-6115-consolidado.pdf>
- Metropoli. (2019, 5 de febrer). *Más locales de BCN se unen contra las agresiones sexuales*. https://www.metropoliabierta.com/el-pulso-de-la-ciudad/en-la-calle/locales-contra-agresiones-sexuales_14009_102.html
- Ministerio del Interior. (2012, 12 de noviembre). Resolución 14947. *Por la que se determinan los programas de formación del personal de seguridad privada*. BOE 296. <https://www.boe.es/boe/dias/2012/12/10/pdfs/BOE-A-2012-14947.pdf>
- Naciones Unidas. ONU Dones. (2020). *Preguntas frecuentes: Tipos de violencia contra las mujeres y niñas*. <https://www.unwomen.org/es/what-we-do/ending-violence-against-women/faqs/types-of-violence>
- Naredo, M. (2010). El miedo de las mujeres como instrumento del patriarcado. Claves para una política pública de seguridad ciudadana que incorpore las necesidades y demandas de las mujeres. *Papeles de relaciones ecosociales y cambio global*, 109, 79-86. https://www.fuhem.es/papeles_articulo/el-miedo-de-las-mujeres-como-instrumento-del-patriarcado-claves-para-una-politica-publica-de-seguridad-ciudadana-que-incorpore-las-necesidades-y-demandas-de-las-mujeres/
- Noctambul@s. (2020). *7 pasos para construir un plan de abordaje de las violencias sexuales en espacios festivos*. <https://drive.google.com/file/d/1oTF7bf5N9HrkBvXsQqWYneewLfnbgPb-/view>
- Noctambul@s. (2014). *Informe 2014-2015*. <http://www.drogasgenero.info/wp-content/uploads/Informe-Noctambulas-2014-2015.pdf>
- Noctambul@s. (2018). *5º Informe anual 2017-2018*. https://www.drogasgenero.info/wp-content/uploads/5InformeNoctambulas_2017-18.pdf

- Ortiz, S. (2014). Espacio público, género e (ini)seguridad. *Perséfone. Ediciones electrónicas de la AEHM/UMA*, 48-67. https://punt6.files.wordpress.com/2014/07/espaciopublicogc3a9neroeinseguridad_ortiz.pdf
- Pallarés, J., Feixa, C. (2000). Espacios e itinerarios para el ocio juvenil nocturno. *Revista de Estudios de Juventud*, 50, p. 23-41. <https://repositori.udl.cat/bitstream/handle/10459.1/71231/003302.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Puleo, A. (2005). El patriarcado ¿una organización social superada?. *Temas para el debate*, 133, 39-42. <https://www.te.gob.mx/genero/media/pdf/168cdbe84f7f095.pdf>
- Sharp, J. (2005). Guerra contra el terror y geopolítica feminista. *Tabula Rasa*, 3, 29-46. <https://www.redalyc.org/pdf/396/39600303.pdf>
- Stanko, E. (2009). Es pot reduir la por de la delinqüència que tenen les dones?. *Revista catalana de seguretat pública*, 20, 47-60. <https://raco.cat/index.php/RCSP/article/view/143078/194803>
- Subdirección General de Sensibilización, Prevención y Estudios de la Violencia de Género. Delegación del Gobierno contra la Violencia de Género. (2020). *Macroencuesta de Violencia contra la Mujer 2019* (048-20-020-9). https://violenciagenero.igualdad.gob.es/violenciaEnCifras/macroencuesta2015/pdf/Macroencuesta_2019_estudio_investigacion.pdf
- Tortosa, J., La Parra, D. (2003). Violencia estructural: una ilustración del concepto. *Documentación social*, 131, 57-72. https://rua.ua.es/dspace/bitstream/10045/23375/1/2003_LaParra_Tortosa_Documentacion_Social.pdf
- Vozmediano, L., Vergara, A. I., San Juan, C. (2010). El estudio científico del miedo al delito: algunas reflexiones sobre un fenómeno urbano, mediático y político. *International e-journal of crime sciences*, 2 (4), 1-20. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=4875953>

Annexes

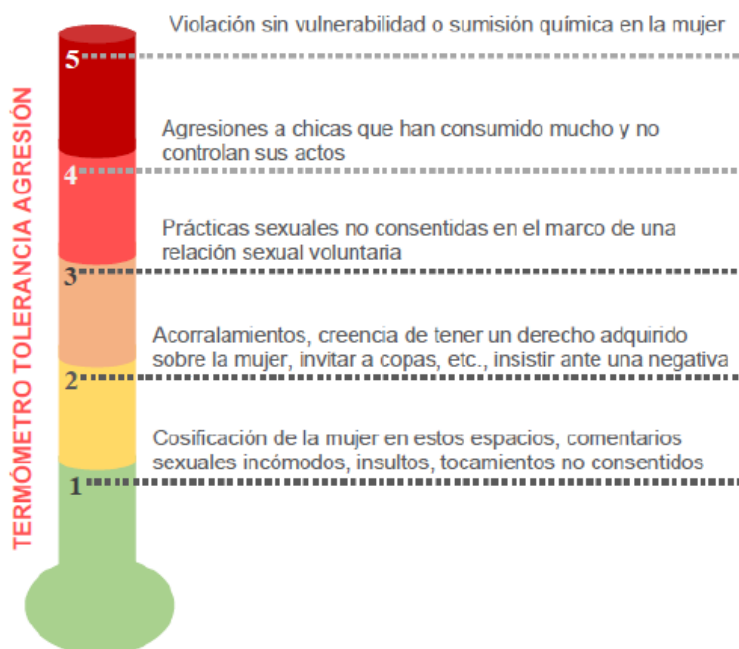
Annex 1: taula d'evolució dels horaris de tornada a casa per sexe

TABLA 10. EVOLUCIÓN DE LOS HORARIOS DE VUELTA A CASA POR SEXO

	2003		2004		2007		2015	
	Hombre	Mujer	Hombre	Mujer	Hombre	Mujer	Hombre	Mujer
Antes de las 12	3,7%	4,8%	2,3%	2,0%	3,1%	3,1%	10,1%	10,9%
Entre las 12 y a la 1	5,1%	6,5%	3,9%	3,5%	3,4%	6,0%	7,3%*	11,6%
Entre la 1 y las 2	5,8%	9,5%	3,9%	6,7%	6,4%	10,5%	9,8%	10,9%
Entre las 2 y las 3	11,7%	18,5%	14,4%	15,7%	12,4%	14,8%	15,0%	17,0%
Entre las 3 y las 4	17,5%	15,0%	18,9%	18,3%	19,1%	17,9%	14,8%	15,5%
Entre las 4 y las 5	17,2%	15,2%	15,2%	18,0%	14,5%	14,8%	14,0%*	9,4%
Entre las 5 y las 6	14,4%	14,5%	14,6%	17,2%	17,4%	15,7%	9,7%	9,5%
Después de las 6	16,5%	10,6%	18,4%	12,6%	15,0%	12,2%	10,5%*	7,1%
No vuelvo hasta la mañana siguiente	6,9%	4,2%	7,7%	5,2%	8,1%	3,7%	5,1%	2,8%
N.C.	1,0%	1,1%	0,6%	0,9%	0,7%	1,2%	3,6%	5,2%

Lazcano i Madariaga (2016) a partir de dades d'Injuve (2003, 2004 i 2007) i Centre Reina Sofia sobre Adolescència i Joventut (2015).

Annex 2: termòmetre de tolerància a les agressions sexuals

Font: Giménez, 2018 extret de l' Informe Noctambul@as, 2014.

Annex 3: dades sobre violència masclista i delictes contra la llibertat i la indemnitat sexual

DADES SOBRE VIOLÈNCIA MASCLISTA - 2017

Violència masclista àmbit social o comunitari – tipologies relacionades amb delictes contra la llibertat i la indemnitat sexual

		1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	TOTAL
Fets principals		311	306	410	303	1.330
Victimes	de 0 a 10 anys	40	43	39	30	152
	d'11 a 20 anys	136	157	201	140	634
	de 21 a 30 anys	87	76	105	76	344
	de 31 a 40 anys	61	52	66	59	238
	de 41 a 50 anys	42	39	39	36	156
	de 51 a 64 anys	13	9	18	16	53
	65 anys i més	3	5	2	3	13
TOTAL		382	381	470	360	1.593
Agressors	de 0 a 10 anys	0	0	5	2	7
	d'11 a 20 anys	43	65	73	50	231
	de 21 a 30 anys	50	52	83	53	238
	de 31 a 40 anys	61	61	72	52	246
	de 41 a 50 anys	41	52	38	41	172
	de 51 a 64 anys	28	24	35	27	114
	65 anys i més	12	14	19	9	54
TOTAL		235	268	325	234	1.062

Font: enquesta de violència masclista 2017. Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya

DADES SOBRE VIOLÈNCIA MASCLISTA - 2018

Violència masclista àmbit social o comunitari – tipologies relacionades amb delictes contra la llibertat i la indemnitat sexual

		1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	TOTAL
Fets principals		379	425	482	392	1.678
Victimes	de 0 a 10 anys	53	52	53	32	190
	d'11 a 20 anys	182	204	251	200	837
	de 21 a 30 anys	100	125	141	103	469
	de 31 a 40 anys	68	69	59	49	245
	de 41 a 50 anys	31	43	25	54	153
	de 51 a 64 anys	16	16	22	15	69
	65 anys i més	1	2	6	9	18
TOTAL		451	511	557	462	1.981
Agressors	de 0 a 10 anys	0	7	2	2	11
	d'11 a 20 anys	70	93	97	58	318
	de 21 a 30 anys	74	75	98	72	319
	de 31 a 40 anys	83	79	92	67	321
	de 41 a 50 anys	37	50	56	43	186
	de 51 a 64 anys	29	34	28	25	116
	65 anys i més	16	13	28	14	71
TOTAL		309	351	401	281	1.342

Font: enquesta de violència masclista 2018. Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya

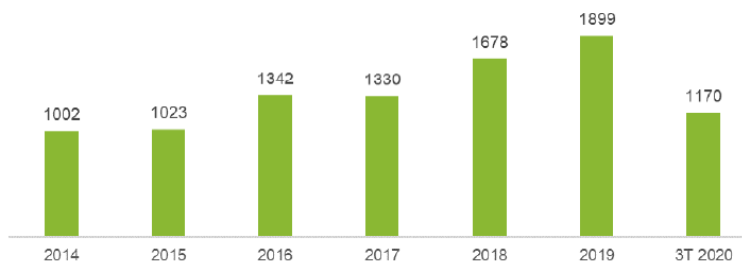
DADES SOBRE VIOLÈNCIA MASCLISTA - 2019

Violència masclista en l'àmbit social o comunitari. Tipologies relacionades amb delictes contra la llibertat i la indemnitat sexual

		1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	TOTAL
Fets principals		431	428	569	471	1.899
Víctimes	de 0 a 10 anys	76	41	51	66	234
	d'11 a 20 anys	261	223	265	217	966
	de 21 a 30 anys	116	95	168	124	503
	de 31 a 40 anys	61	53	91	70	275
	de 41 a 50 anys	47	42	54	50	193
	de 51 a 64 anys	23	20	21	14	78
	65 anys i més	5	3	5	8	21
TOTAL	589	477	655	549	2.270	
Agressors	de 0 a 10 anys	0	0	0	0	0
	d'11 a 20 anys	41	35	42	26	144
	de 21 a 30 anys	52	48	71	40	211
	de 31 a 40 anys	38	31	55	40	164
	de 41 a 50 anys	29	29	35	35	128
	de 51 a 64 anys	23	16	29	17	85
	65 anys i més	12	11	14	15	52
TOTAL	195	170	246	173	784	

Font: enquesta de violència masclista 2019. Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya

GRÀFIC 9. DELICTES CONTRA LA LLIBERTAT I LA INDEMNITAT SEXUAL A CATALUNYA

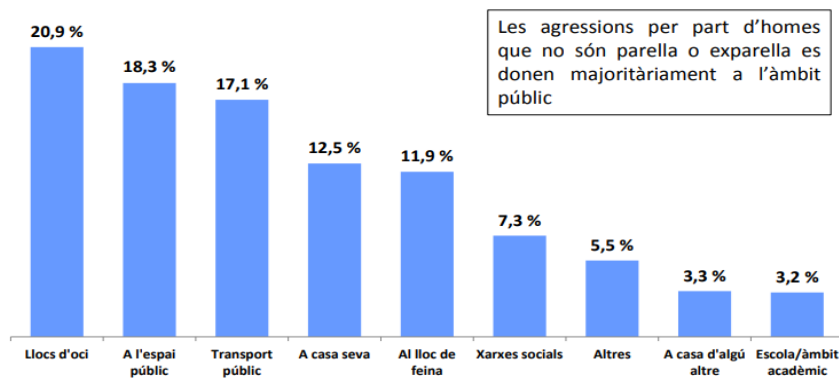

Font: Dossier estadístic Violències masclistes 2020, de l'Institut Català de les Dones.

Hi ha una tendència ascendent fins al 2019. A partir del 2020 descendeix però cal tenir en compte la pandèmia del Covid-19.

Llocs on passen les agressions. Últim any

Base: dones víctimes d'algun fet

Font: Enquesta de Violència masclista a Catalunya de 2016 de la Generalitat de Catalunya.

Annex 4: percepció social de la violència sexual (CIS, 2017)

Pregunta 8

Desde su punto de vista, las agresiones sexuales contra las mujeres se producen con mayor frecuencia en... ¿Y en segundo lugar?

	Primer lugar	Segundo lugar
El hogar	21,6	9,6
El trabajo	8,0	12,9
Las escuelas y universidades	1,1	4,0
Los espacios públicos (calles, parques,...)	17,0	27,4
El transporte público	1,3	2,2
En fiestas y festivales	45,5	26,5
Otros lugares	0,9	5,4
N.S.	4,5	5,6
N.C.	0,3	6,5
(N)	(2.465)	(2.465)

Font: Percepción social de la violencia sexual, CIS (2017)

Annex 5: gràfics sobre els resultats de l'enquesta de l'Informe Noctambul@s 2017-2018

Figura 18. Sufrir violación con fuerza en mujeres. Informe Noctambul@s 2018.

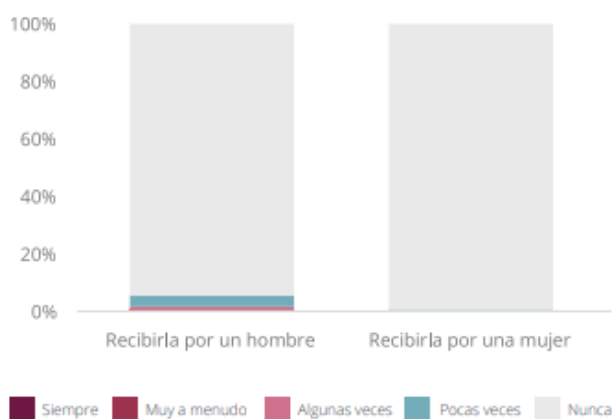
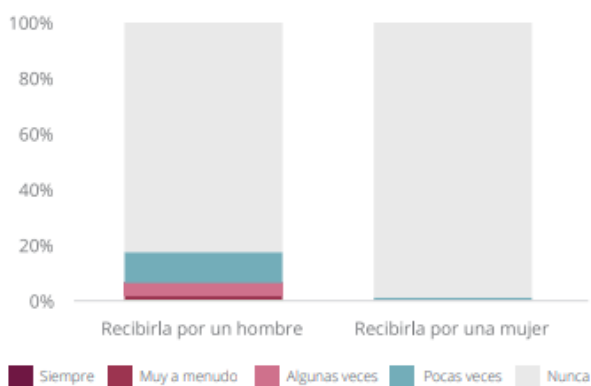

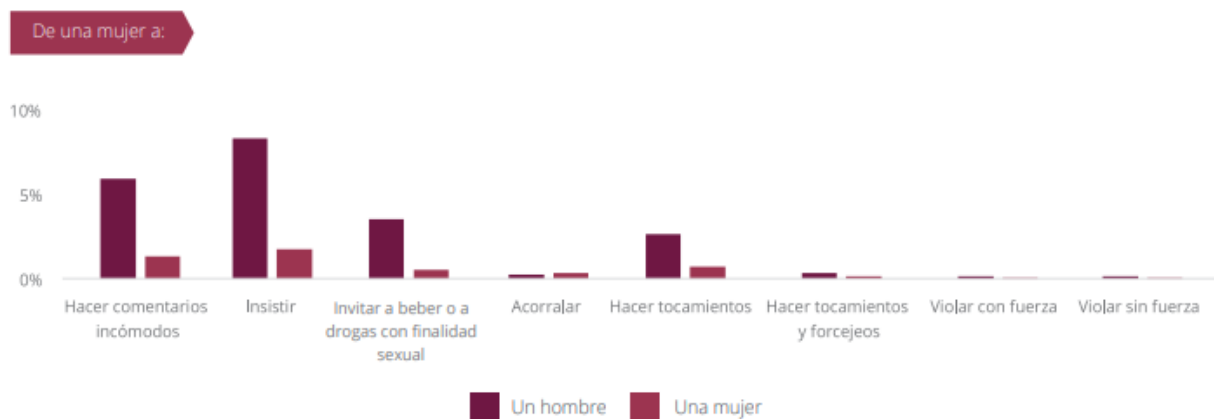
Figura 19. Sufrir violación sin fuerza en mujeres. Informe Noctambul@s 2018.

Font: 5è informe anual Noctambul@s 2017-2018.

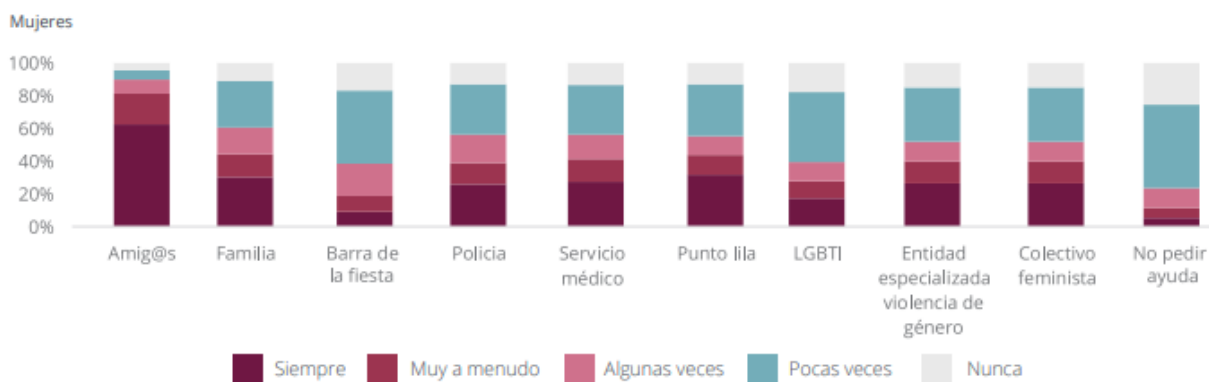
A continuació es mostren dades sobre el reconeixement que fan homes i dones com a perpetradors de la violència amb finalitat de tenir relacions sexuals.

Figura 24. Haber realizado alguna violencia según género. Informe Noctámbul@s 2018.

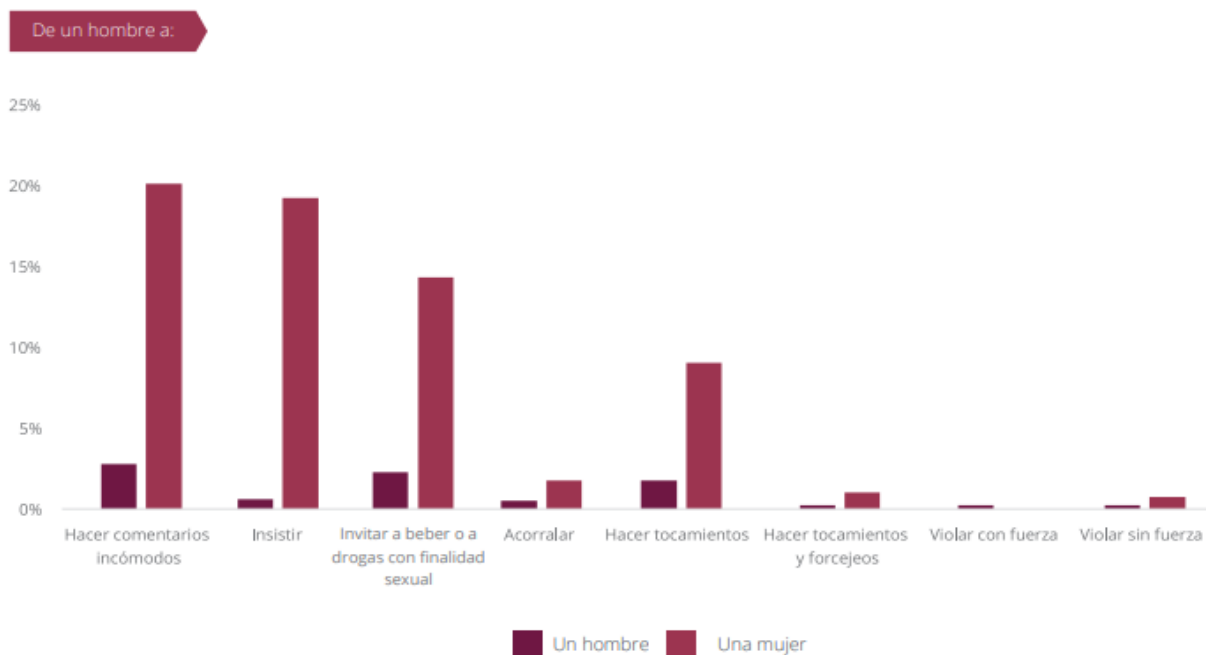

Font: 5è informe anual Noctámbul@s 2017-2018.

Figura 23. En una situación de violencia sexual a quién has pedido ayuda o a quien pedirías ayuda según mujeres. Informe Noctámbul@s 2018.

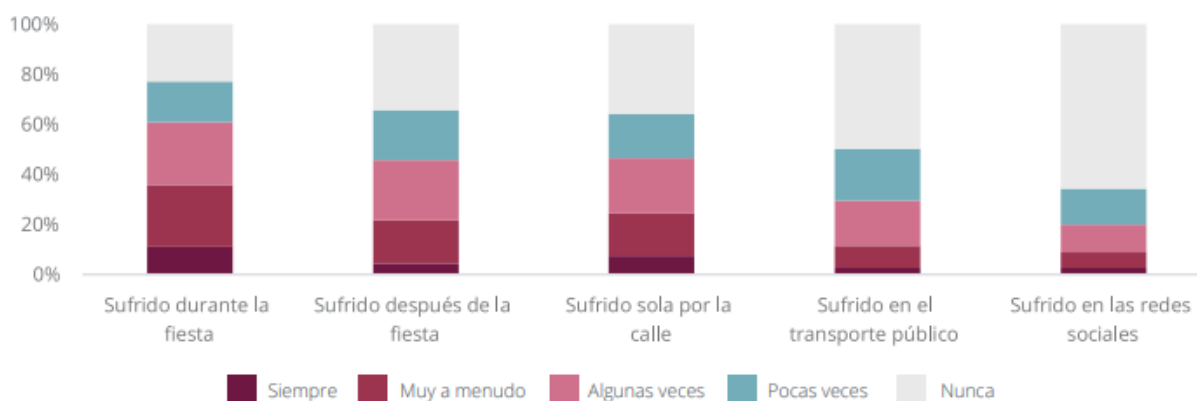

Font: 5è informe anual Noctámbul@s 2017-2018.

Font: 5è informe anual Noctámbul@s 2017-2018.

Figura 22. Haber sufrido violencia en mujeres, según lugar. Informe Noctámbul@s 2018.

Font: 5è informe anual Noctambul@s 2017-2018.

Annex 6: quadre agressions sexuals Associació Drets Sexuals i Reproductius

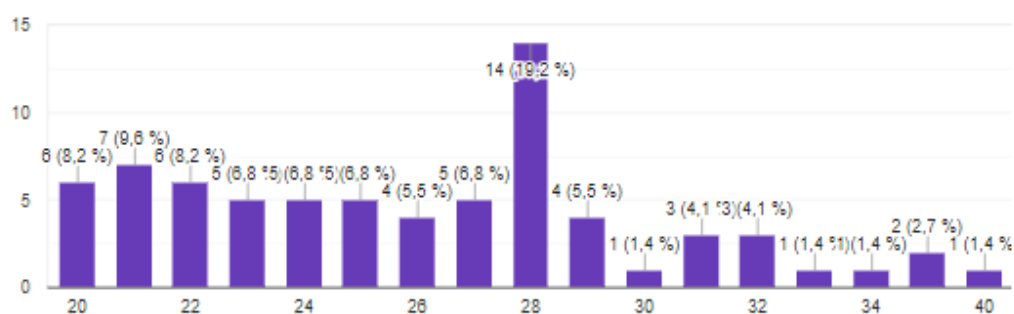
AGRESSIONS DEL PRESENT es produeixen en l'acte festiu que participem		AGRESSIONS DEL PASSAT ens les reporten però s'han produït en el passat en altres espais festius	
Manifestació de la violència	Nre. d'agressions	Manifestació de la violència	Nre. d'agressions
<i>mirades persistents, invasió de l'espai, acorralaments i/o persecució</i>	45	<i>mirades persistents, invasió de l'espai, acorralaments i/o persecució</i>	2
<i>comentaris ofensius, degradants, insults i/o humiliacions</i>	37	<i>comentaris ofensius, degradants, insults i/o humiliacions</i>	4
<i>comentaris i/o gestos sexuals</i>	19	<i>comentaris i/o gestos sexuals</i>	2
<i>exhibicionisme</i>	4	<i>exhibicionisme</i>	0
<i>insistència en una petició</i>	13	<i>insistència en una petició</i>	3
<i>frecs i tocaments sense consentiment</i>	42	<i>frecs i tocaments sense consentiment</i>	3
<i>cops i/o empentes</i>	6	<i>cops i/o empentes</i>	0
<i>agressió física</i>	10	<i>agressió física</i>	2
<i>intent de violació</i>	0	<i>intent de violació</i>	2
<i>Agressió sexual amb penetració</i>	2	<i>Agressió sexual amb penetració</i>	0

Font: Resignificant els punts lila, Associació de Drets Sexuals i Reproductius (Gómez, 2019)

Annex 7: enquesta sobre la violència sexual en concerts a Catalunya (abans de la pandèmia del Covid-19)

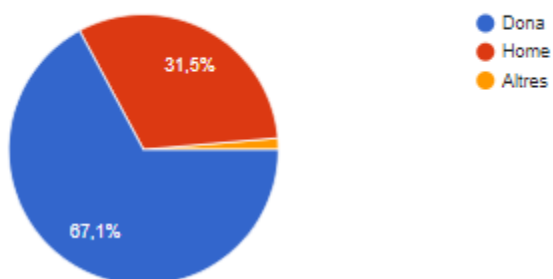
1. Edat

73 respuestas

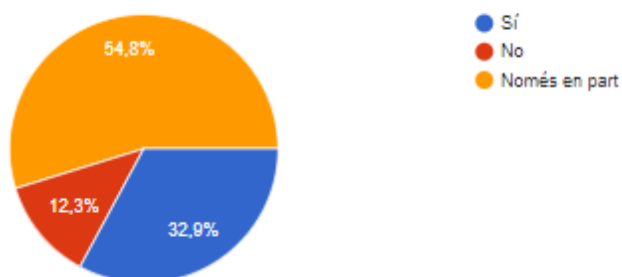
2. Gènere

73 respuestas

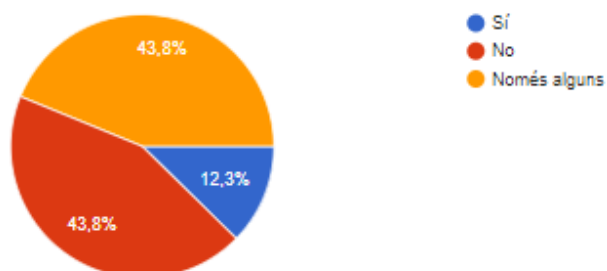
3. Creus que els concerts son espais perillosos en relació a les violències sexuals?

73 respuestas

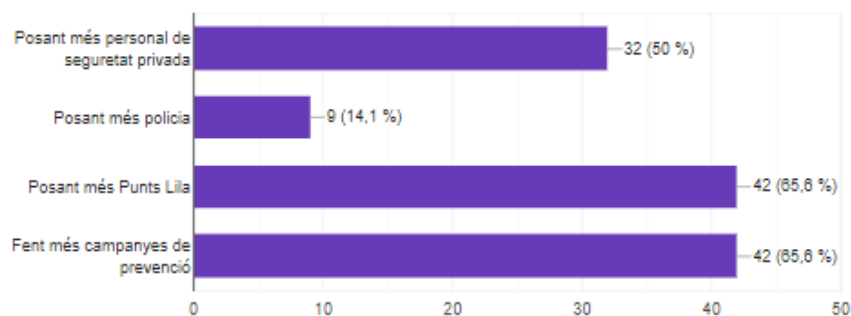
4. En general, creus que els concerts estan suficientment protegits davant les violències sexuals?

73 respuestas

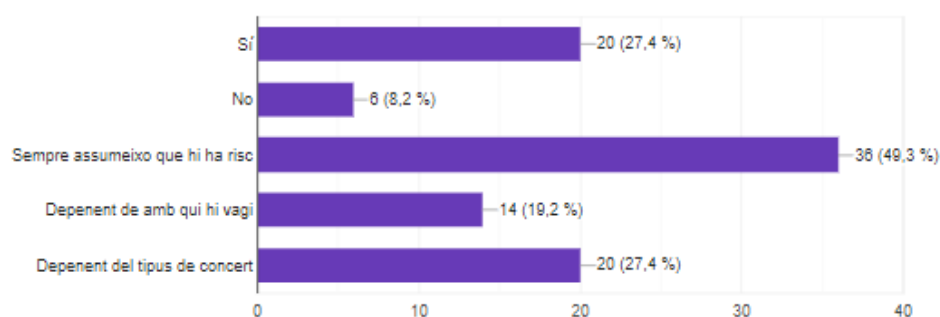
5. Si a l'anterior resposta has contestat "No" o "Només alguns", com creus que es podria millorar? (pots indicar més d'una opció)

64 respuestas

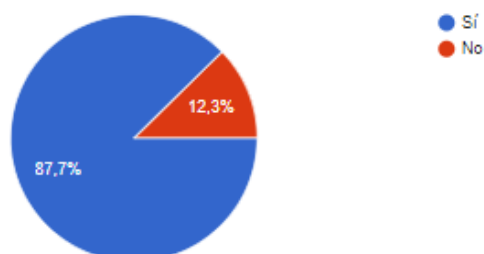
6. Generalment, quan assisteixes a un concert, et sents segura/a davant les violències sexuals?

73 respuestas

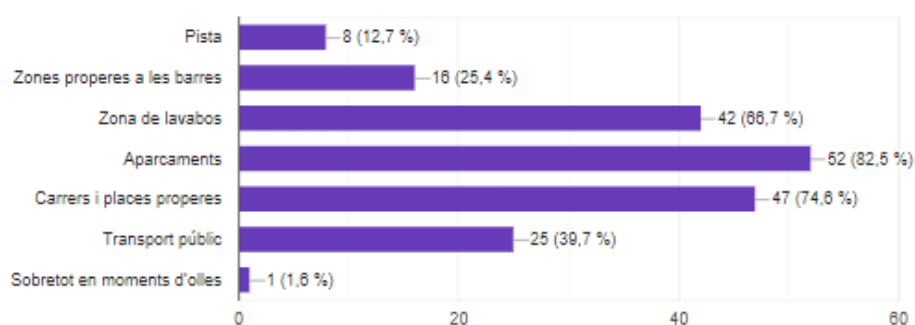
7. Consideres que hi ha zones dels concerts que són perilloses davant el risc de les violències sexuals?

73 respuestas

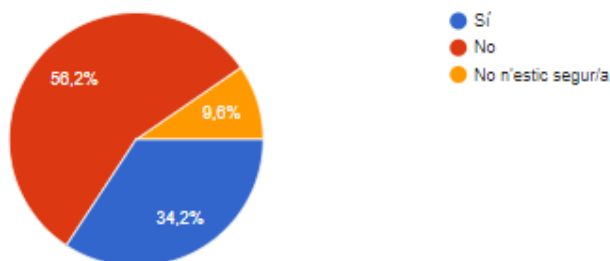
8. Si a l'anterior pregunta has respòs "Sí", quines creus que son aquestes zones? (pots posar més d'una resposta)

63 respuestas

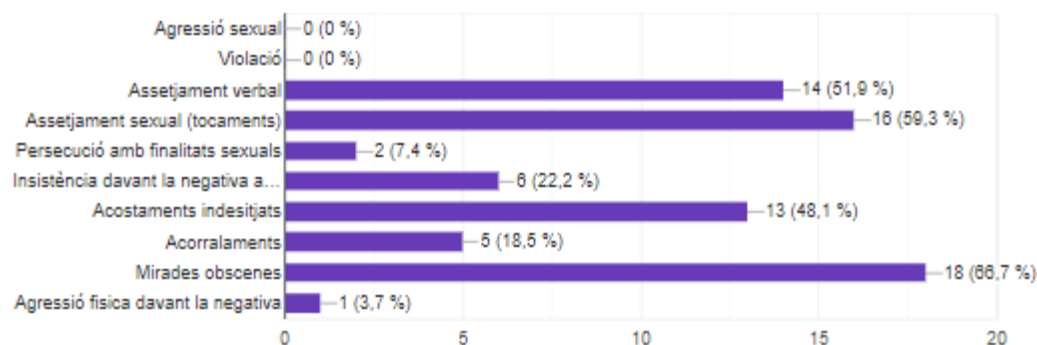
9. Alguna vegada has patit algun tipus de violència sexual en un concert?

73 respuestas

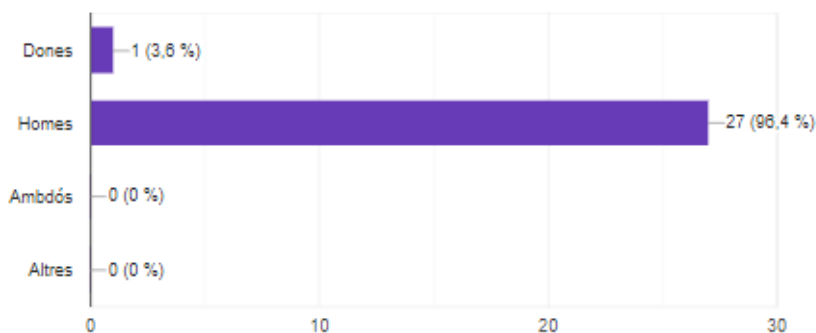
10. Si a l'anterior pregunta has respòs "Sí", quin tipus de violència has rebut? (pots respondre més d'una opció)

27 respuestas

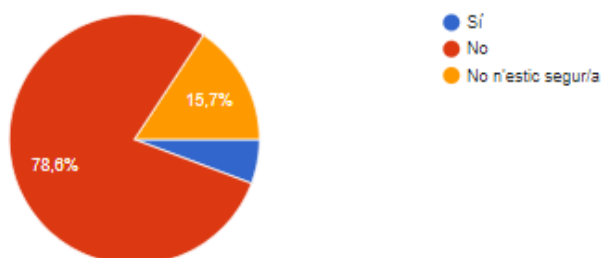
11. Si a la pregunta 9 has respòs "Sí", per part de qui has rebut violències?

28 respuestas

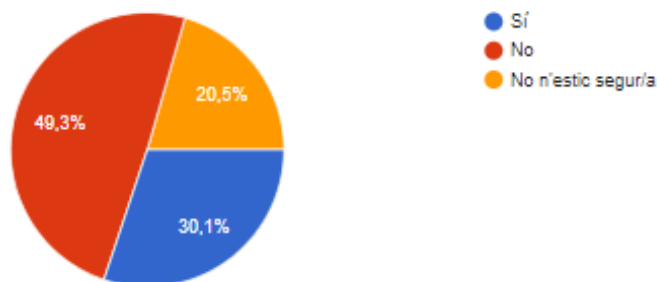
12. Creus que alguna vegada has pogut cometre algun tipus de violència sexual cap a una altra persona?

70 respuestas

13. Alguna vegada has presenciat alguna violència sexual entre altres persones en un concert?

73 respuestas

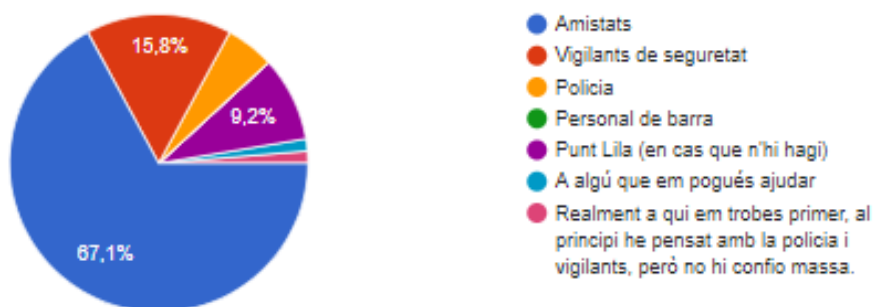
14. Si a l'anterior resposta has contestat "Sí", què has fet?

26 respuestas

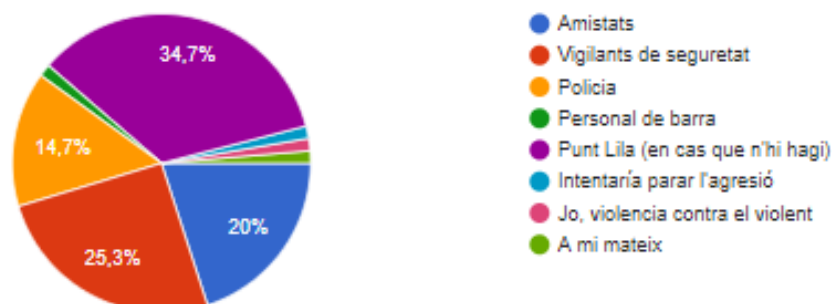
15. Si fossis víctima d'una situació de violència sexual en un concert, a qui acudiries en primera instància per demanar ajuda?

73 respuestas

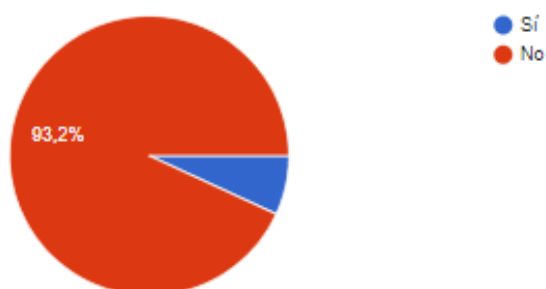
16. Si detectessis que alguna de les teves amistats fos víctima d'una situació de violència sexual, a qui acudiries en primera instància per ajudar-la?

73 respuestas

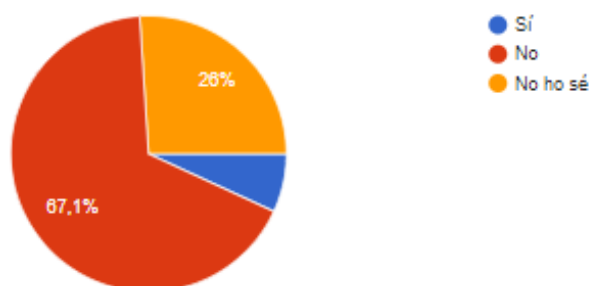
17. Normalment, quan acudeixes a un concert, t'informes sobre si disposa d'algun protocol d'actuació contra les violències sexuals/masclistes?

73 respuestas

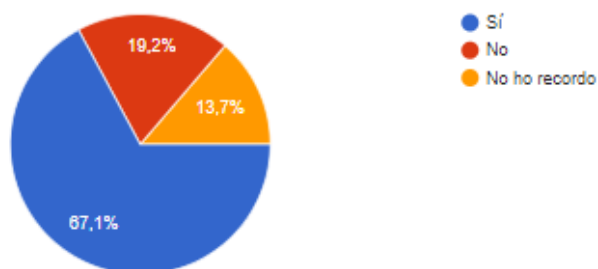
18. En general, creus que es fan suficients campanyes i protocols per prevenir les violències sexuals/masclistes als concerts?

73 respuestas

19. Alguna vegada has vist informació a la sala de concerts o a l'espai de festa en relació als protocols contra les violències sexuals/masclistes?

73 respuestas

20. A continuació pots escriure qualsevol aportació que consideris oportuna

3 respuestas

Podries preguntar a quants concerts hem anat, o la freqüència amb la que anem. Crec que pot influir en les respostes

Segons veig a la pregunta 10 dins de violència hi ha agressions de gravetats molt diferents, des d'una mirada a una violació, per tant a les següents preguntes de com actuaria, a qui avisaria, què faria, etc. La meua resposta es diferent depenent de amb quina situació em trobes

A la entrada de concerts , festes , etc
Tindria d'estar " Punt Lila" aixins la gent estaria mes concenciada

Annex 8: claus per la implementació d'un punt lila municipal (Diputació de Barcelona)

Diagrama 9. Actuació del personal que forma part activa del protocol en el cas d'assetjament sexual

Font: Guia per l'elaboració de protocols davant les violències sexuals en espais públics d'oci. Diputació de Barcelona 2018.

Model de fitxa de registre:

Identitat de gènere

Home Dona Identitat no binària

Edat

Menor De 25 a 35 De 45 a 55
De 18 a 25 De 35 a 45 Més de 55

Consulta

Ha patit agressió?

Què?

Qui?

Tipologia?

Hora: Lloc:

Derivació

No
SIAD
Seguretat
Serveis socials
Altres

Carpes dels Punts Lila de la Diputació de Barcelona pels concerts i festes:

Font: Diputació de Barcelona

Font: Ajuntament de Viladecavalls

Imatges de diferents Punts Lila instal·lats per l'Ajuntament de Barcelona:

Estand antimasclista a la zona d'oci nocturn del Font Marítim i Punt Lila de les Festes de Gràcia 2019:

Font: Vilaweb.

Font: Cronica global.

Annex 9: campanyes Observatori Noctambul@s

Vídeos de la campanya *El sexismo también sale de fiesta: ¡desmontemos mitos!* de l'Observatori Noctambul@s 2017:

<https://www.youtube.com/watch?v=0j-SefXRDLM>

<https://www.youtube.com/watch?v=hh3iofvqwVU>

<https://www.youtube.com/watch?v=COV0q48DFIM>

Postals de la campanya #EsViolenciaSexual de 2018 (permeten descarregar-les i imprimir-les per repartir-les pel municipi, entitats o col·lectius en festes i concerts, etc).

AMB FLORETES, BAVEJOS
I INSISTÈNCIES
NO EM SEDUEIXES.
M'AGREDEIXES

ÉS UN PROJECTE DE: **noctàmbul@**

FINANÇAT PER:

Ser un pesat #ÉsViolènciaSexual

T'ha demanat l'opinió sobre el seu cos?
Notes que passa de tu i insisteixes? T'ha dit
que no i segueixes erre que erre?
T'apropes massa a algú sense el seu permís?
No pares de mirar-la encara que no hagi
percebut cap interès per part seva? Ets
molt pesadet i amb l'alcohol encara més?

Ser un pesat #ÉsViolènciaSexual

SI VEUS O PATEIXES UNA AGRESSIÓ, POTS ACUDIR A
ENTITATS O RECURSOS DEL TEU MUNICIPI,
AL TEU COL·LECTIU FEMINISTA MÉS PROPER
AIXÍ COM A SERVEIS SANITARIS I POLICIALS.
#NOESTÀSSOLA

ÉS UN PROJECTE DE: **noctàmbul@**

FINANÇAT PER:

TIO, LA BORRATXERA NO T'EXCULPA;
TIA, LA BORRATXERA NO ET CULPA

NO ÉS LA CAUSA SÍ ÉS LA CAUSA

Desresponsabilitzar els
agressors i culpar les víctimes
#ÉsViolènciaSexual

ÉS UN PROJECTE DE: **noctàmbul@**

FINANÇAT PER:

Quan ell beu o consumeix altres drogues i agredeix
"no sabia el que feia"? Quan ella ho fa i és agredida
"s'ho va buscar"? Jutges de manera diferent el
consum de drogues en funció del gènere de qui les
pren? Res no justifica una agressió: ni les copes
que ningú porti a sobre, ni la vestimenta de les
dones, ni si van soles o acompanyades.

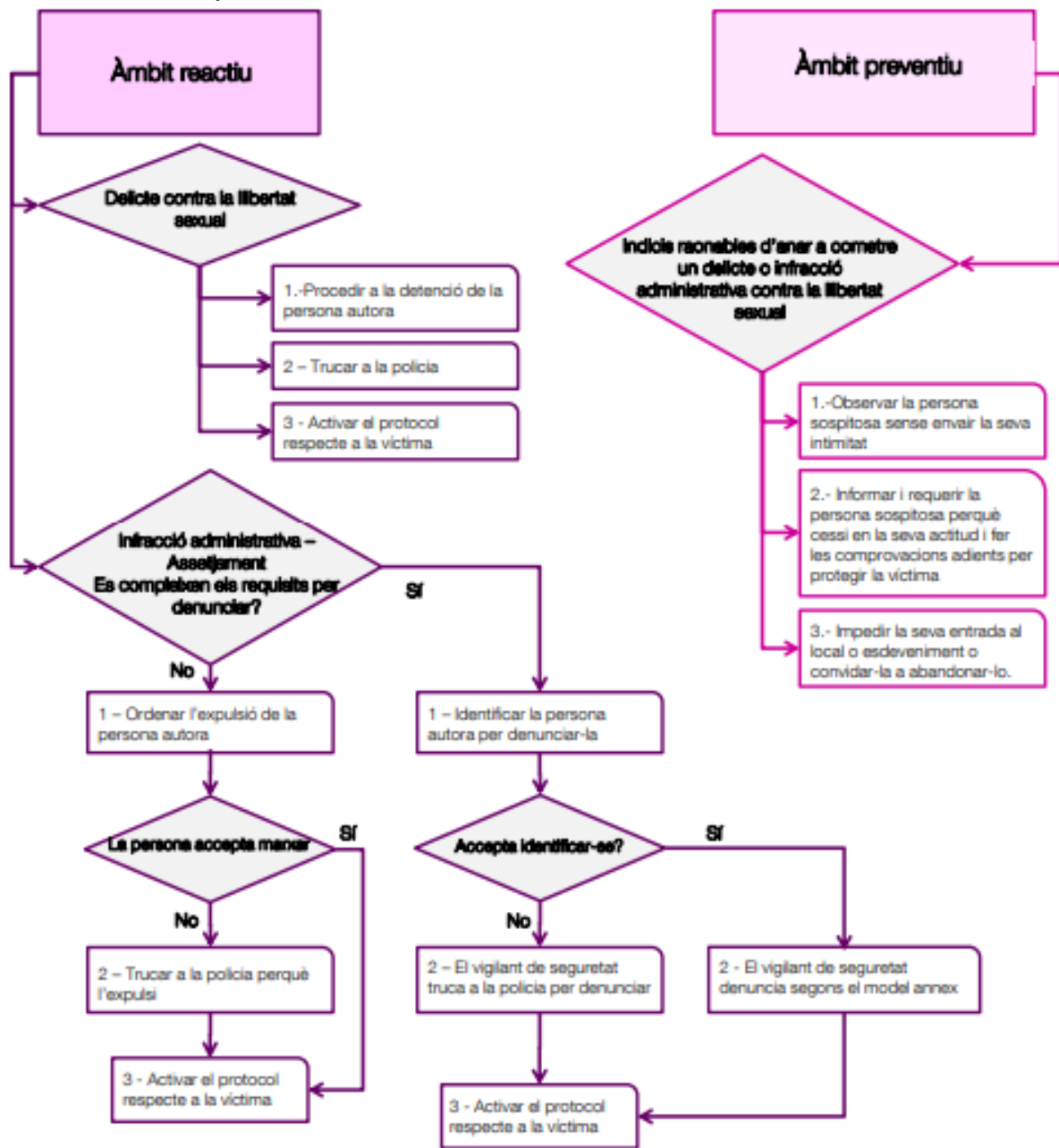
Desresponsabilitzar els
agressors i culpar les víctimes
#ÉsViolènciaSexual

SI VEUS O PATEIXES UNA AGRESSIÓ, POTS ACUDIR A
ENTITATS O RECURSOS DEL TEU MUNICIPI,
AL TEU COL·LECTIU FEMINISTA MÉS PROPER
AIXÍ COM A SERVEIS SANITARIS I POLICIALS.
#NOESTÀSSOLA

ÉS UN PROJECTE DE: **noctàmbul@**

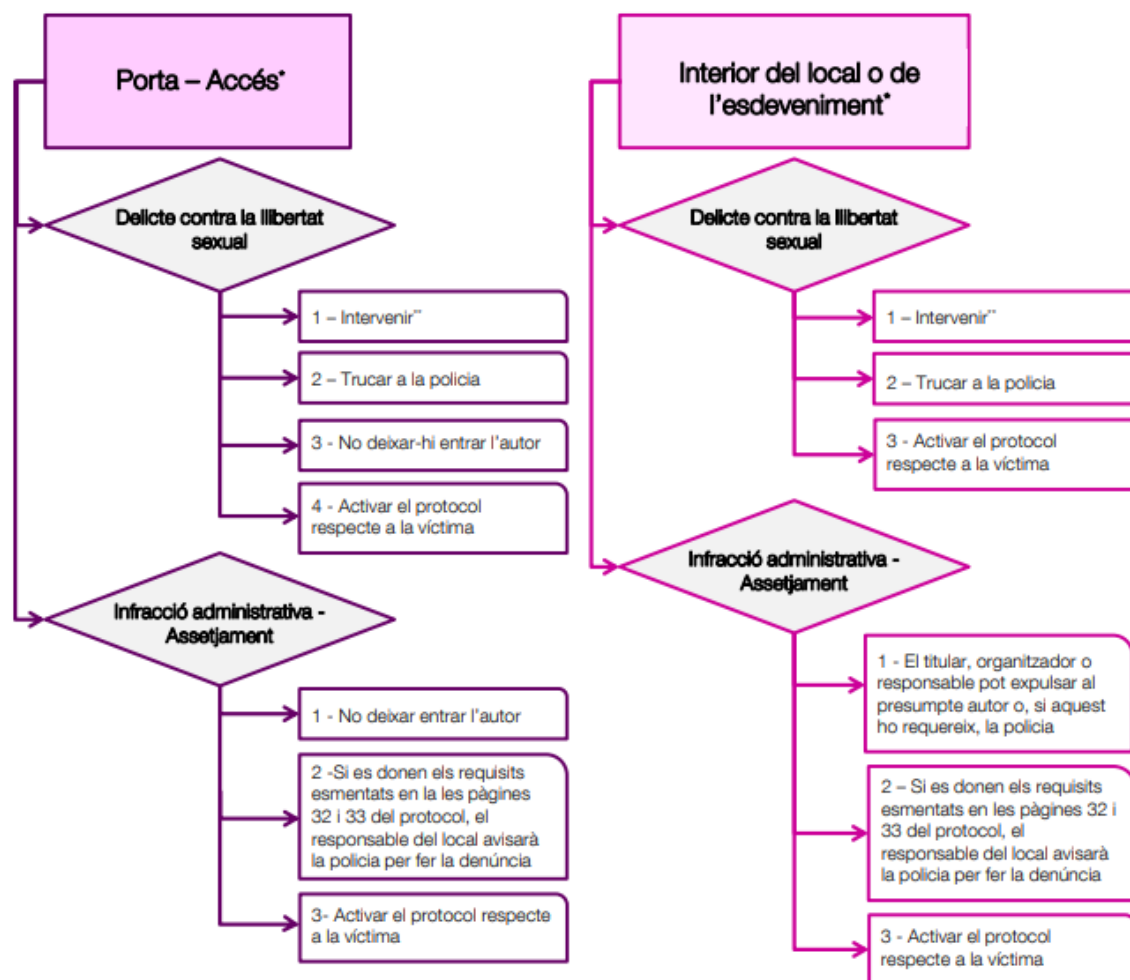
FINANÇAT PER:

Annex 10: actuacions de vigilants de seguretat en violències sexuals (Protocol de la Generalitat)

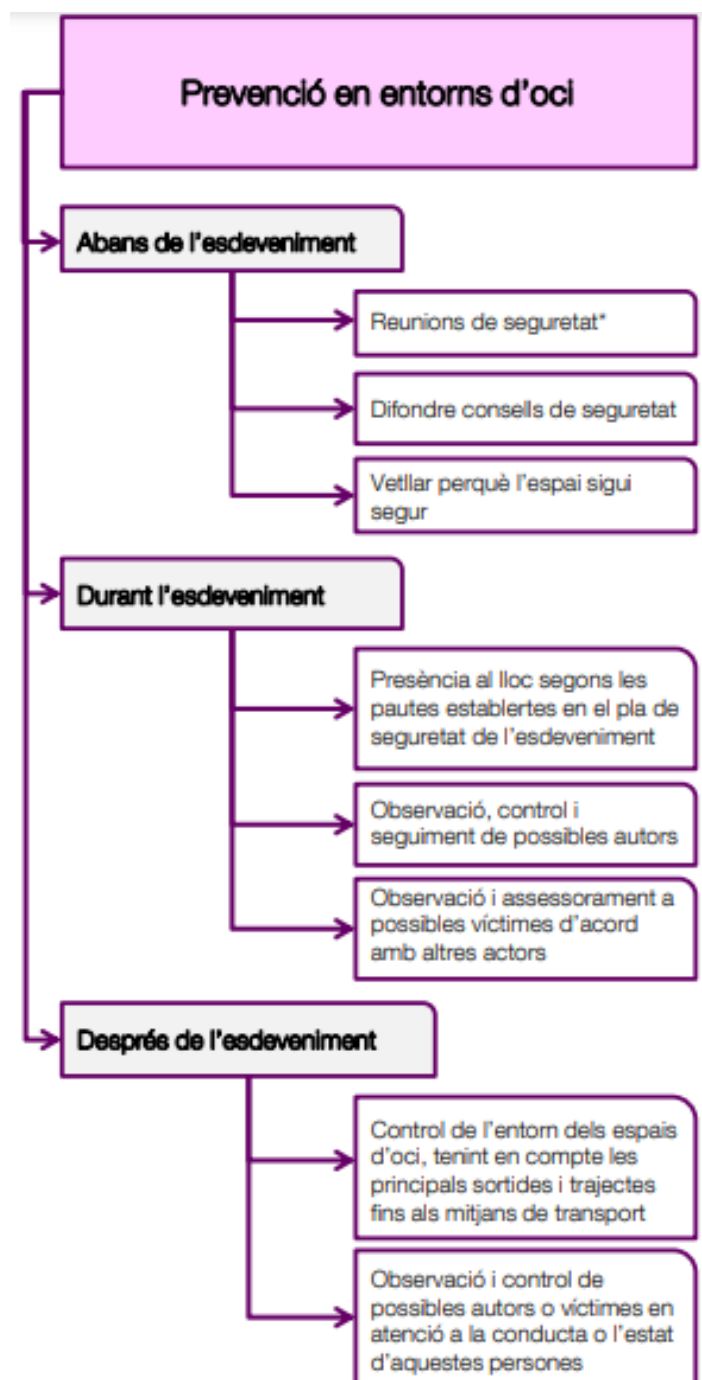
Font: Protocol contra les violències sexuals en entorns d'oci (Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya)

Annex 11: actuacions del personal de control d'accés quan no hi ha vigilants de seguretat ni membres dels cossos policials i es produeixi una violència sexual (Protocol de la Generalitat)

Font: Protocol contra les violències sexuals en entorns d'oci (Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya)

Annex 12: actuació dels cossos policials (Protocol de la Generalitat)

Font: Protocol contra les violències sexuals en entorns d'oci (Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya)

Annex 13: convenis d'adhesió al Protocol contra les violències sexuals en entorns d'oci, de la Generalitat

Conveni de col·laboració entre el Departament d'Interior i l'Ajuntament de () per a l'adhesió al Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci

REUNITS

D'una part, el senyor Miquel Sàmper i Rodríguez, conseller del Departament d'Interior.

I de l'altra, el senyor/a (), alcalde/essa del municipi de ().

ACTUEN

El primer, en nom i representació del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya, nomenat pel Decret 83/2020, de 3 de setembre, (DOGC núm. 8217A, de

3.9.2020), i en virtut de les facultats atribuïdes per l'article 12 de la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

El/la segon/a, en representació de l'Ajuntament de (), nomenat en el Ple municipal de data () i en virtut de les facultats atribuïdes per l'article 53.1 del Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, en relació amb l'article 21.1.2 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local

Ambdues parts es reconeixen mútuament capacitat suficient per atorgar aquest document i

MANIFESTEN

L'article 15.2 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya disposa que totes les persones tenen dret a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, de maltractaments i de tota mena de discriminació, i tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal.

No obstant això, aquesta previsió no sempre s'assoleix de manera plenament efectiva ja que existeix una xacra de caràcter estructural i sistèmica, que afecta tots els àmbits i capes de la societat, per la qual les dones són l'objectiu de la violència masclista i, més concretament, de les violències sexuals.

El Departament d'Interior, com a competent en tot allò que afecta la seguretat de les persones de Catalunya, ha constatat en els darrers anys, mitjançant l'estadística policial i les dades obtingudes de l'Enquesta de violència masclista de Catalunya de 2016, l'increment de les violències sexuals.

D'aquestes dues fonts s'extreu que les violències sexuals afecten majoritàriament les dones; es constata un increment de les dones que manifesten haver patit algun tipus d'agressió sexual i un increment dels il·lícits que arriben a coneixement de la policia (malgrat que el nivell de no denúncia –xifra negra– és superior a altres àmbits de la violència masclista) i, per últim, que els tres llocs on es produeixen més fets són els llocs d'oci (amb independència que el titular de l'activitat sigui públic o privat), els espais públics i el transport públic.

Així mateix, arran de determinats fets ocorreguts en el context d'algunes festes populars i altres espais d'oci on s'han produït greus atemptats contra la indemnitat i la llibertat sexual de les dones, s'ha intensificat la preocupació i el rebuig en la ciutadania sobre les violències sexuals i s'ha posat de manifest que no es pot consentir que en la societat catalana es produeixin

violències sexuals i, per tant, s'han de destinar els màxims esforços per prevenir-les i també per perseguir-les amb el rigor que els fets exigeixen.

Per tot això, el Departament d'Interior va impulsar la creació d'un grup de treball molt ampli i representatiu de diferents sectors de la nostra societat per a l'elaboració del Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci (en endavant, el Protocol) i, d'aquesta manera, fer un pas més enllà en la lluita contra la violència masclista, per prevenir les violències sexuals i evitar que cap conducta que atempti contra la llibertat i indemnitat sexuals quedi impune.

Per aconseguir aquest objectiu, el Protocol preveu la coordinació de tots els actors en seguretat amb altres actors que tenen incidència en l'àmbit de la seguretat i de l'oci, així com amb altres professionals que presten els seus serveis en el sector de l'oci.

D'altra banda, el Protocol estableix un seguit de conductes que integren l'assetjament sexual no penal per tal de visibilitzar aquelles violències que, pel fet que no són delictives i succeeixen amb freqüència, costen més d'identificar i per enviar un missatge de màxim respecte a la llibertat i indemnitat sexual de les persones.

Si bé, d'acord amb les xifres, aquest Protocol s'aplicarà majoritàriament en el cas de dones afectades per atacs d'homes que en siguin els presumptes autors, el Protocol és integrador i, per tant, també serà aplicable als homes que es trobin en alguna situació de violència sexual amb independència del sexe de qui fa l'agressió.

El Protocol l'aplicaran a tot el territori de Catalunya directament la Policia de la

Generalitat – Mossos d'Esquadra i els ajuntaments i entitats privades que s'hi adhereixin.

V. L'Ajuntament de (), amb competències per mantenir la seguretat als llocs públics i com a promotor de tota mena d'activitats d'oci al seu municipi, conscient de la necessitat d'abordar la problemàtica de les violències sexuals en aquest àmbit, ha manifestat el seu interès a adherir-se al Protocol, col·laborar i coordinar la seva actuació amb la resta d'actors, serveis i institucions implicats en les activitats d'oci i destinar el màxim de recursos i esforços de què disposi per prevenir i erradicar les violències sexuals al seu municipi.

Que, per tot això, és d'interès per a ambdues institucions, que subscriuen aquest Conveni atenent les següents

CLÀUSULES

Primera.- Objecte del Conveni

L'objecte d'aquest Conveni és determinar el marc de col·laboració entre el

Departament d'Interior i l'Ajuntament de (), així com els compromisos que adquireixen per tal de donar compliment al que preveu el Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci.

Segona.- Compromisos del Departament d'Interior

1.- Símbol distintiu

Lliurar a l'Ajuntament de () un símbol distintiu, que serveix per identificar les entitats adherides al Protocol, per tal que li doni visibilitat i l'integri en la seva imatge corporativa.

2.- Pautes operatives en matèria de seguretat

Donar pautes operatives i, si escau, modificar els criteris operatius existents, per tal que els professionals de la seguretat adequin les seves actuacions al contingut i als principis previstos al Protocol.

3.- Formació

Formar els professionals de la seguretat, els càrrecs electes i tècnics municipals, així com les diferents categories de personal que treballa en les activitats d'oci. Aquesta formació comprendrà l'àmbit de la violència masculista, les violències sexuals i el contingut del Protocol amb l'objectiu de sensibilitzar i capacitar tot el personal esmentat en aquesta matèria.

Elaborar el material didàctic necessari per dur a terme aquesta formació i facilitar a l'Ajuntament de () el material que sigui necessari per completar adequadament la formació esmentada.

4.- Sensibilització i conscienciació a la ciutadania

Lliurar a l'Ajuntament de () material de divulgació i sensibilització per identificar i prevenir les violències sexuals, per tal que l'Ajuntament en faci la difusió corresponent.

5.- Coordinació amb tots els actors

Treballar de manera coordinada i impulsar la coordinació entre tots els actors, institucions i persones que intervinguin en l'aplicació del Protocol i en el desenvolupament de les activitats d'oci.

6.- Mesures alternatives a la sanció per a menors d'edat infractors

En el cas que el presumpte infractor en matèria de violències sexuals sigui un menor d'edat, el Departament d'Interior podrà aplicar mesures alternatives a la incoació d'un expedient administratiu sancionador en els supòsits en què el menor infractor acrediti que ha superat favorablement la mesura educativa prevista i realitzada per l'Ajuntament de ()

Tercera.- Compromisos de l'Ajuntament de ()

1.- Símbol distintiu

Donar visibilitat i integrar en la seva imatge corporativa el símbol distintiu lliurat pel Departament d'Interior i acreditatiu de la seva adhesió al Protocol, i que pot utilitzar en els àmbits de la seva competència com a part de la seva identitat corporativa.

2.- Deure d'aplicació del Protocol

Complir i fer complir el contingut, les condicions i els procediments establerts al Protocol i, a més, donar les instruccions que siguin necessàries per tal que el personal al seu càrrec i el que intervingui en les activitats d'oci reuneixi els requisits i doni compliment a les condicions que es derivin del Protocol.

3.- Formació

Vetllar perquè els càrrecs electes i professionals de la seguretat, així com tot el personal al seu càrrec que intervingui en el desenvolupament de les activitats d'oci, rebin la formació obligatòria en matèria de violències sexuals prevista en el Protocol i adoptar les mesures que siguin necessàries a aquest efecte. Si escau, facilitar un espai on poder dur a terme aquesta formació.

Fer servir el material didàctic facilitat pel Departament d'Interior, quan sigui necessari, per tal que el seu personal tingui el mínim coneixement indispensable en matèria de violències sexuals i del contingut del Protocol.

4.- Sensibilització i conscienciació a la ciutadania

Fer servir el material de divulgació i sensibilització que, en matèria de violències sexuals, faciliti el Departament d'Interior i, en la mesura que sigui possible, fer-lo servir en els esdeveniments d'oci que dugui a terme i intentar involucrar els col·lectius culturals del municipi en la difusió d'aquest material divulgatiu i de sensibilització ciutadana.

Donar publicitat i donar a conèixer l'existència i l'adhesió al Protocol.

5.- Punts d'informació i atenció a les persones agredides

S'obliga a establir punts d'informació i atenció a les persones afectades per les violències sexuals, lloc de referència en les activitats d'oci en l'àmbit de la violència masclista i de les violències sexuals, i els quals fan les funcions previstes al Protocol i reuneixen els requisits que s'hi estableixen. Especialment, d'acord amb les seves possibilitats, han d'habilitar un espai reservat, tranquil i confortable per atendre les persones afectades i han d'estar a càrrec de persones formades en matèria de violència masclista i violències sexuals.

La tasca del punt d'informació i atenció a les persones agredides es pot complementar amb parelles d'agents itinerants amb funcions similars a les del personal dels punts abans esmentats ("punts liles").

6.- Coordinació

Treballar de manera coordinada i impulsar la coordinació entre tots els actors, institucions i persones que intervinguin en l'aplicació del Protocol i en el desenvolupament de les activitats d'oci.

7.- Mesures alternatives a la sanció per a menors d'edat infractors:

En el cas que el presumpte infractor en matèria de violències sexuals sigui un menor d'edat, l'Ajuntament de () podrà establir mesures educatives per a l'autor que, en cas d'informe favorable dels professionals competents, es podran considerar una mesura alternativa a la incoació del corresponent expedient administratiu sancionador per part del Departament d'Interior.

Quarta.- Aportacions econòmiques derivades del Conveni

La signatura i execució d'aquest Conveni no comportarà aportacions econòmiques entre les entitats signants, tal com es fa constar en l'Annex.

Cinquena.- Comissió de Seguiment

Per al seguiment d'aquest Conveni de col·laboració es constitueix una comissió de seguiment integrada per 1 representant del Departament d'Interior i 1 representant de l'Ajuntament de ().

La Comissió de Seguiment tindrà com a funcions el seguiment tècnic de l'execució del Conveni i el control del compliment de totes les seves clàusules, així com de totes les accions que es derivin d'aquest Conveni.

A les reunions de la Comissió podran assistir-hi altres persones, quan així ho acordin les dues parts, en cas que es consideri convenient per al seu desenvolupament.

Sisena.- Vigència del Conveni

El present Conveni entrarà en vigor el dia de la seva signatura i tindrà una durada de 4 anys.

En qualsevol moment abans de la finalització d'aquest, les parts podran acordar de mutu acord la pròrroga per un període de fins a quatre anys addicionals o la seva extinció.

Setena.- Extinció del Conveni

Aquest Conveni s'extingirà per l'expiració del temps de vigència i, a més, en els supòsits següents:

L'acord unànim de les parts signants manifestat per escrit.

L'incompliment de les obligacions i compromisos assumits per part d'algun dels signants.

Qualsevol de les parts podrà notificar a la part incomplidora un requeriment per tal que compleixi en un determinat termini les obligacions o compromisos que considera incomplerts. Aquest requeriment s'ha de comunicar a la Comissió de Seguiment i també a l'altra part signant. Si transcorregut el termini indicat en el requeriment persisteix l'incompliment, la part que ha fet el requeriment ha de notificar a l'altra part signant la concurrència de la causa de resolució i s'entendrà resolt el Conveni.

Impossibilitat sobrevinguda de dur a terme l'objecte del Conveni.

Per decisió judicial declaratòria de la nul·litat del Conveni.

Per qualsevol altra causa prevista a les lleis.

La part que proposi resoldre el present Conveni ho ha de comunicar a l'altra part per escrit amb dos mesos d'antelació. Aquest procés l'ha de controlar la Comissió de Seguiment i ha de garantir la correcta finalització de les accions pendents d'execució d'acord amb l'article 52.3 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

Vuitena.- Protecció de dades personals

Les parts signants d'aquest Conveni s'obliguen a complir la legislació sobre protecció de dades personals aplicable a la informació que tractin.

Les parts han d'observar, en el desenvolupament d'aquestes actuacions, que es doni compliment a les obligacions i limitacions en el tractament de dades de caràcter personal recollides a la normativa en vigor en matèria de protecció de dades personals.

Novena.- Confidencialitat

Les parts es comprometen a considerar confidencial tota la informació a què tinguin accés arran de la seva col·laboració. En conseqüència, es comprometen a no divulgar, revelar, difondre o cedir aquesta informació a tercers, i a complir la resta d'obligacions que li corresponen, de conformitat amb la legislació vigent en matèria de protecció de dades.

Aquesta clàusula no expirarà amb la resolució d'aquest Conveni, i les parts es comprometen a complir-la fins al moment en què la informació hagi esdevingut de coneixement públic.

Desena.- Interpretació i jurisdicció

Les parts es comprometen a resoldre en un primer moment, de manera amistosa, les possibles controvèrsies que es puguin originar en la interpretació o aplicació del present Conveni mitjançant la Comissió de Seguiment. Si no és possible, atesa la naturalesa juridicoadministrativa de les actuacions litigioses que es puguin plantejar, quedaran sotmeses a la jurisdicció contenciosa administrativa, de conformitat amb la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

I, en prova de conformitat amb tot allò que queda convingut en aquest document, les parts es ratifiquen en el seu contingut i per això signen aquest Conveni.

El conseller del Departament d'Interior L'alcalde/ssa de l'Ajuntament de (...)

(Decret 83/2020, de 3 de setembre,
DOGC núm. 8217A, de 3.9.2020)

Miquel Sàmper i Rodríguez (...)

Conveni de col·laboració entre el Departament d'Interior i l'entitat () per a l'adhesió al Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci

REUNITS

D'una part, el senyor Jordi Jardí i Pinyol, director general d'Administració de Seguretat del Departament d'Interior.

I de l'altra, el/la senyor/a (), (càrrec) de l'entitat ().

ACTUEN

El primer, en nom i representació del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya, nomenat pel Decret 154/2015, de 7 de juliol (DOGC núm. 6909, de 9.7.2015), i en virtut de l'autorització de signatura per la Resolució de 13 d'octubre de 2020, d'autorització de signatura de la persona titular del Departament d'Interior.

El/la segon/a, en representació de l'entitat (), nomenat/ada en virtut de l'escriptura autoritzada pel notari (), en data () de () de (), amb número () de protocol i inscrita en el Registre Mercantil de (), al tom (), foli (), inscripció ().

Ambdues parts es reconeixen mútuament capacitat suficient per atorgar aquest document i

MANIFESTEN

L'article 15.2 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya disposa que totes les persones tenen dret a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, de maltractaments i de tota mena de discriminació, i tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal.

No obstant això, aquesta previsió no sempre s'assoleix de manera plenament efectiva ja que existeix una xacra de caràcter estructural i sistèmica, que afecta tots els àmbits i capes de la societat, per la qual les dones són l'objectiu de la violència masclista i, més concretament, de les violències sexuals.

El Departament d'Interior, com a competent en tot allò que afecta la seguretat de les persones de Catalunya, ha constatat en els darrers anys, mitjançant l'estadística policial i les dades obtingudes de l'Enquesta de violència masclista de Catalunya de 2016, l'increment de les violències sexuals.

D'aquestes dues fonts s'extreu que les violències sexuals afecten majoritàriament les dones; es constata un increment de les dones que manifesten haver patit algun tipus d'agressió sexual i un increment dels il·lícits que arriben a coneixement de la policia (malgrat que el nivell de no denúncia –xifra negra– és superior a altres àmbits de la violència masclista) i, per últim, que els tres llocs on es produeixen més fets són els llocs d'oci (amb independència que el titular de l'activitat sigui públic o privat), els espais públics i el transport públic.

Així mateix, arran de determinats fets ocorreguts en el context d'algunes festes populars i altres espais d'oci on s'han produït greus atemptats contra la indemnitat i la llibertat sexual de les dones, s'ha intensificat la preocupació i el rebuig en la ciutadania sobre les violències sexuals i s'ha posat de manifest que no es pot consentir que en la societat catalana es produeixin violències sexuals i, per tant, s'han de destinar els màxims esforços per prevenir-les i també per perseguir-les amb el rigor que els fets exigeixen.

Per tot això, el Departament d'Interior va impulsar la creació d'un grup de treball molt ampli i representatiu de diferents sectors de la nostra societat per a l'elaboració del Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci (en endavant, el Protocol) i, d'aquesta manera, fer un pas més enllà en la lluita contra la violència masclista, per prevenir les violències sexuals i evitar que cap conducta que atempti contra la llibertat i indemnitat sexuals quedi impune.

Per aconseguir aquest objectiu, el Protocol preveu la coordinació de tots els actors en seguretat amb altres actors que tenen incidència en l'àmbit de la seguretat i de l'oci, així com amb altres professionals que presten els seus serveis en el sector de l'oci.

D'altra banda, el Protocol estableix un seguit de conductes que integren l'assetjament sexual no penal per tal de visibilitzar aquelles violències que, pel fet que no són delictives i succeeixen amb freqüència, costen més d'identificar i per enviar un missatge de màxim respecte a la llibertat i indemnitat sexual de les persones.

Si bé, d'acord amb les xifres, aquest Protocol s'aplicarà majoritàriament en el cas de dones afectades per atacs d'homes que en siguin els presumptes autors, el Protocol és integrador i, per tant, també serà aplicable als homes que es trobin en alguna situació de violència sexual amb independència del sexe de qui fa l'agressió.

El Protocol l'aplicaran a tot el territori de Catalunya directament la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra i els ajuntaments i entitats privades que s'hi adhereixin.

V. L'entitat (), com a (*organitzadora/prestadora de serveis/professionals d'activitats d'oci*), conscient de la necessitat d'abordar la problemàtica de les violències sexuals en aquest àmbit,

ha manifestat el seu interès a adherir-se al Protocol, col·laborar i coordinar la seva actuació amb la resta d'actors, serveis i institucions implicats en les activitats d'oci i destinar el màxim de recursos i esforços de què disposi per prevenir i erradicar les violències sexuals.

Que, per tot això, és d'interès per a ambdues institucions, que subscriuen aquest Conveni atenent les següents

CLÀUSULES

Primera.- Objecte del Conveni

L'objecte d'aquest Conveni és determinar el marc de col·laboració entre el Departament d'Interior i l'entitat (), així com els compromisos que adquireixen per tal de donar compliment al que preveu el Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci.

Segona.- Compromisos del Departament d'Interior

1.- Símbol distintiu

Lliurar a l'entitat () un símbol distintiu, que serveix per identificar les entitats adherides al Protocol, per tal que el col·loqui en un lloc visible a l'accés de l'establiment i el pugui utilitzar en les seves activitats com a part de la seva identitat corporativa.

2.- Pautes operatives en matèria de seguretat

Donar pautes operatives i, si escau, modificar els criteris operatius existents, per tal que els professionals de la seguretat adequin les seves actuacions al contingut i als principis previstos al Protocol.

3.- Formació

Adoptar les mesures necessàries per formar els professionals de la seguretat, així com els responsables i les diferents categories de personal que treballa en les activitats d'oci. Aquesta formació comprendrà l'àmbit de la violència masclista, les violències sexuals i el contingut del Protocol amb l'objectiu de sensibilitzar i capacitar tot el personal esmentat en aquesta matèria.

Elaborar el material didàctic necessari per dur a terme aquesta formació i facilitar a l'entitat () el material que sigui necessari per completar adequadament la formació esmentada.

4.- Sensibilització i conscienciació a la ciutadania

Fer campanyes de sensibilització per identificar i prevenir les violències sexuals i elaborar el material adequat per a aquesta finalitat, el qual es lliurarà a l'entitat () per tal que dugui a terme la difusió corresponent.

5.- Coordinació amb tots els actors

Treballar de manera coordinada i impulsar la coordinació entre tots els actors, institucions i persones que intervinguin en l'aplicació del Protocol i en el desenvolupament de les activitats d'oci.

Tercera.- Compromisos de l'entitat ()

1.- Símbol distintiu

Col·locar en un lloc visible a l'accés de l'establiment el símbol distintiu lliurat pel Departament d'Interior, el qual acredita la seva adhesió al Protocol i, a més, integrar-lo en la seva imatge corporativa.

2.- Deure d'aplicació del Protocol

Complir i fer complir el contingut, les condicions i els procediments establerts al Protocol i, a més, donar les instruccions que siguin necessàries per tal que el personal al seu càrrec i el que intervingui en les activitats d'oci doni compliment als requisits i condicions que es derivin del Protocol.

3.- Formació

Vetllar perquè els responsables i tot el personal al seu càrrec que intervingui en el desenvolupament de les activitats d'oci rebin la formació obligatòria en matèria de violències sexuals prevista en el Protocol i adoptar les mesures que siguin necessàries a aquest efecte.

Fer servir el material didàctic facilitat pel Departament d'Interior quan sigui necessari per tal que el seu personal tingui el mínim coneixement indispensable en matèria de violències sexuals i del contingut del Protocol.

4.- Sensibilització i conscienciació a la ciutadania

Fer servir el material d'informació, divulgació i sensibilització que, en matèria de violències sexuals, elabori i faciliti el Departament d'Interior i, en la mesura que sigui possible, fer-lo servir en els esdeveniments d'oci que dugui a terme.

Donar publicitat i donar a conèixer l'existència i l'adhesió al Protocol.

5.- Responsable i espai d'atenció per a les persones afectades

Designar una persona responsable d'atenció a les persones afectades de violències sexuals, que serà la responsable del compliment del Protocol i de la seva activació.

Indicar un lloc o punt concret dins el local al qual es pugui adreçar amb facilitat la persona afectada.

Disposar d'un espai segur on es puguin atendre les persones afectades de manera personalitzada i tranquil·la.

6.- Coordinació

Treballar de manera coordinada i impulsar la coordinació entre tots els actors, institucions i persones que intervinguin en l'aplicació del Protocol i en el desenvolupament de les activitats d'oci.

Quarta.- Aportacions econòmiques derivades del Conveni

La signatura i execució d'aquest Conveni no comportarà aportacions econòmiques entre les entitats signants.

No obstant això, la signatura i execució d'aquest Conveni sí que comportarà uns costos associats per al Departament d'Interior que es detallen en l'annex.

Cinquena.- Comissió de Seguiment

Per al seguiment d'aquest Conveni de col·laboració es constitueix una comissió de seguiment integrada per 1 representant del Departament d'Interior i 1 representant de l'entitat ().

La Comissió de Seguiment tindrà com a funcions el seguiment tècnic de l'execució del Conveni i el control del compliment de totes les seves clàusules, així com de totes les accions que es derivin d'aquest Conveni.

A les reunions de la Comissió podran assistir-hi altres persones, quan així ho acordin les dues parts, en cas que es consideri convenient per al seu desenvolupament.

Sisena.- Vigència del Conveni

El present Conveni entrarà en vigor el dia de la seva signatura i tindrà una durada de 4 anys.

En qualsevol moment abans de la finalització d'aquest, les parts podran acordar de mutu acord la pròrroga per un període de fins a quatre anys addicionals o la seva extinció.

Setena.- Extinció del Conveni

Aquest Conveni s'extingirà per l'expiració del temps de vigència i, a més, en els supòsits següents:

L'acord unànim de les parts signants manifestat per escrit.

L'incompliment de les obligacions i compromisos assumits per part d'algun dels signants.

Qualsevol de les parts podrà notificar a la part incomplidora un requeriment per tal que compleixi en un determinat termini les obligacions o compromisos que considera incomplerts. Aquest requeriment s'ha de comunicar a la Comissió de Seguiment i també a l'altra part signant. Si transcorregut el termini indicat en el requeriment persisteix l'incompliment, la part que ha fet el requeriment ha de notificar a l'altra part signant la concurrència de la causa de resolució i s'entendrà resolt el Conveni.

Impossibilitat sobrevinguda de dur a terme l'objecte del Conveni.

Per decisió judicial declaratòria de la nul·litat del Conveni.

Per qualsevol altra causa prevista a les lleis.

La part que proposi resoldre el present Conveni ho ha de comunicar a l'altra part per escrit amb dos mesos d'antelació. Aquest procés l'ha de controlar la Comissió de Seguiment i ha de garantir la correcta finalització de les accions pendents d'execució d'acord amb l'article 52.3 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

Vuitena.- Protecció de dades personals

Les parts signants d'aquest Conveni s'obliguen a complir la legislació sobre protecció de dades personals aplicable a la informació que tractin.

Les parts han d'observar, en el desenvolupament d'aquestes actuacions, que es doni compliment a les obligacions i limitacions en el tractament de dades de caràcter personal recollides a la normativa en vigor en matèria de protecció de dades personals.

Novena.- Confidencialitat

Les parts es comprometen a considerar confidencial tota la informació a què tinguin accés arran de la seva col·laboració. En conseqüència, es comprometen a no divulgar, revelar, difondre o cedir aquesta informació a tercers, i a complir la resta d'obligacions que li corresponen, de conformitat amb la legislació vigent en matèria de protecció de dades.

Aquesta clàusula no expirarà amb la resolució d'aquest Conveni, i les parts es comprometen a complir-la fins al moment en què la informació hagi esdevingut de coneixement públic.

Desena.- Interpretació i jurisdicció

Les parts es comprometen a resoldre en un primer moment, de manera amistosa, les possibles controvèrsies que es puguin originar en la interpretació o aplicació del present Conveni mitjançant la Comissió de Seguiment. Si no és possible, atesa la naturalesa juridicoadministrativa de les actuacions litigioses que es puguin plantejar, quedaran sotmeses a la jurisdicció contenciosa administrativa, de conformitat amb la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

I, en prova de conformitat amb tot allò que queda convingut en aquest document, les parts es ratifiquen en el seu contingut i per això signen aquest Conveni.

El director general

El/la (càrrec) de () d'Administració de Seguretat

(Resolució de 13 d'octubre de 2020)

Jordi Jardí i Pinyol

()

Conveni de col·laboració entre el Departament d'Interior i l'empresa de seguretat privada () per a l'adhesió al Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci

REUNITS

D'una part, el senyor Jordi Jardí i Pinyol, director general d'Administració de Seguretat del Departament d'Interior.

I de l'altra, el/la senyor/a (), (càrrec) de l'empresa de seguretat privada (), autoritzada per a l'activitat de vigilància i protecció, inscrita al Registre () amb número ().

ACTUEN

El primer, en nom i representació del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya, nomenat pel Decret 154/2015, de 7 de juliol (DOGC núm. 6909, de 9.7.2015), i en virtut de l'autorització de signatura per la Resolució de 13 d'octubre de 2020, d'autorització de signatura de la persona titular del Departament d'Interior.

El/la segon/a, en representació de l' empresa (), nomenat/ada en virtut de l'escriptura autoritzada pel notari (), en data () de () de (), amb número () de protocol i inscrita en el Registre Mercantil de (), al tom (), foli (), inscripció ().

Ambdues parts es reconeixen mútuament capacitat suficient per atorgar aquest document i

MANIFESTEN

L'article 15.2 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya disposa que totes les persones tenen dret a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, de maltractaments i de tota mena de discriminació, i tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal.

No obstant això, aquesta previsió no sempre s'assoleix de manera plenament efectiva ja que existeix una xacra de caràcter estructural i sistèmica, que afecta tots els àmbits i capes de la societat, per la qual les dones són l'objectiu de la violència masclista i, més concretament, de les violències sexuals.

El Departament d'Interior, com a competent en tot allò que afecta la seguretat de les persones de Catalunya, ha constatat en els darrers anys, mitjançant l'estadística policial i les dades obtingudes de l'Enquesta de violència masclista de Catalunya de 2016, l'increment de les violències sexuals.

D'aquestes dues fonts s'extreu que les violències sexuals afecten majoritàriament les dones; es constata un increment de les dones que manifesten haver patit algun tipus d'agressió sexual i un increment dels il·lícits que arriben a coneixement de la policia (malgrat que el nivell de no denúncia –xifra negra– és superior a altres àmbits de la violència masclista) i, per últim, que els tres llocs on es produeixen més fets són els llocs d'oci (amb independència que el titular de l'activitat sigui públic o privat), els espais públics i el transport públic.

Així mateix, arran de determinats fets ocorreguts en el context d'algunes festes populars i altres espais d'oci on s'han produït greus atemptats contra la indemnitat i la llibertat sexual de les dones, s'ha intensificat la preocupació i el rebuig en la ciutadania sobre les violències sexuals i s'ha posat de manifest que no es pot consentir que en la societat catalana es produeixin violències sexuals i, per tant, s'han de destinar els màxims esforços per prevenir-les i també per perseguir-les amb el rigor que els fets exigeixen.

Per tot això, el Departament d'Interior va impulsar la creació d'un grup de treball molt ampli i representatiu de diferents sectors de la nostra societat per a l'elaboració del Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci (en endavant, el Protocol) i, d'aquesta manera, fer un pas més enllà en la lluita contra la violència masclista, per prevenir les violències sexuals i evitar que cap conducta que atempti contra la llibertat i indemnitat sexuals quedi impune.

Per aconseguir aquest objectiu, el Protocol preveu la coordinació de tots els actors en seguretat amb altres actors que tenen incidència en l'àmbit de la seguretat i de l'oci, així com amb altres professionals que presten els seus serveis en el sector de l'oci.

D'altra banda, el Protocol estableix un seguit de conductes que integren l'assetjament sexual no penal per tal de visibilitzar aquelles violències que, pel fet que no són delictives i succeeixen amb freqüència, costen més d'identificar i per enviar un missatge de màxim respecte a la llibertat i indemnitat sexual de les persones.

Si bé, d'acord amb les xifres, aquest Protocol s'aplicarà majoritàriament en el cas de dones afectades per atacs d'homes que en siguin els presumptes autors, el Protocol és integrador i, per tant, també serà aplicable als homes que es trobin en alguna situació de violència sexual amb independència del sexe de qui fa l'agressió.

El Protocol l'aplicaran a tot el territori de Catalunya directament la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra i els ajuntaments i entitats privades que s'hi adhereixin.

V. L'empresa (), com prestadora de serveis de seguretat privada en activitats d'oci, conscient de la necessitat d'abordar la problemàtica de les violències sexuals en aquest àmbit, ha manifestat el seu interès a adherir-se al Protocol, col·laborar i coordinar la seva actuació amb la resta d'actors, serveis i institucions implicats en les activitats d'oci i destinar el màxim de recursos i esforços de què disposi per prevenir i erradicar les violències sexuals.

Que, per tot això, és d'interès per a ambdues institucions, que subscriuen aquest Conveni atenent les següents

CLÀUSULES

Primera.- Objecte del Conveni

L'objecte d'aquest Conveni és determinar el marc de col·laboració entre el Departament d'Interior i l'empresa de seguretat privada (), així com els compromisos que adquireixen per tal de donar compliment al que preveu el Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci.

Segona.- Compromisos del Departament d'Interior

1.- Símbol distintiu

Lliurar a l'empresa () un símbol distintiu, que serveix per identificar les entitats adherides al Protocol, per tal que el col·loqui en un lloc visible a l'accés de la seu de l'empresa així com de les seves delegacions i el pugui utilitzar en les seves activitats com a part de la seva identitat corporativa.

2.- Pautes operatives en matèria de seguretat

Donar pautes operatives i, si escau, modificar els criteris operatius existents, per tal que els professionals de la seguretat adequin les seves actuacions al contingut i als principis previstos al Protocol.

3.- Coordinació amb la Policia de Catalunya

Adoptar les mesures necessàries per donar a conèixer el Protocol al personal de seguretat privada que presta serveis en les activitats d'oci. Aquesta activitat comprendrà l'àmbit de la violència masclista, les violències sexuals i el contingut del Protocol amb l'objectiu de sensibilitzar i capacitar tot el personal esmentat en aquesta matèria.

Elaborar el material didàctic necessari i facilitar a l'empresa () el material que sigui necessari per completar adequadament el coneixement en matèria de violències sexuals i del contingut del Protocol.

4.- Sensibilització i conscienciació a la ciutadania

Fer campanyes de sensibilització per identificar i prevenir les violències sexuals i elaborar el material adequat per a aquesta finalitat, el qual es lliurarà a l'empresa () per tal que dugui a terme la difusió corresponent.

5.- Coordinació amb tots els actors

Treballar de manera coordinada i impulsar la coordinació entre tots els actors, institucions i persones que intervinguin en l'aplicació del Protocol i en el desenvolupament de les activitats d'oci.

Tercera.- Compromisos de l'empresa ()

1.- Símbol distintiu

Col·locar en un lloc visible a l'accés de la seu de l'empresa i de les seves delegacions el símbol distintiu lliurat pel Departament d'Interior, el qual acredita la seva adhesió al Protocol i, a més, integrar-lo en la seva imatge corporativa.

2.- Deure d'aplicació del Protocol

Complir i fer complir el contingut, les condicions i els procediments establerts al Protocol i, a més, donar les instruccions que siguin necessàries per tal que el personal de seguretat privada al seu càrrec que presti serveis en les activitats d'oci doni compliment als requisits i condicions que es derivin del Protocol.

3.- Coordinació amb la Policia de Catalunya

Vetllar perquè tot el personal de seguretat privada al seu càrrec que intervingui en el desenvolupament de les activitats d'oci assisteixi a les jornades en matèria de violències sexuals prevista en el Protocol i adoptar les mesures que siguin necessàries a aquest efecte.

Fer servir el material didàctic facilitat pel Departament d'Interior quan sigui necessari per tal que el seu personal tingui el mínim coneixement indispensable en matèria de violències sexuals i del contingut del Protocol.

4.- Sensibilització i conscienciació a la ciutadania

Fer servir, en la mesura que sigui possible, el material d'informació, divulgació i sensibilització que, en matèria de violències sexuals, elabori i faciliti el Departament d'Interior.

Donar publicitat i donar a conèixer l'existència i l'adhesió al Protocol.

5.- Responsable del compliment del Protocol.

Designar una persona responsable del compliment i aplicació del Protocol per part del personal de seguretat privada durant el desenvolupament de les activitats d'oci.

6.- Coordinació

Treballar de manera coordinada amb tots els actors, institucions i persones que intervinguin en l'aplicació del Protocol i en el desenvolupament de les activitats d'oci.

Quarta.- Aportacions econòmiques derivades del Conveni

La signatura i execució d'aquest Conveni no comportarà aportacions econòmiques entre les entitats signants.

No obstant això, la signatura i execució d'aquest Conveni sí que comportarà uns costos associats per al Departament d'Interior que es detallen en l'annex.

Cinquena.- Comissió de Seguiment

Per al seguiment d'aquest Conveni de col·laboració es constitueix una comissió de seguiment integrada per 1 representant del Departament d'Interior i 1 representant de l'empresa ().

La Comissió de Seguiment tindrà com a funcions el seguiment tècnic de l'execució del Conveni i el control del compliment de totes les seves clàusules, així com de totes les accions que es derivin d'aquest Conveni.

A les reunions de la Comissió podran assistir-hi altres persones, quan així ho acordin les dues parts, en cas que es consideri convenient per al seu desenvolupament.

Sisena.- Vigència del Conveni

El present Conveni entrarà en vigor el dia de la seva signatura i tindrà una durada de 4 anys.

En qualsevol moment abans de la finalització d'aquest, les parts podran acordar de mutu acord la pròrroga per un període de fins a quatre anys addicionals o la seva extinció.

Setena.- Extinció del Conveni

Aquest Conveni s'extingirà per l'expiració del temps de vigència i, a més, en els supòsits següents:

L'acord unànim de les parts signants manifestat per escrit.

L'incompliment de les obligacions i compromisos assumits per part d'algun dels signants.

Qualsevol de les parts podrà notificar a la part incomplidora un requeriment per tal que compleixi en un determinat termini les obligacions o compromisos que considera incomplerts. Aquest requeriment s'ha de comunicar a la Comissió de Seguiment i també a l'altra part signant. Si transcorregut el termini indicat en el requeriment persisteix l'incompliment, la part que ha fet el requeriment ha de notificar a l'altra part signant la concurrència de la causa de resolució i s'entendrà resolt el Conveni.

Impossibilitat sobrevinguda de dur a terme l'objecte del Conveni.

Per decisió judicial declaratòria de la nul·litat del Conveni.

Per qualsevol altra causa prevista a les lleis.

La part que proposi resoldre el present Conveni ho ha de comunicar a l'altra part per escrit amb dos mesos d'antelació. Aquest procés l'ha de controlar la Comissió de Seguiment i ha de garantir la correcta finalització de les accions pendents d'execució d'acord amb l'article 52.3 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

Vuitena.- Protecció de dades personals

Les parts signants d'aquest Conveni s'obliguen a complir la legislació sobre protecció de dades personals aplicable a la informació que tractin.

Les parts han d'observar, en el desenvolupament d'aquestes actuacions, que es doni compliment a les obligacions i limitacions en el tractament de dades de caràcter personal recollides a la normativa en vigor en matèria de protecció de dades personals.

Novena.- Confidencialitat

Les parts es comprometen a considerar confidencial tota la informació a què tinguin accés arran de la seva col·laboració. En conseqüència, es comprometen a no divulgar, revelar, difondre o cedir aquesta informació a tercers, i a complir la resta d'obligacions que li corresponen, de conformitat amb la legislació vigent en matèria de protecció de dades.

Aquesta clàusula no expirarà amb la resolució d'aquest Conveni, i les parts es comprometen a complir-la fins al moment en què la informació hagi esdevingut de coneixement públic.

Desena.- Interpretació i jurisdicció

Les parts es comprometen a resoldre en un primer moment, de manera amistosa, les possibles controvèrsies que es puguin originar en la interpretació o aplicació del present Conveni mitjançant la Comissió de Seguiment. Si no és possible, atesa la naturalesa jurídicoadministrativa de les actuacions litigioses que es puguin plantejar, quedaran sotmeses a la jurisdicció contenciosa administrativa, de conformitat amb la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

I, en prova de conformitat amb tot allò que queda convingut en aquest document, les parts es ratifiquen en el seu contingut i per això signen aquest Conveni, per duplicat, en el lloc i en la data expressats al començament.

El director general

El/la (càrrec) de () d'Administració de Seguretat

(Resolució de 13 d'octubre de 2020)

Jordi Jardí i Pinyol

()

Annex 14: publicitat de la campanya “no en passem ni una”, del Protocol contra les violències sexuals en entorns d’oci, de la Generalitat de Catalunya

Entitat adherida al Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d’oci

Font: Departament d’Interior de la Generalitat de Catalunya

Vídeo de la campanya: <https://www.youtube.com/watch?v=xUWDCbGz5LM>

Cartell del Protocol de la Generalitat per informar de l’espai que atén les situacions de violència sexual

Si has patit violència sexual, adreça't a :

Font: Departament d’Interior de la Generalitat de Catalunya

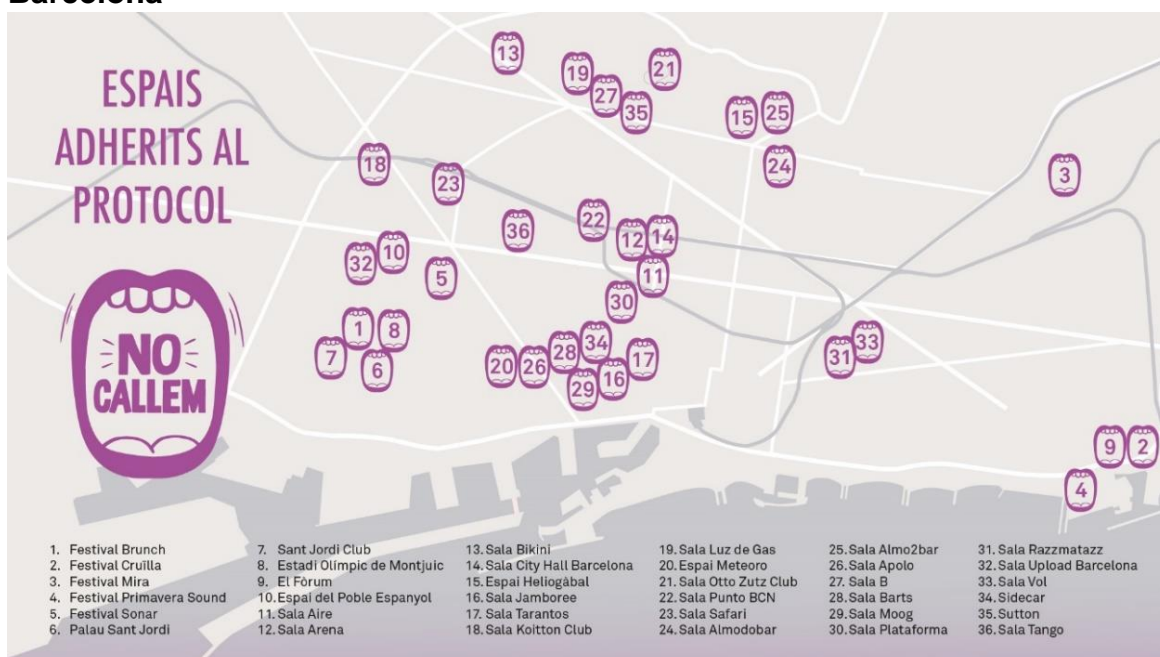
Annex 15: llistat d'adhesions al Protocol de la Generalitat

Entitat	Sector	Localitat/ àmbit d'actuació	Data
Ajuntament de Castelldefels	Ajuntament	Castelldefels	03/05/2021
Ajuntament de Móra d'Ebre	Ajuntament	Móra d'Ebre	03/05/2021
Brothers Control SL	Empresa Controlador/es d'accés	Catalunya	15/04/2021
La Tornada SCP	Empresa Privada	Catalunya	15/04/2021
Ajuntament de La Jonquera	Ajuntament	La Jonquera	17/03/2021
Ajuntament d'Alcanar	Ajuntament	Alcanar	15/03/2021
Ajuntament de Tàrraga	Ajuntament	Tàrraga	15/03/2021
Ajuntament de Sabadell	Ajuntament	Sabadell	31/12/2020
Ajuntament de Mura	Ajuntament	Mura	28/12/2020
Ajuntament d'Esparreguera	Ajuntament	Esparreguera	28/12/2020
Ajuntament de l'Albiol	Ajuntament	L'Albiol	28/12/2020
Associació Cultural TGK	Associació	Catalunya	23/12/2020
Nordeste Servicios Integrales 2003, SL	Empresa Controlador/es d'accés	Catalunya	17/12/2020
Agència de Publicitat Internacional Catalana, SL	Empresa Privada	Tarragona	17/12/2020
Col·legi de Criminòlegs de Catalunya	Col·legi Professional	Catalunya	17/12/2020
Col·legi Oficial de Detectius Privats de Catalunya	Col·legi Professional	Catalunya	17/12/2020
Fogars de la Selva	Ajuntament	Fogars de la Selva	17/12/2020
Camarles	Ajuntament	Camarles	14/12/2020
Figueres	Ajuntament	Figueres	14/12/2020
Sant Carles de la Ràpita	Ajuntament	Sant Carles de la Ràpita	09/12/2020
Sant Quirze de Besora	Ajuntament	Sant Quirze de Besora	09/12/2020
Wakeful Seguridad, SL	Empresa Seguretat Privada	Catalunya	26/11/2020
Wakeful, SL	Empresa Controlador/es d'accés	Catalunya	26/11/2020
Control y Servicios Delalba, SL	Empresa Controlador/es d'accés	Catalunya	13/11/2020
Ajuntament de Sant Pere Pescador	Ajuntament	Sant Pere Pescador	09/11/2020
Ajuntament de Vielha e Mijaran	Ajuntament	Vielha e Mijaran	02/11/2020
Ajuntament de Viladecans	Ajuntament	Viladecans	29/10/2020
Double Control, SL	Empresa Controlador/es d'accés	Catalunya	29/10/2020
Ajuntament d'Almacelles	Ajuntament	Almacelles	24/10/2020
Ajuntament de Calella	Ajuntament	Calella	20/10/2020
Ajuntament de Llagostera	Ajuntament	Llagostera	08/10/2020
Ajuntament de Cabrera d'Anoia	Ajuntament	Cabrera d'Anoia	07/10/2020
Ajuntament de Polinyà	Ajuntament	Polinyà	07/10/2020
Ajuntament d'Anglès	Ajuntament	Anglès	06/10/2020
Ajuntament d'Artesa de Segre	Ajuntament	Artesa de Segre	02/10/2020
Ajuntament de Caldes d'Estrac	Ajuntament	Caldes d'Estrac	01/10/2020
Ajuntament de Calafell	Ajuntament	Calafell	01/10/2020
Ajuntament de Manlleu	Ajuntament	Manlleu	21/09/2020
Plataforma per la Llengua	Associació	Catalunya	17/09/2020
Farra Solsona SL	Empresa Controlador/es d'accés	Catalunya	31/03/2020
Protección Integral Lleidetana SL	Empresa Seguretat Privada	Catalunya	31/03/2020
Accés i Control d'Esbarjo, SA	Empresa Controlador/es d'accés	Catalunya	09/03/2020
Protecta Vigilància Integral, SL	Empresa Seguretat Privada	Catalunya	09/03/2020
Seguridad Preventiva Quatro, SL (SP4)	Empresa Seguretat Privada	Catalunya	05/03/2020
Ajuntament d'Amposta	Ajuntament	Amposta	26/02/2020
Ajuntament d'Ascó	Ajuntament	Ascó	26/02/2020
Ajuntament de Garcia	Ajuntament	Garcia	26/02/2020
Ajuntament de l'Aldea	Ajuntament	L'Aldea	26/02/2020
Ajuntament de l'Ampolla	Ajuntament	L'Ampolla	26/02/2020

Ajuntament de la Palma d'Ebre	Ajuntament	La Palma d'Ebre	26/02/2020
Ajuntament de Roquetes	Ajuntament	Roquetes	26/02/2020
Ajuntament de Tortosa	Ajuntament	Tortosa	26/02/2020
Alpha Servicios Personales y Aéreos, SLU	Empresa Controlador/es d'accés	Catalunya	26/02/2020
Magnus Protect, SL	Empresa Seguretat Privada	Catalunya	26/02/2020
Ajuntament de Prats de Lluçanés	Ajuntament	Prats de Lluçanés	21/02/2020
Ajuntament de Sant Boi de Llobregat	Ajuntament	Sant Boi de Llobregat	10/02/2020
Ajuntament de Cadaqués	Ajuntament	Cadaqués	31/12/2019
Ajuntament de Montornés del Vallès	Ajuntament	Montornés del Vallès	31/12/2019
Ajuntament de Granollers	Ajuntament	Granollers	31/12/2019
Ajuntament de Sant Hilari de Sacalm	Ajuntament	Sant Hilari de Sacalm	31/12/2019
Ajuntament de Sant Hipòlit de Voltregà	Ajuntament	Sant Hipòlit de Voltregà	31/12/2019
Ajuntament de Cabrils	Ajuntament	Cabrils	23/12/2019
Segurpol Serveis Integrals, SL	Empresa Seguretat Privada	Catalunya	20/12/2019
Barna Porters Seguretat SL	Empresa Seguretat Privada	Catalunya	10/12/2019
Barna Porters SL	Empresa Controlador/es d'accés	Catalunya	10/12/2019
Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya	Entitat pública - Transport públic	Catalunya	03/12/2019
Sala Razzmatazz, SL	Empresa privada - Sala de festes	Barcelona	02/12/2019
Assistència i Gestió Integral (Fundació AGI)	Entitat privada - Fundació social	Catalunya	28/11/2019
Ajuntament de Sant Feliu de Codines	Ajuntament	Sant Feliu de Codines	05/11/2019
Prosegur Soluciones Integrales de Seguridad España, SL	Empresa Seguretat Privada	Catalunya	24/10/2019
Fundació cívica Esperanzah (Festival Esperanzah)	Entitat privada - Festival	El Prat de Llobregat	07/10/2019
Securitas Seguridad España, SA	Empresa Seguretat Privada	Catalunya	03/10/2019
Ajuntament de Vic	Ajuntament	Vic	05/09/2019
Advanced Sound Music SL (SONAR)	Empresa privada - Festival	Barcelona	18/07/2019
Sun Music BCN SL (CANETROCK)	Empresa privada - Festival	Canet	21/06/2019
Ajuntament de Tivissa	Ajuntament	Tivissa	02/05/2019

Font: Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya. Consulta maig 2021

Annex 16: mapa dels locals adherits al Protocol "No callem" de l'Ajuntament de Barcelona

Annex 17: cartells de difusió del Protocol “No callem”, de l’Ajuntament de Barcelona

Adhesius per la porta d’entrada al local o llocs de pas:

Adhesiu pels lavabos de noies:

NO CALLEM
Aquest local defensa les relacions sexuals lliures i consentides. Si alguna persona impedeix la teva llibertat mitjançant comentaris, persecucions o tocaments, o obligant-te a fer qualsevol acte sexual no desitjat, informa els professionals de la sala.

NO CALLAMOS
Este local defiende las relaciones sexuales libres y consentidas. Si alguien impide tu libertad mediante comentarios, persecuciones o tocamientos, u obligándote a hacer cualquier acto sexual no deseado, informa a los profesionales de la sala.

Adhesius pels lavabos de nois:

<hr/> <p>NO CALLEM Aquest local defensa les relacions sexuals lliures i consentides.</p> <hr/> <hr/> <p>NO CALLAMOS Este local defiende las relaciones sexuales libres y consentidas.</p> <hr/>	<hr/> <p>NO CALLEM Si fas tocaments a algú o persegueixes aquesta persona sense que hi estigui d'acord, l'estàs privant de llibertat. Si observes algun d'aquests comportaments al teu voltant, informa'n els professionals de la sala.</p> <hr/> <hr/> <p>NO CALLAMOS Si haces tocamientos o persigues a alguien sin que esa persona esté de acuerdo, la estás privando de libertad. Si observas alguno de estos comportamientos a tu alrededor, informa a los profesionales de la sala.</p> <hr/>
---	--

NO CALLEM

No pots obligar a ningú a fer cap acte sexual no desitjat. Aquest local defensa les relacions sexuals lliures i consentides.

NO CALLAMOS

No puedes obligar a nadie a realizar un acto sexual no deseado. Este local defiende las relaciones sexuales libres y consentidas.

Segells per espais adherits al Protocol:

Díptic per a la persona agredida en casos greus:

Ajuntament de
Barcelona

Barcelona defensa les relacions sexuals lliures i consentides. Si alguna persona t'impedeix la llibertat sexual obligant-te a fer, presenciar o suportar actes que et resulten hostils o degradants, pots denunciar-ho.

INFORMA-TE'N!

FEBRER 2019

Hi ha 8 punts que has de saber:

- 1** Tant si decideixes denunciar com si no, tens dret a rebre **suport i atenció psicològica i mèdica** per enfocar, de la manera que tu decideixis, l'agressió que has patit.
- 2** És important **acudir a un centre mèdic com més aviat miller a fi de rebre suport emocional pel dany causat i de registrar les proves de l'agressió**. Les primeres hores després de l'agressió sexual són crucials per obtenir indicis que garanteixin el resultat òptim de la investigació. I si sospites que l'agressor t'ha subministrat alguna droga o algun tòxic et faran les proves pertinents.

En els casos de violació i d'agressions sexuals, les úniques proves objectives finalment són les mostres d'ADN. En cas d'abús sexual mitjançant submissió química, les primeres hores són clau per detectar determinades substàncies en el cos de la víctima. Per això et recomanem que no et rentis, et dutxis ni et canvïis de roba i que, en cas de violació per via bucal, no ingerixis aliments ni begudes abans d'acudir a un centre mèdic.
- 3** El servei mèdic d'urgència de referència a la ciutat de Barcelona és l'**Hospital Clínic de Barcelona**. Adreça't al seu servei d'urgències: c/ Villarroel, 170, 08036 Barcelona. Telèfon: 932 275 400 (extensió 2137).
- 4** Si ets a l'hospital i decideixes denunciar, el mateix hospital es responsabilitzarà d'**enviar el comunicat de lesions al jutjat de guàrdia corresponent i s'encarregarà d'avisar la policia/Mossos d'Esquadra i el o la metge forense**. També pots presentar la denúncia directament a la comissaria de policia més pròxima o al jutjat de guàrdia, en aquest darrer cas hauràs de dur-hi tu l'informe mèdic.

- 5** Si ets a l'hospital i no vols denunciar, has de saber que el centre mèdic està obligat a informar les autoritats judicials de qualsevol agressió sexual, amb el teu consentiment o sense, però això no implica l'inici d'un procediment judicial.
- 6** La denúncia implicarà l'inici d'un **procediment penal contra l'agressor**. El procediment penal pot ser dur i no assegura una condemna justa per a l'agressor, però és l'única manera de combatre'l i d'evitar-ne la impunitat.
- 7** A l'hora d'interposar la denúncia, recorda que tens dret a rebre **assistència letrada en les dependències policials i judicials**. Et recomanem que la sol·licitis perquè un advocat o una advocada valli pel bon funcionament del procés. Disposes també d'entitats jurídiques especialitzades amb una àmplia experiència a tractar casos d'agressió sexual, pots consultar-les al web barcelona.cat/banantimasclista.
- 8** Si et trobes en situació administrativa irregular també tens dret a accedir de manera gratuïta als serveis sanitaris d'urgència, a disposar d'un intèrpret i, si decideixes denunciar, també.